

JUUPAJOEN KUNTA
TILINPÄÄTÖS- JA TOIMINTAKERTOMUS
VUODELTA 2019

Hyväksytty kunnanhallituksessa 23.3.2020

Hyväksytty kunnanvaltuustossa 18.5.2020

SISÄLLYS

1 Toimintakertomus	3
1.1 Olennaiset tapahtumat kunnan toiminnassa ja taloudessa	3
1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus.....	3
1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	4
1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	6
1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	9
1.1.5 Kunnan henkilöstö	9
1.1.6 Ympäristötekijät.....	10
1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat	12
1.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	12
1.1.9 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	12
1.2 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	14
1.2.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	14
1.2.2 Toiminnan rahoitus.....	16
1.3 Rahoitusasema ja sen muutokset	18
1.4 Kokonaistulot ja -menot	19
1.5 Kuntakonsernin toiminta ja talous	20
1.5.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	20
1.5.2 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	21
1.6 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	25
2 Talousarvion toteutuminen	25
2.2 Hallintopalvelut	26
2.2.1 Konsernihallinto	26
2.3 Hyvinvointipalvelut	35
2.3.1 Hyvinvointitoimi.....	35
2.3.2 Sosiaali- ja terveystoimi	36
2.3.3 Koulutuspalvelut	40
2.3.4 Varhaiskasvatus	46
2.3.5 Muut sivistyspalvelut	52
2.4 Tekniset palvelut	62
2.4.1 Tekninen toimi	62
2.5 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	67
2.6 Investointien toteutuminen	70
2.7 Rahoitusosan toteutuminen	71
2.8. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	72
3 Tilinpäätöslaskelmat	73
3.1 Tuloslaskelma	73
3.2 Rahoituslaskelma	74
3.3 Tase	75
3.4 Konsernin tuloslaskelma	77
3.5 Konsernin rahoituslaskelma	78
3.6 Konsernin tase	79
4 Tilinpäätöksen liitetiedot	81
5 Eriytetyt tilinpäätökset	98
5.1 Vesihuoltolaitos	98
6. Allekirjoitukset ja merkinnät	110

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat kunnan toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Juupajoen kunnan 106. toimintavuosi on ilahduttavasti ylijäämäinen. Talousarvio oli laadittu 20.000 euroa alijäämäiseksi, mutta vuoden 2019 tilinpäätös on budjetoitua merkittävästi parempi, ylijäämää muodostui 292.350 euroa.

Vuosikatteeksi muodostui 799.177 euroa. Toimintakulut ovat vuoden 2019 tilinpäätöksessä 12.058.731 euroa ja toimintatuotot 1.296.502 euroa. Tilikauden poistot ovat 517.398 euroa. Edellisten vuosien hyvien tilinpäätösten ansiosta kunnan taloudellinen asema on edelleen vahva ja taseen ylijäämä on tilinpäätösvuoden 2019 jälkeen 2,42 milj. euroa, mikä on 1.310 euroa/asukas.

Merkittävin tekijät talousarviota selkeästi paremman tilinpäätöksen taustalla on käyttömenojen osalta hyvin toteutunut talousarvio.

Tilinpäätösvuonna verotuloja kertyi 287.138 euroa budjetoitua vähemmän, eli kaikkiaan 7.158.861 euroa. Vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna verotulot nousivat 3,5 %. Tuloveroja kertyi tilivuonna 5.542.223 euroa, joka on 2,1 % enemmän kuin vuoden 2018 tilinpäätöksessä. Yhteisöverokertymän kasvu jatkui, yhteisöveroja kertyi 10 % edellistä vuotta enemmän: tilivuonna 2019 1.113.980 euroa ja vuonna 2018 1.003.008 euroa. Kiinteistöveroja kertyi 502.659 euroa, joka on 3,8 % enemmän kuin edellisenä vuonna.

Valtionosuuksia kertyi tilivuonna 4,413 milj. euroa, joka on 4,1 % enemmän kuin vuonna 2018 ja 1,99 % enemmän kuin vuoden 2019 talousarviossa.

Kertomusvuonna valmistui paloaseman laajennus. Tämän investoinnin arvo oli 427.294 euroa. Laajennettu paloasema on vuokrattu Pirkanmaan pelastuslaitokselle. Vuokrasopimus on määräaikainen, 20 vuotta. Toinen merkittävä investointi oli Korkeakosken vesihuollon saneeraus. Tämän investoinnin arvo oli 153.446 euroa. Paloaseman jälkeen näkyvin investointi oli nuorivaltuuston ideoima torikatos, joka otettiin käyttöön 6.9.2019.

Pitkäaikaista lainaa on kunnalla vuoden lopun tilanteen mukaan 1.738 euroa per asukas, mikä on selvästi alle valtakunnan keskiarvon. Juupakodin saneeraukseen saatuun ARA:n investointiavustuksen myöntämiseen liittyy myös 747.000 euron korkotukilainapäätös. Lainaa on nostettu vuonna 2017 300.000 euroa ja loppulaina 446.522 euroa nostettiin vuonna 2019.

Asukasmäärä viime vuoden lopun tilanteessa oli 1.847 (vrt. v. 2018 1.884 as) eli väestökato on edelleen jatkunut.

Kertomusvuoden aikana kunnan alueella järjestettiin onnistuneita tapahtumia, kansallista näkyvyyttä saanut Kaivureiden lumenveiston SM-kilpailut 9.3., väli vuoden jälkeen Kenkärock 26.7. ja perinteiset Lyllyn kesälauantai 13.7., Juupajoki-päivä 21.7. sekä lasten puuhapäivä Kallenaution 3.8., Kosken kipinä -kävelytapahtuma 10.8., joulun avajaiset 28.11. torilla ja sen ympäristössä, itsenäisyysjuhla 6.12. sekä perinteiset joululahjamesut 14.-15.12. Lisäksi kunta sain näkyvyyttä Tiihanlinnan jouluvalojen ansiosta. Vuoden ainutkertaisin vieras oli Tasavallan presidentti Sauli Niinistö, joka vieraili Helsingin yliopiston Hyytiälän metsäasemalla torstaina 27. kesäkuuta. Koska aiemmin istuva presidentti ei ole vierailut kunnassa.

Tapahtumien onnistumisen on taannut Juupajoella oleva vahva yhteishenki ja tekemisen meininki kunnan, paikallisten yhdistysten ja yritysten kesken.

Esitän tässä yhteydessä suuret kiitokset yhteistyöstä, työpanoksesta ja vahvasta sitoutumisesta Juupajoen kunnan luottamushenkilöille, henkilökunnalle sekä yhteistyökumppaneille.

Jyri Lammela
kunnanjohtaja

1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Luottamushenkilöorganisaatio

Kunnanvaltuusto 1.6.2017– 31.5.2021

Puheenjohtaja	Rae Pekka	KOK
I varapuheenjohtaja	Hämälä Hannu	KESK
II varapuheenjohtaja	Mäkinen Ulla	SDP
	Eskola Juho	KESK
	Heletoja Taija	SDP
	Jauhiainen Jani	SDP
	Kallernautio Johanna	KESK
	Karvinen Tarja	VAS
	Lepola Anne	SDP
	Pajunen Emmi	VIHR
	Räsänen Erja	KOK
	Salomaa Janne	SDP
	Sikiö Heikki	KESK
	Soikka Juha	KOK
	Suosaari Veikko	KESK
	Valldén Mikko	PS
	Välttilä Iiri	KOK

Kunnanhallituksen vaalissa 20.5.2019 valittiin toimikaudelle 1.6.2019–31.5.2021 seuraavat jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet:

Varsinaiset jäsenet

Taija Heletoja
Ulla Mäkinen
Juha Soikka
Iiri Välttilä
Heikki Sikiö
Johanna Kallernautio
Juho Eskola

Varajäsenet

Ulla Voutilainen
Tarja Karvinen
Mikko Valldén
Ulla Liski
Antti Rahkonen
Emmi Pajunen
Pertti Pasuri

Puheenjohtajaksi valittiin Taija Heletoja ja varapuheenjohtajaksi Juha Soikka.

Juupajoen kunnan toimielinten puheenjohtajat ja esittelijät olivat 1.6.2019 alkaen seuraavat:

Kunnanhallitus
Puheenjohtaja: Taija Heletoja
Esittelijä: kunnanjohtaja Jyri Lammela

Viranomaislautakunta
Puheenjohtaja: Veikko Suosaari
Esittelijä: tekninen johtaja Pekka Maasilta

Tarkastuslautakunta
Puheenjohtaja: Erja Räsänen

Keskusvaalilautakunta

Puheenjohtaja: Olli Toivonen

Nuorisovaltuusto

Puheenjohtaja: Sara Nurminen

Ohjaaja: vapaa-aikakoordinaattori Henna Ruostila

Vanhus- ja vammaisneuvosto

Puheenjohtaja: Anne Lepola

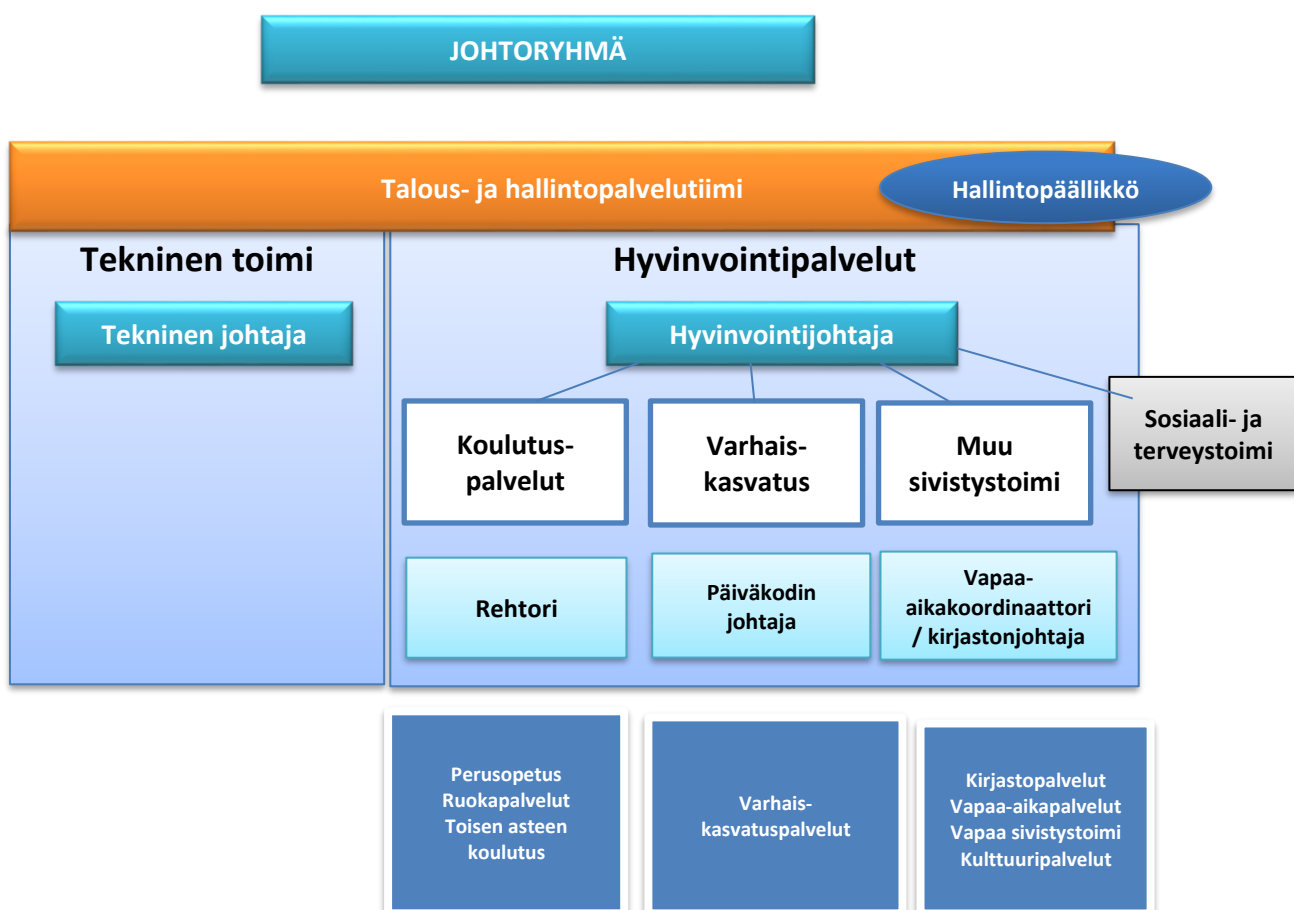
Koollekutsuja ja sihteeri: hyvinvointijohtaja Anne Tuovila

Hallinto-organisaatio

Juupajoen kunnan organisaatiouudistus astui voimaan 1.6.2017. Vuoden 2018 alusta lukien Juupajoen kunta siirtyi Mänttä-Vilppulan koko yhteistoiminta-alueelle kilpailuttaman tuotantosopimuksen piiriin. Tämä muutos on vaikuttanut merkittävästi Juupajoen kuntaorganisaation rooliin ja tehtäviin. Sote-ulkoistuksen yhteydessä 2014 merkittävä osa Juupajoen kunnan henkilöstöstä siirtyi toisen organisaation palvelukseen, millä oli omat vaikutuksensa muun muassa tukipalveluihin.

Juupajoen kunnan organisaatio on hyvin kapea, ja siihen kohdistuu myös voimakasta eläköitymispainetta lähivuosina. Kapeassa organisaatiossa tehtävien ja resurssien tarkoituksenmukainen jakaminen ja kohdistaminen korostuvat, jotta voidaan kestävällä tavalla toteuttaa kuntastrategiassa asetettuja tavoitteita.

Päätökset uudesta luottamushenkilö- ja viranhaltijaorganisaatiosta tehtiin valtuustossa 26.9.2016.

Kunnan johtoryhmään kuuluvat, kunnanjohtaja Jyri Lammela, perusopetuksen rehtori Lea Nurminen, tekninen johtaja Pekka Maasilta, hyvinvointijohtaja Anne Tuovila ja hallintopäällikkö Mervi Korhonen.

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Maailman- ja kansantalouden kehitys

Valtiovarainministeriön kansantalousosasto julkistaa kokonaistaloudellisen ennusteen neljä kertaa vuodessa, keväällä, kesällä, syksyllä ja jouluna. Alla oleva katsaus maailman- ja kansantalouden kehitykseen perustuu valtiovarainministeriön talven (2019:69, julkaistu 18.12.2019) 2019 taloudellisiin katsauksiin.

Kotimainen kysyntä ylläpitää talouskasvua tulevina vuosina, sillä ulkomaankaupan näkymät ovat heikohkot. Julkisen kulutuksen ja investointien merkitys BKT:n kasvulle korostuu varsinkin v. 2020.

Julkinen talouden alijäämä kasvaa v. 2020, kun hallitusohjelman mukaiset menolisäykset astuvat voimaan. Ilman työllisyyttä sekä talouden ja julkisen hallinnon tuottavuutta kohentavia toimia julkinen talous pysyy myös tulevina vuosina alijäämäisenä. Julkinen velka suhteessa BKT:hen kääntyy vähitellen uudelleen kasvuun.

Vuonna 2019 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 1,6 %. Asuinrakennusinvestoinnit supistuvat ja tuotannollisten investointien kasvu hidastuu. Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu työllisyyden sekä ansiotason noustessa. Viennin kasvu kiihtyy palveluviennin ja laivatoimitusten seurauksena. Vuonna 2020 BKT kasvaa 1 %. Palveluviennin kasvu jatkuu nopeana ja pitää viennin kasvun vientikysyntää nopeampana. Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu tasaisena. Kotitalouksien tulojen kasvua pitää yllä ansiotason nousu. Julkisen kulutuksen kasvun kiihtyminen nostaa kotimaisen kysynnän osuutta. Yksityisten investointien ennustetaan vähenevän ensi vuonna asuinrakennusinvestointien supistuessa.

Työllisten määrä nousee 0,5 % v. 2020. Talouskasvun hidastuminen ja nimellispalkkojen nousu heikentävät työllisyyden kasvua. Nimellisansiotason arvioidaan nousevan 3 %. Bruttokansantuote kasvaa 1,1 % v. 2021 ja 1,2 % v. 2022. Hitaahko talouskasvu ja kiihtyvä nimellispalkkojen nousu pysäyttävät työvoiman kysynnän kasvun vuosina 2020–2021. Työllisyysaste nousee 73,6 prosenttiin vuoteen 2022 mennessä työikäisen väestön edelleen vähentyessä

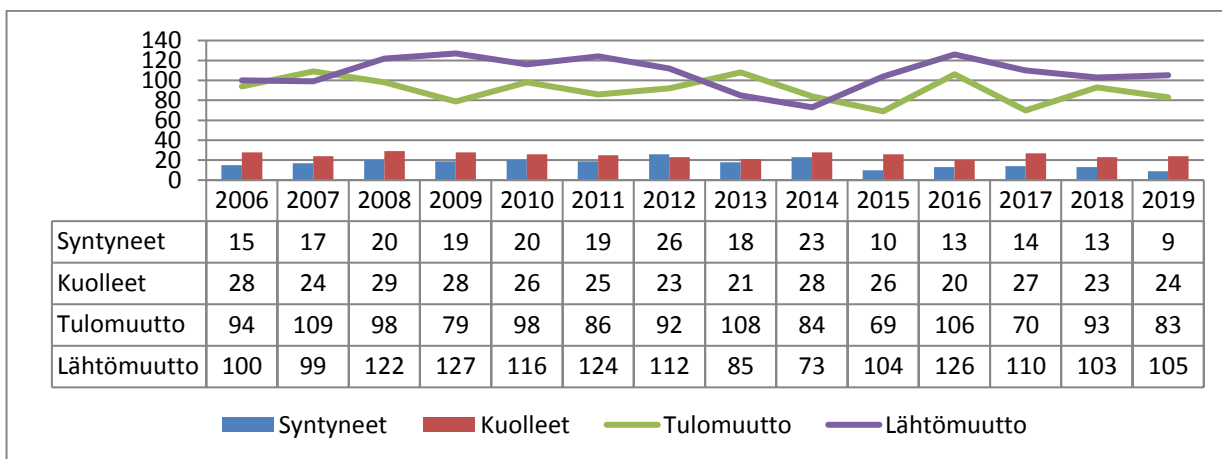
Juupajoen paikallistalouden kehitys

Juupajoen asukasluvun lasku jatkuu. Väestörekisterikeskuksen ennakkotietojen mukaan kunnan asukasluku oli 31.12.2019 1847 asukasta. Vuoden 2018 vastaavasta ajankohdasta (31.1.201, 1884 asukasta) asukasluku on pudonnut 2 %. Ylä-Pirkanmaa seutukunnan alueella väkimäärä on vähentynyt 2 %. Kunnan asukasluku painui alle 2 000 asukkaan vuodenvaihteessa 2015–2016.

Seuraavassa taulukossa on esitetty ennakkotiedot kertomusvuoden väestönmuutoksista Juupajoella sekä aikasarja vuosilta 2013–2019.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Syntyneet	18	23	10	13	14	13	9	100
Kuolleet	21	28	26	20	27	23	24	169
Tulomuutto	108	84	69	106	70	93	83	613
Lähtömuutto	85	73	104	126	110	103	105	706
Yhteensä	20	6	-51	-27	-53	-20	-37	-162

Seuraavassa kuvaajassa on esitetty kunnan väestönmuutoksista pidempiaikainen aikasarja vuosilta 2006–2019:

Pirkanmaan työ- ja elinkeinotoimiston 24.1.2020 julkaiseman tiedotteen mukaan Pirkanmaan TE-toimistossa oli joulukuun 2019 tilannekatsauspäivänä 24 253 työtöntä työnhakijaa. Joulukuuhun 2018 verrattuna työttömien määrä oli kasvanut 1594 henkilöllä (7%).

Pirkanmaan työttömien osuus työvoimasta oli 9,9 %, joka oli 0,2 %-yksikköä enemmän kuin edellisenä vuonna (12/2018: 9,7 %).

Pirkanmaan TE-toimistossa oli joulukuun aikana avoimena lähes 4900 työpaikkaa eli 813 kpl enemmän kuin vuonna 2018 vastaavana ajankohtana.

Alue	Työvoima	Työttömyysaste (%)	Työttömät yhteensä	Alle 20-vuotiaat	Alle 25-vuotiaat	Yli 50-vuotiaat	Yli vuoden työttömänä	Avoimet työpaikat	Työttöm. muutos verrattuna edelliseen vuoteen (%)
Juupajoki	801 (828)	7,2 (6,0)	50 (50)	* (*)	6 (*)	24 (19)	10 (9)	5 (4)	0 % (-41 %)
Ylä-Pirkanmaan seutukunta** yht.	9 322 (9 632)	10,0 (9,1)	935 (876)	19 (30)	108 (110)	396 (396)	154 (161)	88 (71)	2 % (-28 %)

* Tietoa ei ole saatu, se on liian epävarma esitettäväksi tai se on salassapitosäännön alainen

**Ylä-Pirkanmaan seutukunnan muodostavat Juupajoki, Mänttä-Vilppula, Ruovesi ja Virrat.

Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat joulukuun 2019 lopussa (suluissa ovat vuoden 2018 vastaavan ajankohdan tiedot). Lähde: Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Pirkanmaan työllisyyskatsaus 12/2019.

1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Juupajoen vuoden 2019 tilinpäätös on ylijäämäinen 292 350,72 euroa.

Tilinpäätösvuonna 2019 verotuloja kertyi 287 138 euroa budjetoitua vähemmän eli kaikkiaan 7 158 861 euroa. Tilivuoden tuloverokertymä oli 5 542 222 euroa, joka on 2,17 % enemmän kuin vuoden 2018 tilinpäätöksessä. Yhteisöveroja kertyi 1 113 979 euroa, kun se vuonna 2018 oli 1 003 008 euroa. Tilikauden 2019 kiinteistöverokertymä oli puolestaan 502 658 euroa, jossa nousua verrattuna edelliseen vuoteen oli 3,8 %. Vuonna 2019 valtionosuuksia saatiin yhteensä 4 413 202 euroa, mikä oli 86 232 euroa talousarviossa arvioitua enemmän. Valtionosuuksien nousu johtui vuodelta 2020 vuodelle 2019 siirretystä kertaluonteisesta valtionosuuksien lisäyksestä. Tarkemmin eriteltynä valtionosuudet jakautuivat seuraavasti: peruspalveluiden valtionosuus 3 868 224 €, verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus 886 932 €, opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus - 424 208 euroa sekä verotulomenetyksen kompensatio 82 254 €.

1.1.5 Kunnan henkilöstö

Kunnan henkilöstömäärässä ei näillä näkymin tapahdu lähivuosina merkittäviä muutoksia. Toiminnan uudelleenjärjestelyt ja luonnollisen poistuman huomioiminen rakenteellisissa muutoksissa jatkuvat aiempien vuosien tapaan. Eläköitymisten ja muiden luonnollisten poistumien yhteydessä viran tai toimen täyttämistä harkitaan tarkoin ja selvitetään muun muassa yhteistyömahdollisuuksia naapurikuntien kanssa.

Juupajoen kunnan vakituinen henkilöstö 31.12.2019

Vastuualue	2015	2016	2017	2018	2019
Hallinto	5	5	6	6	6
Hyvinvointi	46	46	46	44	46
Tekninen	5	5	4	4	4
Henkilöstön määrä	55	56	56	54	56
Henkilöstömenot 1000€	3 189	3 117	2974	3113	3125

Henkilöstön ikäjakauma (koko henkilöstö, mukana myös määräaikaiset työntekijät)

Ikä	2015	2016	2017	2018	2019
alle 20	0	0	0	0	0
20–29	2	2	2	3	2
30–39	12	10	14	14	12
40–49	17	15	17	14	14
50–59	31	29	25	28	24
60–	5	11	12	14	13
Yhteensä	67	67	70	73	65
Keski-ikä	48	49,7	48,9	48,8	49,7

Sairauspoissaolot	2016	2017	2018	2019
Henkilöitä	60	50	54	59
Kalenteripäiviä	852	1219	862	824
Sairauslomajaksoja	187	165	160	167
niistä 1–3 päivän jaksoja	131	101	105	113
Sairauspoissaolot/pvä keskim. jaettuna vakinaisen henkilöstön määrällä	15 (4,1%)	22 (6,0 %)	16 (4,4 %)	15 (4,1%)
Sairauslomapäiviä per sairastuneet	14	24	16	14
Työtapaturmista aiheutuneet sairauspoissaolot/päivää	3	18	55	3

Henkilöstön vaihtuvuus	2015	2016	2017	2018	2019
Alkaneita palvelussuhteita	3 (5,5%)	2 (3,5 %)	4 (7,3 %)	5 (9,3 %)	5 (8,9 %)
Päätyneitä palvelussuhteita	4 (7,3%)	2 (3,5 %)	5 (9,1%)	6 (11,1 %)	3 (5,4 %)

Palvelussuhteen kesto (vakituinen henkilöstö)	2015	2016	2017	2018	2019
alle 2 vuotta	3	3	4	9	10
2–4	4	5	5	2	6
5–9	14	13	9	7	4
10–14	12	11	15	13	15
15–19	5	7	3	6	6
20–24	7	7	10	6	3
25–29	6	5	4	5	6
30-	4	5	5	6	6
Keskiarvo	14,3	14,8	14,8	14,46	13,84

Juupajoen kunnan henkilöstö ja koulutus suunnitelmassa on määritelty vastualueittain tulevien vuosien henkilöstöstrategiset painopisteet.

Toteutuneet koulutuspäivät	2015	2016	2017	2018	2019
Hallinto	33	24	27	16	18
Hyvinvointi	93,5	56	52,5	65	73
Tekninen	8	7	14	8	8
Yhteensä	134,5	87	93,5	89	99

1.1.6 Ympäristötekijät

Lylyn jätevedenpuhdistamon maasuodatinkentät on rakennettu 1988 ja kemiallinen jälkisaostuslaitos 1992 (pelkkä maasuodatus ei täyttänyt puhdistus vaatimuksia). Uusi ympäristölupa myönnettiin 8.4.2015. Lupa on voimassa toistaiseksi.

Juupajoen Lämpö Oy on aluelämpöyhtiö, joka tuottaa lämpöä Korkeakosken taajaman kiinteistöihin ja JPJ Wood Oy:n tarpeisiin. Kunnan omistusosuus yhtiössä on 50 %. Juupajoen Lämpö Oy rakensi vuonna 2014 uuden 6 MW biolämpölaitoksen. Uudella laitoksella vastattiin lisääntyvään lämmöntarpeeseen ja korvattiin varakattilalaitoksena toimiva 3 MW öljykattila.

Oriveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelma vuosille 2016–2021 ja vesistöjen seurantasuunnitelma vuosille 2016–2020 hyväksyttiin Oriveden kaupungin ympäristölautakunnassa 23.2.2016. Oriveden kaupungin ja Juupajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät hoidetaan yhteistoimintana, joten valvontasuunnitelma koskee molempia kuntia.

Oriveden kaupunki irtisanoi valtuuston 23.9.2019 tekemällä päätöksellä Juupajoen kunnan kanssa tehdyn sopimuksen ympäristösuojelupalveluista päättymään 31.12.2020.

Ympäristönsuojelu

Juupajoen alueella on ympäristönsuojelulain ja jätelain mukaisia luvanvaraisia/rekisteröityjä toimintoja ja alueita yhteensä 31 kappaletta. Vuonna 2019 ympäristöluvan arviointi tehtiin seitsemälle toiminnolle (jakeluasemat, ammattimainen jätteenkäsittely ja keräys, lämpölaite sekä maa-ainesten otto). Ympäristölupamääräykset tarkistettiin yhdellä jakeluasemalla. Vuonna 2019

Juupajoen alueelle myönnettiin 1 uusi ympäristölupa ammattimaiselle jätteen keräykselle ja 1 uusi maa-aineslupa. Nitraattiasetuksen (Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta 1250/2014) edellyttämiä ilmoituksia tehtiin yhteensä kolme kappaletta, kaksi ilmoitusta kunnan alueella aumatuista lannoista/orgaanisista lannoitevalmisteista ja 1 ilmoitus lannan levityksestä poikkeuksellisen olosuhteen vuoksi. Kalliokiviainesta murskattiin soraksi ja hiekaksi yhdellä alueella yhteensä 515 k-m³.

Juupajoen alueella sijaitsevien noin 90 järven ja lammen tilaa seurataan säännöllisesti tutkimuksin ja luokittelemalla vesistöjä laadullisten ominaisuuksien perusteella virkistyskäyttöluokkiin vesiensuojelun suunnittelun ja valvonnan käyttöön. Vesistön virkistyskäyttöarvoon vaikuttavat veden laatu, vesistön sijainti, rantojen laatu ja ranta-alueiden rakentaminen. Luokituksessa käytetään kuutta luokkaa. Luokkiin erinomainen ja hyvä kuuluu luonnontilaisia tai lähes luonnontilaisia vesistöjä, joihin ei kohdistu suoraa jätevesien aiheuttamaa pistekuormitusta tai merkittävää hajakuormitusta. Tyydyttävään luokkaan kuuluvat luonnontilaiset vedet, joissa on runsaasti humusta tai saviainesta tai jotka ovat erittäin reheviä sekä jätevesien tai muuttavan toiminnan lievästi likaamia. Luokkien välttävä, huono ja sopimaton vesistöjen vedet ovat jätevesien tai muun muuttavan toiminnan eriasteisesti likaamia tai pilaamia. Vuonna 2019 virkistyskelpoisuustutkimuksia tehtiin Karvianjärven (erinomainen), Sahrajärven (välttävä) ja Ala-Lylyjärven (tyydyttävä) pintavesistä. Vuosittaisilla velvoitetarkkailuilla seurataan Ala-Lylyjärven (tyydyttävä) tilaa. Uimavesitarkkailua tehtiin vuonna 2019 Tehtaanjärven (hyvä), Mellinselän (tyydyttävä), Pirttijärven (erinomainen) ja Ylä-Lylyjärven (hyvä) uimarannoilla.

Vuonna 2019 Hulipasjärven vesi yhteisö paransi Hulipasjärven (virkistyskäyttöluokka hyvä) virkistys- ja hyötykäytön tilaa pohjapadon rakentamishankkeen avulla. Pohjapadon tarkoituksena on nostaa järven keskivedenkorkeutta, rajoittaa pinnan korkeuden vaihtelua, tulvia ja järven kuivumista sekä edelleen vähentää järven ruohottumista ja lahtien umpeenkasvua.

Vuoden 2019 aikana pohjavesialueet rajattiin ja luokitukset tarkastettiin vesien ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisiksi. Pohjavesialueet on rajattu geologisina kokonaisuuksina hydrogeologisen tiedon perusteella ja luokiteltu vedenhankintakäyttöön soveltuvuuden ja suojelutarpeen perusteella luokkiin 1, 2, 1E, 2E tai E. Luokkaan 1 kuuluvat alueet, jotka ovat vedenhankintaa varten tärkeitä eli vettä käytetään tai on tarkoitus käyttää yhdyskunnan vedenhankintaan tai talousvetenä yli 10 m³/d tai yli 50 henkilön tarpeisiin. Luokkaan 2 kuuluvat alueet, jotka soveltuvat yhdyskuntien vedenhankintaan antoisuuden ja ominaisuuksien perusteella. Lisämerkinnän E luokitukseseen kuuluvat alueet, jotka ovat muun lainsäädännön kautta suojeltuja suoraan pohjavedestä riippuvaisia merkittäviä ekosysteemejä. Uuden luokituksen mukaan luokan 1 pohjavesialueen Juupajoella muodostaa Huikonkangas (vanha luokka I). Luokan 2 pohjavesialueita ovat Hyytiälä (vanha luokka I), Mato-Ellinmäki (vanha luokka II) ja Pirttikangas (vanha luokka II). Mato-Ellinmäen ja Pirttikankaan pohjavesialueiden ja muodostumisalueiden rajoja tarkennettiin. Murovuori (vanha luokka I) poistui luokituksesta.

Vuonna 2019 Juupajoen alueella oli yhteensä 9 luonnonsuojelualuetta, yhteensä 128,4 hehtaaria, sekä 8 perinnemaisemaa, yhteensä 31,3 hehtaaria. Luonnonmuistomerkkejä oli Juupajoen alueella yksi, Helakalliot. Lisäksi alueella on 8 luonnon tai maiseman kannalta valtakunnallisesti arvokkaiksi luokiteltua kallioaluetta, 4 paikallisesti arvokasta kallioaluetta sekä metsälain suojelemia erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Vuonna 2019 Juupajoen alueella ei rauhoitettu uusia kohteita.

Vuonna 2019 Juupajoen kunnan omistamien metsien metsänhoidon ohjeeksi annettiin riistametsänhoidon mukaiset hoitotoimenpiteet, jolloin talousmetsien monimuotoisuutta voitaisiin ylläpitää osana tavanomaista metsänhoitoa kustannustehokkaasti ja metsänhoidon kustannuksia säästävillä hoitotavoilla. Ohjeen mukaisesti kunnan omistamia metsiä hoidettaisiin riistapainotteisesti huomioiden riistan elinympäristövaatimukset periaatteella, että metsänomistaja on valmis 2 prosentin alenemaan taloudellisessa tuotossa, jolloin esimerkiksi reunavyöhykkeet ja korvet voi kasvattaa metsäpeitteisinä. Riistametsänhoidossa metsäluonnon monimuotoisuutta

turvataan suosimalla sekametsäisyyttä ja erilaisten alueiden mosaiikkia sekä riistametsille tärkeitä rakennepiirteitä metsäpeitteisyyttä, suojaa maanpinnan tasolla ja varpukasvillisuutta.

1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen on vahva kunnan toimintaa ohjaava periaate. Toiminnassa ei ole tunnistettu ihmisoikeuksiin liittyviä riskejä.

Toiminnassa ei ole tunnistettu korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä. Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset.

1.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kunnan väestön väheneminen on edellisten vuosien tapaan riski kunnalle sekä taloudellisesti että kunnan elinvoiman kannalta. Vuoden 2019 lopussa kunnan asukasluku oli 1847 asukasta.

Juupajoen kunnan ohut organisaatio muodostaa oman riskitekijänsä. Pienessä kunnassa vastuualuejohtajien tehtäväkokonaisuudet ovat hyvin laajoja ja kuntien alati lisääntyvät tehtävät ja vastuut pusertavatkin työntekijät ahtaalle. Delegointimahdollisuuksia ei juuri ole, ja pienessä organisaatiossa jokainen työntekijä on kriittinen tekijä, minkä vuoksi onnistunut rekrytointi sekä henkilöstön pysyvyys ovat avaintekijöitä työssä jaksamisen ja onnistumisen kannalta.

1.1.9 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Talousarvion toteutumisen seurantaraportit selvityksineen on annettu kunnanhallitukselle kolme kertaa tilivuoden aikana. Vastuualueiden määrärahojen seuranta ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on hoidettu virkatyönä vastuualuejohtajien toimesta.

Sijoitustoimintaa ei kunnalla ole tilivuonna ollut. Kunnan likvidit varat ovat olleet kunnan pankkitileillä.

Toimipisteissä olevia käteiskassoja ei ole tilivuonna tarkastettu. Käteiskassojen hoitamisesta on annettu ohjeet toimipisteisiin mm. kassojen tulojen kirjaaminen ja rahojen tilittäminen määräajoin kunnan tilinpitöön.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisessa ei ole todettu virheitä tai rikkomuksia.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kunnan vakuutukset on kilpailutettu vuonna 2013, jolloin kunnan vastuut käytiin läpi. Kunnan vakuutusmeklarin (Optimiriskit) toimesta vuosittain tarkistetaan kunnan vastuut ja vakuutusten kattavuus. Vakuutusmeklarisopimus on 1.1.2018 lukien tehty Tarjova Vakuutuspalvelut Oy:n kanssa, joka jatkaa Optimiriskit Oy:n toimintaa.

Kunnan valmiussuunnitelmia koestettiin LSS19-valmiusharjoituksessa 26. – 27.11.2019. Harjoitus oli Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston alueellinen valmiusharjoitus, jonka tavoitteena on väestönsuojeluvalmiuksien kehittäminen.

Kunnalla on merkittävät henkilöriskit, koska kattavaa sijaisjärjestelyä (mm. teknisen toimen osalta) ei kyetä nykyhenkilöstöllä järjestämään. Myös teknisen päivityksen järjestämisessä on

ongelmia johtuen henkilöstön vähäisyydestä.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Tilivuonna ei muutoksia.

Sopimustoiminta

Kunnan sopimukset hyväksytään ja allekirjoitetaan hallintosäännössä määriteltyjen toimivaltuuksien mukaan. Sopimusten hallinta on hajautettu vastuualueille. Sopimustenhallintaohjelmistoa ei ole käytössä.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Sisäisen valvonnan ohje on hyväksytty kunnanvaltuustossa 13.10.2014.

1.2 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostuminen kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta kuvataan rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyyttä. Rahoituslaskelmassa osoitetaan edelleen, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulo-rahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan.

Kokonaiskuvan saaminen tuloksen muodostumisesta ja toiminnan rahoituksesta puoltaa laskelmien ottamista toimintakertomukseen sen lisäksi, että mainitut laskelmat esitetään sentin tarkkuudella tasekirjan tilinpäätöslaskelmat osassa. Esitystaso toimintakertomuksessa on tuhansina euroina. Tilinpäätösvouden lisäksi laskelmissa on edellisen tilikauden vastaavat tiedot. Laskelmiin otetaan vain ulkoiset tulot ja menot. Lähtökohtana on, että tunnusluvut on laskettavissa toimintakertomuksessa esitettävistä laskelmista.

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja.

1.2.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelmassa selvitetään tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen sekä kunnan tulo-rahoituksen riittävyyttä. Laskelman *toimintakate* ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jäi katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla *Vuosikate* osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on riittävä, jos taas vuosikate on alijäämäinen, kunnan rahoitus on heikko. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja.

TULOSLASKELMA	2019	2018
Kunta ja vesihuoltolaitos ulkoinen	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	1 297	1 227
Toimintakulut	-12 059	-12 118
Toimintakate	-10 762	-10 891
Verotulot	7 159	6 911
Valtionosuudet	4 413	4 239
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0	22
Muut rahoitustuotot	71	93
Korkokulut	-32	-34
Muut rahoituskulut	-50	13
Vuosikate	799	353
Poistot ja arvonalentumiset	-517	-513
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	282	-160
Poistoeron muutos	11	11
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	292	-149

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	2019	2018
Toimintatuotot	1297	1227
Toimintakulut	12059	12118
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	10,75	10,13
Vuosikate	799	353
Poistot käyttöomaisuudesta	517	513
Vuosikate/Poistot,%	154,46	68,82
Vuosikate, €/asukas	432,69	187,72
Asukasmäärä 31.12	1847	1881

1.2.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikauden

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut (ulkoiset)	TP	TP
1 000 €	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	799	353
Satunnaiset erät	0	
Tulorahoitus	799	353
- Tulorahoituksen korjauserät		
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-711	-467
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	128
Pysyvien vastaavien vars.myyntitulot		
Investoinnit	-711	-339
Toiminnan ja investointien rahavirta	88	14
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	4	38
Antolainasaamisten vähennys	4	38
Lainakannan muutokset	34	-98
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	447	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-413	-413
Lyhytaikaisten lainojen muutos		315
Muut maksuvalmiuden muutokset	-110	101
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1	2
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-93	-167
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-18	266
Rahoituksen rahavirta	-72	41
Rahavarojen muutos	16	55
Rahavarat 31.12.	693	677
Rahavarat 1.1.	677	622
RAHAVAROJEN MUUTOS	16	55

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, €	1 271	2 181
Vuosikate	799	353
Investointien omah.meno	711	339
Investointien tulorahoitus, %	112,38	104,13
Pääomamenojen tulorahoitus, %	71,34	88,69
Antolainojen nettolisäys	-4	-38
Korkokulut	32	34
Lainanlyhennykset	413	97
Lainanhoitokate	1,87	2,95
Kassavarat 31.12., 1000 €	693	677
Kassasta maksut/vuosi, 1000 €	13 265	12 703
Kassan riittävyys, pv	19,07	19,45
Asukasmäärä	1847	1884

1.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

Toimintakertomuksessa tasetiedot esitetään siten eriteltynä, että niistä voidaan laskea taseen tunnusluvut. Tasetarkastelu tehdään tuhannen euron tarkkuudella.

TASE	2019	2018		2019	2018
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	12 562	12 371	OMA PÄÄOMA	8 951	8 659
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	5 884	5 884
Aineettomat oikeudet	749	768	Arvonkorotusrahasto	647	647
Muut pitkävaikutteiset menot			Muut omat rahastot		
			Edellisten kausien ylijäämä	2 127	2 277
			Tilikauden ylijäämä/alijäämä	292	-149
Aineelliset hyödykkeet	7 911	7 725			
Maa- ja vesialueet	1 118	1 118	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET	251	262
Rakennukset	4 320	4 046	VARAUKSET		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 429	2 496	Poistoero	251	262
Koneet ja kalusto	27	30	Vapaaehtoiset varaukset		
Muut aineelliset hyödykkeet					
Ennakkomaksut ja			PAKOLLISET VARAUKSET		
keskeneräiset hankinnat	17	35	Eläkevaraukset		
			Muut pakolliset varaukset		
Sijoitukset	3 902	3 878			
Osakkeet ja osuudet	3 814	3 786	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	18	17
Joukkovelkakirjasaamiset			Valtion toimeksiannot		
Muut lainasaamiset	63	67	Lahjoitusrahastojen pääomat	3	3
Muut saamiset	25	25	Muut toimeksiantojen pääomat	15	14
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	4	4	VIERAS PÄÄOMA	4 641	4 625
Valtion toimeksiannot	0	0	Pitkäaikainen	2 657	2 224
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	3	3	Joukkovelkakirjalainat		
Muut toimeksiantojen varat	1	1	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	2 289	1 852
			Lainat julkisyhteisöiltä	8	11
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 295	1 188	Lainat muilta luotonantajilta		
Vaihto-omaisuus			Liittymismaksut	360	360
Ennakkomaksut					
			Lyhytaikainen	1 985	2 402
Saamiset			Joukkovelkakirjalainat	900	900
Lyhytaikaiset saamiset	603	511	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	10	410
Myyntisaamiset	265	273	Lainat julkisyhteisöiltä	3	3
Lainasaamiset			Lainat muilta luotonantajilta		
Muut saamiset	81	15	Saadut ennakot		
Siirtosaamiset	257	223	Ostovelat	386	421
Rahoitusarvopaperit	5	5	Muut velat	50	97
Osakkeet ja osuudet	5	5	Siirtovelat	636	571
Sijoitukset rahamarkkinainstrum.			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	13 861	13 563
Joukkovelkakirjasaamiset					
Muut arvopaperit					
Rahat ja pankkisaamiset	687	672			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	13 861	13 563			

TASEEN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	66,39	65,77
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	36,07	37,36
Lainat ja vastuut, 31.12.	3265	3209
Lainat ja vastuut, €/asukas	1768	1703
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	2419	2128
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1310	1130
Lainat, €/asukas	1738	1686
Lainakanta 31.12., 1000 €	3 210	3 176
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	63	67
Asukasmäärä	1847	1884

1.4 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistelty rivi riviltä

Käsitteet kokonaistulo ja -meno kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

Valtionosuudet merkitään tuloihin tulonvähennyksenä silloin, kun niiden määrä on negatiivinen. Vähennyseriä tuloissa ovat lisäksi Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja menoissa Valmistus omaan käyttöön. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot ja Pakollisten varausten muutos silloin, kun varausten määrä on tilikaudella kasvanut.

Lyhytaikaisten lainojen ja Oman pääoman muutokset esitetään kumpikin nettoeränä joko tulona tai menona.

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -			
MENOT	2019		2018
ULKOINEN	1 000 €		1 000 €
TULOT		MENOT	
Toiminta	12 940	Varsinainen toiminta	-12 141
Toimintatuotot	1 297	Toimintakulut	-12 059
Verotulot	7 159	Korkokulut	-32
Valtionosuudet	4 413	Muut rahoituskulut	-50
Korkotuotot	0	Satunnaiset kulut	0
Muut rahoitustuotot	71	Tulorahoituksen korjauserät	0
Satunnaiset tuotot		Investoinnit	-711
Tulorahoituksen korjauserät		Käyttöomaisuusinvestoinnit	-711
-Pysyvien vastaavien		Rahoitustoiminta	-412
hyödykkeiden luovutusvoitot	0	Antolainasaamisten lisäykset	
Investoinnit	0	Pitkäaikaisten lainojen vähenn	-412
Rahoitusosuudet investointeihin	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	
Pysyvien vast.hyödykk. luov.tulot	0	Oman pääoman vähennykset	0
Rahoitustoiminta	451	Kokonaismenot yhteensä	-13 264
Antolainasaamisten vähennykset	4		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	447		
Lyhytaikaisten lainojen muutos			
Oman pääoman lisäykset			
Kokonaistulot yhteensä	13 391		

1.5 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.5.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Yhdistely konsernitilinpäätökseen

Yhdistelty kpl (kpl) Ei yhdistely (kpl)

Tytäryhteisöt	
Yhtiöt	
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	3
Muut yhtiöt	1
Kuntayhtymät	4
Osakkuusyhtiöt	2
Yhteensä	10

1.5.2 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA		
	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	7 775	7 480
Toimintakulut	-18 029	-17 860
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	31	24
Toimintakate	-10 224	-10 356
Verotulot	7 159	6 911
Valtionosuudet	4 413	4 239
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	8	25
Muut rahoitustuotot	75	10
Korkokulut	-67	-63
Muut rahoituskulut	-76	-9
Vuosikate	1 288	757
Poistot ja arvonalentumiset	-825	-831
Suunnitelman mukaiset poistot	-825	-831
Tilikauden yli- ja alipariarvot		
Arvonalentumiset	-1	0
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	463	-74
*Tilinpäätössiirrot	0	-1
Vähemmistöosuudet	73	71
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	535	-4

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Vuosi	2019	2018
Toimintatuotot	7 775	7 480
Toimintakulut	18 029	17 860
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	43,12	41,88
Vuosikate	1 288	757
Poistot käyttöomaisuudesta	825	831
Vuosikate/Poistot,%	156,20	91,10
Vuosikate, €/asukas	697,35	410,08
Asukasmäärä 31.12	1847	1884
*Tilinpäätössiirtoihin sisältyy tilikauden verot ja laskennalliset verot		

KONSERNITASE	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	16 650	16 162
Aineettomat hyödykkeet	1 027	1 033
Aineettomat oikeudet	887	906
Muut pitkävaikutteiset menot	122	126
Ennakkomaksut	18	2
Aineelliset hyödykkeet	12 940	12 494
Maa- ja vesialueet	1 237	1 233
Rakennukset	7 883	7 417
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 559	2 587
Koneet ja kalusto	277	262
Muut aineelliset hyödykkeet	2	2
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	982	993
Sijoitukset	2 683	2 635
Osakkuusyhtiöosuudet	2 220	2 193
Muut osakkeet ja osuudet	389	361
Muut lainasaamiset	44	52
Muut saamiset	30	29
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	47	55
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 708	2 506
Vaihto-omaisuus	83	80
Saamiset	1 108	1 235
Pitkäaikaiset saamiset	13	13
Lyhytaikaiset saamiset	1 095	1 222
Rahoitusarvopaperit	39	23
Rahat ja pankkisaamiset	1 478	1 168
VASTAAVAA YHTEENSÄ	19 405	18 723
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	9 655	8 976
Peruspääoma	5 877	5 879
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	1	1
Arvonkorotusrahasto	649	649
Muut omat rahastot	4	3
Edellisten kausien ylijäämä	2 589	2 708
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	535	-4
VÄHEMMISTÖOSUUDET	102	84
PAKOLLISET VARAUKSET	157	225
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	157	225
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	78	97
VIERAS PÄÄOMA	9 413	9 081
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	5 635	4 912
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	384	390
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	1 129	1 493
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	2 265	2 286
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	19 405	18 723

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	50,30	49,79
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	48,34	48,46
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	3 124	2 443
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 691	1 299
Konsernin lainat, €/asukas	3 662	3 405
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	6 764	6 405
Lainat ja vastuut, 31.12.	7 385	6 984
Lainat ja vastuut, €/asukas	3 998	3 707
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	44	52
Kunnan asukasmäärä	1847	1884

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta	1 178	765
Vuosikate	1 288	757
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-9	20
Tilikauden verot	-101	-12
Investointien rahavirta	-1 309	-1 099
Investointimenot	-1 320	-1 224
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1	128
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	10	-3
<i>Toiminnan ja investointien rahavirta</i>	-131	-335
Rahoituksen rahavirta		
<i>Antolainauksen muutokset</i>		
Antolainasaamisten lisäykset	-10	0
Antolainasaamisten vähennykset	13	38
<i>Lainakannan muutokset</i>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	637	51
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-406	262
<i>Oman pääoman muutokset</i>	8	11
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>		
Toim.ant.varojen ja pääomien muutokset	-11	7
Vaihto-omaisuuden muutos	-3	-4
Saamisten muutokset	124	-373
Korottomien velkojen muutokset	-27	388
<i>Rahoituksen rahavirta</i>	325	379
Rahavarojen muutos	194	45
<i>Rahavarojen muutos</i>		
Rahavarat 31.12.,1000 €	1 516	1 191
Rahavarat 1.1.,1000 €	1 191	1 146
	325	45

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1 000 €	504	1 750
Vuosikate	1 288	757
Investointien omah.meno	1 319	1 096
Investointien tulorahoitus, %	97,65	69,11
Pääomamenojen tulorahoitus, %	59,44	39,13
Korkokulut	67	63
Lainanlyhennykset	845	801
Lainahoitokate	1,49	0,95
Kassavarat 31.12 1000 €	1 516	1 191
Kassastamaksut/vuosi,1000 €	18 852	19 307
Kassan riittävyys, pv	29,35	22,52
Asukasmäärä	1847	1884

1.6 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.

Tilikauden tulos on 281.779,49 euroa ylijäämäinen. Tuloslaskelmassa tuloutetaan tehtyjä poistoeroja 10.571,23 euroa, jonka jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostuu 292.350,72 euroa.

Kunnanhallitus esittää, että poistoero 10.571,23 euroa tuloutetaan, jonka jälkeen tilikauden ylijäämä on 292.350,72 euroa ja se siirretään taseen omaan pääomaan tilikauden ylijäämä/alijäämätilille.

2 Talousarvion toteutuminen

Kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaan talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Samaa rakennetta noudatetaan toimintakertomuksessa esitettävässä talousarvion toteutumisvertailussa.

Hyväksyessään talousarvion valtuusto on määritellyt toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet tulosalueittain toimielinten ja vastuuhenkilöiden sitovasti noudatettavaksi. Talousarvion vastuuhenkilöt on määritelty talousarvion yhteydessä. Kunnanhallitus antaa selvityksen tavoitteiden toteutumisesta ja tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida ovatko valtuuston asettamat tavoitteet toteutuneet.

Toteutumisvertailussa on esitetty tulosalueittain talousarvion sitovat tavoitteet / perustelutietoina esitettyjen asioiden toteutuminen siinä laajuudessa kuin valtuusto on ne määritellyt talousarviota hyväksyessään.

Toteutumisvertailun taloutta koskevassa osassa esitetään arvioidut ja toteutuneet toimintamenot ja -tulot sekä niiden poikkeamat alkuperäiseen talousarvioon. Lisäksi esitetään valtuuston hyväksymät muutokset talousarvioon. Toteutumisvertailun menot ja tulot sisältävät myös sisäiset menot ja tulot, joihin toimielin voi vaikuttaa.

2.2 Hallintopalvelut

Vastuualueen esimies: kunnanjohtaja Jyri Lammela

Hallintopalvelujen kokonaisuuteen kuuluvat kunnan demokratiapalvelut, keskitetyt tukipalvelut sekä kunnan elinvoiman kehittämistoiminnot.

2.2.1 Konsernihallinto

Tulosalueen esimies: kunnanjohtaja Jyri Lammela

Konsernihallinnon tulosalue sisältää kunnanvaltuuston, hallinnon, tarkastustoimen, hallintotoimen, elinkeinotoimen ja työllistämispalvelujen tulosityksiköt.

HALLINTOPALVELUT	TA 2019	Bu- muutos	TA + muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot %
Tuloarvio ja määrärahat						
Toimintatulot	144 600		144 600	80 831,90	63 768,10	55,9
Toimintamenot	-1 039 860		-1 039 860	-849 950,28	-189 909,72	81,7
Toimintakate (netto)	-895 260	0	-895 260	-769 118,38	-126 141,62	85,9
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-13 330		-13 330	-1 541,25	-11 788,75	11,6
Tehtävän kokonaiskustannukset	-908 590	0	-908 590	-770 659,63	-137 930,37	84,8

Kunnanvaltuusto

Kuntalain mukaan valtuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. Tässä ominaisuudessa se päättää toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä hallinnon järjestämisestä kunnan toiminta-ajatuksen ja strategian pohjalta. Tulosalueen menot pitävät sisällään valtuuston kokouspalkkiot, koulutuskulut, ansionmenetykset ja matkakorvaukset, seminaarikulut sekä muut luottamushenkilöiden toimintaan liittyvät kulut. Luottamushenkilöiden kokouspalkkioihin ei ole tehty korotuksia.

Valtuuston poliittiset voimasuhteet ovat seuraavat: Keskusta 5 valtuutettua, SDP 5 valtuutettua, Kokoomus 4 valtuutettua, Perussuomalaiset 1 valtuutettu, Vihreät 1 valtuutettu ja Vasemmistoliitto 1 valtuutettu. Valtuutetuista on 8 naista ja 9 miestä. Nuorten (18-35 vuotiaiden) osuus valtuustossa on 23,5 %.

Tunnusluvut	2017	2018	2019
Valtuuston kokoukset	7	6	3
Valtuuston kokouksissa käsitellyjä asioita	56	30	19
Hallituksen kokoukset	16	13	11
Hallituksen kokouksissa käsitellyjä asioita	205	148	125
Tarkastuslautakunnan kokoukset	4	3	2
Keskusvaalilautakunnan kokoukset	8	1	4
Tilojen lukumäärä	80	79	78
Jaettu maataloustukia/milj. eur	1,9	1,5	1,5
Hallinnon henkilökunta 31.12. sis. määräaikaiset	6	5	6

Hallinto

Hallinnon tulosalue pitää sisällään kunnanhallituksen, neuvottelu-/toimikunnat, yhteistoimintakorvaukset, kunnan suunnittelun ja kehittämisen sekä kaavoituksen.

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudesta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Tulosalueen sisältää mm. hallituksen sekä toimikuntien ja neuvottelukuntien jäsenten kokouspalkkiot, kunnanjohtajan, ja hallintopäällikön (50 %) palkkakulut sekä yleishallinnon avustusmäärärahat. Tulosityksikköön sisältyvät myös pakollisia yhteistoiminnan määrärahoja kuten mm. kunnan verotuskustannukset verohallinnolle, oikeusaputoimen ja velkaneuvonnan kustannukset, löytöeläinkorvaukset sekä kuntaosuudet Kuntaliitolle, Kunnalliselle työmarkkinalaitokselle ja Pirkanmaan liitolle. Lisäksi kunnan maksamat jäsenmaksut: SPR, Kokemäenjoen vesiensuojeluyhdistys, Tampereen Kesäyliopisto ja Juupajoen vanhustenkotiyhdistys.

Hallinnon määrärahoihin sisältyvät myös kaavoituksesta aiheutuvat kustannukset. Tilivuonna ei ollut toteutettuja kaavoitushankkeita.

Vuoden hyvä teko -palkinnon saaja julkaistiin sekä palkittiin joululahjassuilla. Vuoden teko -palkinto myönnetään teosta, joka on antanut asukkaille mahdollisuuden osallistua, lisännyt viihtyisyyttä tai muulla tavalla vaikuttanut positiivisesti kuntalaisiin. Vuoden 2019 teko on Tiihanlinnan kuusen valaisemisen ja idean isän Jani Taipaleen. Huomioitavaa oli, että idea innosti suuren joukon kuntalaisia ryhtymään yhdessä talkoovoimin kuusiprojektiin ja näin ollen se lisäsi kuntalaisten yhteisöllisyyttä. Lisäksi mainitsemisen arvoista on se, että kyseinen projekti ei ollut tehty mitään erillistä tapahtumaa varten, vaan ihan halusta ilahduttaa muita ihmisiä. Palkinnon suuruus on 300 euroa.

Kunnan päätöksenteon ja toiminnan avoimuutta on lisätty aktiivisella viestinnällä mm. sosiaalisen median kanavien kautta. Myös kuntalaistilaisuuksia on järjestetty ajankohtaisiin asioihin liittyen mm. sote-asiat ja kehittämishankkeet.

Vaalit

Tilinpäätösvuonna pidettiin edunkuntavaalit huhtikuun 14.

Juupajoella on yksi äänestysalue ja äänestyspaikkana toimii sekä ennakoäänestyksissä että varsinaisen vaalipäivän äänestyksissä kunnanvirasto.

Eduskuntavaalien äänestysprosentti oli 69,2 %. Äänioikeutettuja vaaleissa oli 1.567henkilöä.

Kunnallisvaalien järjestäminen on kokonaisuudessaan kunnan kustannettava. Valtiollisten vaalien järjestämisestä kunnalle maksetaan korvausta n. 2 euroa/kunnan äänioikeutettu asukas.

Tarkastustoimi

Hallinnon ja talouden tarkastamista varten kunnassa on valtuuston nimeämä tarkastuslautakunta. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet valtuuston päättämällä tavalla ja onko sisäinen valvonta riittävää sekä tutkia tilinpäätöksen sisältämän tiedon oikeellisuus ja riittävyys.

Valtuusto päätti 17.12.2018 valita vuosien 2019 – 2022 tilintarkastusyhteisöksi JHTT –yhteisö BDO

Audiator Ab:n. Vastuullisena tilintarkastajana toimii JHTT Laura Hyvönen.

Kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös luottamushenkilöiden ja keskeisten viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitusten valvonta. Kunnan sidonnaisuusilmoitukset julkaistaan kunnan verkkosivuilla.

Hallintotoimi

Kunnan hallintotoimen tehtävänä on vastata kunnan keskushallinnon tehtävistä, tuottaa kunnan toimielimille ja kuntaorganisaatiolle keskitettyjä hallinto-, tietohallinto- ja toimistopalveluja sekä kuntalaisille ja muille tahoille yleisiä neuvonta- ja asiointipalveluja.

Toimistopalvelujen henkilöstöön kuuluvat taloussihteeri (ent. kirjanpitäjä), palkkakirjanpitäjä, toimistosihteeri ja maaseutuasiamies.

Kunnan keskitettyjen palvelujen ict –kustannukset ja tietoliikenne yms. kustannukset sisältyvät hallintotoimeen. Palvelinhallinnointia ja asiantuntijapalvelua hankitaan Mänttä-Vilppulan kaupungilta.

Asiakirjahallinnossa kunnassa on edelleen käytössä vanha kaavan mukainen arkistointijärjestelmä.

Hallintotoimen kustannuksiin sisältyy myös työnantajan ja työntekijän välinen yhteistoiminta, työterveyshuolto ja henkilöstön tyky-toiminta. Kunnan työsuojelupäällikkönä toimii tekninen johtaja Pekka Maasilta. Kunnan yhteistoiminta- ja työsuojelutoimielin on yhdistetty vuoden 2014 alusta.

Yhteistyötoimikunnan kokoonpano on 1.6.2019 alkaen seuraava:

- kunnanhallituksen edustajat:
hallituksen puheenjohtaja Taija Heletoja ja
kunnanhallituksen jäsen Iiri Välttilä
- työsuojeluvaltuutettu
- JHL:n edustaja
- Jytyn edustaja
- Jukon edustaja
- kunnanjohtaja
- työsuojelupäällikkö

Kunnan työntekijöiden työterveyspalvelut hankitaan Pihlajalinnalta. Työterveyshuollon sopimus on tehty keväällä 2014 ja työterveyshuollon toimintaohjelma päivitetään vuosittain. Työterveyshuolto sisältää lakisääteisen työterveyshuollon lisäksi sairaanhoidon ja erikseen määritellyt tarvittavat tutkimukset ja hoidot.

Kunnanhallitus on hyväksynyt 2014 seuraavat henkilöstötoimen ohjeet: varhaisen tuen malli, epäasiallisen kohtelun vastainen toimintaohjelma ja päihteiden vastainen ohjelma.

Kunnassa toimii sisäilmatyöryhmä. Sen tehtävänä on ottaa käsiteltäväkseen työpaikkojen pitkäkestoiset kosteusvauriot tai tapaukset, joissa on epäily sisäilmasta johtuvasta terveyshaitasta, pyrkiä ehkäisemään sisäilmaongelmia ennalta, selvittää ongelmien aiheuttajat sekä esittää näkemystensä perusteella muotoutuneet vaihtoehdot aisasta päättävälle taholle. Ryhmään kuuluvat tekninen johtaja, kiinteistötoimen edustaja, työsuojeluvaltuutettu ja työterveyshuollon edustaja. Lisäksi ryhmään kutsutaan ko. kohdetyöpaikan esimies ja henkilöstön edustaja.

Kunnanhallituksen elokuussa 2013 tekemän päätöksen mukaan työntekijöille suositellaan savuttomuutta.

Syksyllä 2017 otettiin käyttöön henkilöstötuna liikunta- ja kulttuurisetelit. Seteleitä myönnetään 50 euron edestä per kokoaikainen työntekijä per vuosi. Lisäksi kunta tarjoaa henkilöstölleen kuntosalin ilmaisen käytön.

Juupajoen kunta on tarjonnut vuosittain koko henkilöstölle ilmaisen influenssarokotuksen. Vuosittain järjestetään kunnan ruokapalvelujen toimesta koko henkilöstölle jouluateria ja henkilökunta saa kunnalta pienen joulumuistamisen (v. 2019 älylaitteiden latauskaapeli). Kunnan henkilökunnan TYKY-iltapäivä oli 4.10.2019 Amarinrannassa.

Toiminnalliset tavoitteet	Tavoitetaso 2019	Seuranta
Houkutteleva asuinpaikka	<ul style="list-style-type: none"> - Viestintäsuunnitelman laadinta - Vahvuuksien hyödyntäminen viestinnässä, esim. pienten lasten koulu, koulukuljetukset, pienet opetusryhmät - Yhteyksien kehittämisestä huolehtiminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Toimenpiteet käynnistyivät syksyllä 2019 ja jatkuvat vuoden 2020 aikana - Viestintätoimiston suositukset 2/2020 - Kunta on auttanut kyläyhdistyksiä valokuituhankkeita tarjoamalla asiantuntija apua yhdistyksille. - Pirkanmaan junapilotin aloitus 12/2019
Elinvoimaiset palvelut, kukoistava yhteisö ja vahvat yritykset	<ul style="list-style-type: none"> - Yhteistoiminnan edelleen vahvistaminen yrittäjien, yritysten ja yhdistysten kanssa - Alueellisten kehittämisorganisaatioiden resurssien tehokkaampi hyödyntäminen - Kunnassa järjestettävien yleisötapahtumien edistäminen - Työhyvinvointiohjelman läpivienti kunnan organisaatiossa 	<ul style="list-style-type: none"> - Järjestöagentti aloitti toiminnan - Poko ry on ollut aktiivinen toimija ja hyvä kumppani. - Kaivinkoneiden lumenveiston SM-kilpailut - Kenkärock - Ohjelma toteutunut suunnitelman mukaan

Suoritteet / tunnusluvut	2017	2018	TP 2019
Yhteistyötoimikunnan kokoukset	2	4	5
Eläkkeelle siirtyvät	1	2	4
Sairauspoissaolot keskimäärin %	6	4,4	4,1

Henkilökunta vastuualueittain	2017	2018	TP 2019
Hallinto	6	6	6
Hyvinvointi	46	44	46
Tekninen	4	4	4
Henkilöstön määrä	55	54	56
Henkilöstömenot 1000€	2974	3 113	3125

Elinkeinotoimi

Elinkeinotoimen tulosityksikköön sisältyy mm. elinkeinotoimi ja hanketoiminta, joukko- ja palveluliikenne sekä maataloushallinto.

Maataloushallinnon osalta Juupajoki kuuluu yhteistoiminta-alueeseen, jossa isäntäkuntana on Orivesi. Muut yt -alueen kunnat ovat Tampere, Pälkäne ja Kangasala. Koko yt -alueella on 800 maatilaa, joista Juupajoella 80. Osa-aikaisen (50%) maataloussihteerin työpanosta myydään kokonaisuudessa em. yhteistoiminta-alueelle.

Kunnalla on yksi asiointiliikennereitti: Petääjärvi-Kopsamo-Korkeakoski-Kopsamo-Petääjärvi, joka ajetaan kerran viikossa, tiistaisin. Reitillä on matkustajia, joka kerta 5-6 hlöä. Asiointireitti kilpailutettiin syksyllä 2017 koulu- ja ateriakuljetusten kilpailutuksen yhteydessä. Vuoden 2018 alusta lukien koulukyydit on avattu kaikille avoimeksi joukkoliikenteeksi, jossa voi matkustaa, mikäli kyydissä on tilaa. Maksu on 3 euroa riippumatta matkan pituudesta. Asiointiliikennettä järjestetään myös koulujen kesäloman aikana koko kunnan alueella.

Elinkeinotoimen tehtävänä on turvata ja kehittää elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä paikkakunnalla sekä lisätä kunnan elinvoimaa. Toiminnalla ylläpidetään ja kehitetään paikkakunnan yritysten kilpailukykyä sekä edesautetaan uuden yritystoiminnan syntymistä. Käytännön tehtävinä on mm. antaa konkreettista yrittäjäneuvontapalvelua, edistää yritysyhteistyötä, välittää alueen yrityksille tarkoituksenmukaista asiantuntijapalvelua sekä toteuttaa elinkeinoelämää kehittäviä hankkeita.

Syksyllä 2019 valmistui Juupajoen kylät kartalle! –hanke. Kylät kartalle! -hankkeen tavoitteena oli lisätä ja syventää tietämystä Juupajoen eri kylien paikallishistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaista paikoista, laatia osalle kohteita kunnostussuunnitelmat sekä koota olemassa olevaa tietoa laajemmin hyödynnettäväksi.

Hankkeen kokonaiskustannusarvio oli 36.000 euroa, josta kunnan suora rahoitusosuus on 7.200 euroa.

Kylät kartalle II -hanke valmisteltiin toimintakertomusvuoden aikana. Hanke on jatkoa Kylät kartalle -hankkeella. Tavoitteen on Juupajoen rotkon polkujen kuljettavuuden parantaminen sekä ensimmäisessä hankkeessa suunniteltujen kylien info-taulujen toteuttaminen. Tukipäätös tuli 31.7.2019.

Hankkeen kokonaiskustannusarvio oli 79.880 euroa, josta kunnan suora rahoitusosuus on 7.988 euroa.

Vuoden 2019 aika kyläyhdistykset selvittivät laajakaistahankkeiden käynnistämismahdollisuutta. Kopsamon ja Salokunnan kyläyhdistykset hakivat ja saivat yhteiseen hankkeeseensa ELY:n rahoitusta.

Tulosalueen määrärahoihin on lisäksi varattu kunnan osuus yhteisistä seudullisista

elinkeinohankkeista (mm. Matkalla Suomen Sydämessä), kuntaosuus Leader Poko ry:lle (4,5 eur/as), joululahjamessejen toteuttaminen (nettokust. n. 3.700 eur) ja osuus Oriveden seudun matkailulehdestä.

Juupajoen kunta on tukenut Koskenjalan kenkämuseon toimintaa palkkaamalla määräaikaisen museotyöntekijän n. 3 kk ajaksi sekä osoittamalla museolle kesätyöpaikkarahoituksella koululaisen.

Kunta osallistui kertomusvuonna Tampereen Asta –messuille (asumisen ja rakentamisen messut) 23.-24.2.2019. Vaikka kokemukset messuosallistumisesta olivat hyvät ja Juupajoen kunta sai paljon myönteistä huomiota, ei osallistumisesta seurannut mitään konkreettista, kuten tonttikauppaa. Messuosallistumisen kokonaiskustannukset ovat n. 7.000 euroa.

Toimintakertomusvuonna on jatkettu suosittuja yrittäjien aamukahvihetkiä, jotka pidetään kerran kuussa yhteistyössä Juupajoen yrittäjäjärjestön kanssa. Aamukahvit ovat vapaamuotoinen ja kaikille avoin keskustelutilaisuus paikallisissa yrityksissä/organisaatioissa. Tilaisuuksissa tarjottavan aamupalan kustantaa kunta. Tilaisuuksissa on asia-alustus sekä ajankohtaiset kuulumiset yrittäjäjärjestön ja kunnan taholta.

Seudun yrittäjäjuhla pidettiin 2.11.2019 Oriveden Suojassa, jossa palkittiin Juupajoen vuoden yrittäjäksi valittu Tapio Niemelä, Konekeskus 58 Oy.

Juupajoen kunta on mukana Yhdistykset kuntien kumppaneina Ylä-Pirkanmaalla -hankkeessa. Kunnanhallitus teki asiaa koskevan päätöksen 7.6.2019 kokouksessa. Kuntien ja muidenkin alueiden yhteydessä hyvin usein esille nouseva asia on elinvoima. Elinvoima nähdään suurelta osin alueen sisäsyntyisenä asiana, joka kytkeytyy yhteisöihin, vireyteen ja uusiutumiskykyyn. Tällöin kunta onkin paljon enemmän kuin vain kuntaorganisaatio. Yhdistykset ovat merkittävä toimijaryhmä tässä kokonaisuudessa ja kunnat tarvitsevat yhdistyksiä kumppaneiksi. Hankkeen toteutti PoKo ry ajalla 1.6.2018-30.4.2019 Juupajoen, Mänttä-Vilppulan, Ruoveden ja Virtain alueilla yhdessä kuntien kanssa. Juupajoen kunnan osuus kustannuksista on 1.100 euroa.

Hankesuunnitelman mukainen kuntien ja yhdistysten kumppanuusmallin prosessi rakentui koko hankkeen toteutuksen ajan. Kaikissa kunnissa kumppanuusmalli etenee. Kuntien ja yhdistysten kumppanuus aiotaan ottaa PoKo ry:n seuraavan ohjelmakauden strategian eräksi painopisteeksi.

Ystävyyskuntatoiminta on vanhin kuntien ja maakuntien kansainvälisen toiminnan muoto, ja Pohjoismainen ystävyyskuntatoiminta on alkanut 1930-luvun loppupuolella ja se on yksi maailman vanhimmista kuntayhteistyön muodoista. Juupajoen kunnalla on ystävyyskunta Norjassa, Nore og Uvdal Kommune, Ruotsissa, Surahammars Kommun ja Saksassa, Stadt Wahlstedt. Juupajoen kunnan valtuustoseminaarissa 1.11.2018 työstettiin ystävyyskunnan etsimistä Virosta. Kunta on ollut yhteydessä Kuntaliittoon. Hanke ei edennyt vuoden 2019 aikana, sopivaa kuntakumppania ei toistaiseksi ole Virosta löytynyt.

Elinkeinotoimen kokonaiskustannukset (ilman hankkeita) olivat vuonna 2019 46.433 euroa.

Toiminnalliset tavoitteet	Tavoitetaso 2019	Seuranta
Houkutteleva asuinpaikka	<ul style="list-style-type: none"> - Kunnan markkinointi- ja viestintäsuunnitelman tarkistaminen ja kehittäminen - Yhteyksien kehittämisen mahdollistaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Toimenpiteet käynnistyivät syksyllä 2019 ja jatkuvat vuoden 2020 aikana - Kunta on auttanut kyläyhdistyksiä valokuituhankkeita tarjoamalla asiantuntija apua yhdistyksille.
Elinvoimaiset palvelut	<ul style="list-style-type: none"> - Kunnan tarjoamien palvelujen strateginen suunnittelu 	<ul style="list-style-type: none"> - Palvelujen strateginen pohdinta on aloitettu mutta toimintaympäristön muutokset ovat todella nopeita ja kunnan vaikutusmahdollisuudet usein vähäiset.
Kukoistava yhteisö	<ul style="list-style-type: none"> - Laaditaan suunnitelman toimenpiteistä ja menetelmistä, joilla lisäämme eri toimijoiden yhteistyötä kunnan alueella kuntalaiset osallistaen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tämä ei edennyt
Vahvat yritykset	<ul style="list-style-type: none"> - Selvitetään mitä yritykset odottavat kunnalta. Näin rajalliset resurssit osataan kohdistaa oikeisiin asioihin. - Lisätään alueellisten kehittämisorganisaatioiden ja yrittäjien vuorovaikutusta kunnan järjestämien tapaamisten avulla. 	<ul style="list-style-type: none"> - Keskustelua jatkettu yrittäjäyhdistyksen kanssa - Yrittäjien tilatarve - selvitys tehty - Pure Pirkanmaa, Poko ry ja Sasky aamukahvivieraana vuoden 2019 aikana.

Työllisyyspalvelut

Tulosyksikön tehtävänä on työllisyystoimenpiteiden suunnittelu ja toteuttaminen Mänttä-Vilppulan, kunnan eri yksiköiden, työvoimaviranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa. Lisäksi tulosalueelle on varattu määräraha koululaisten kesätyöllistämistä varten. Kunnille on asetettu työllisyysneuvonnan liittyen useita velvoitteita, joita ovat mm. laki kuntouttavasta työtoiminnasta, laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta, työmarkkinatuen rahoitusvastuu sekä työttömien terveyden edistäminen.

Juupajoen kuntalaiset, joiden työttömyys on pitkittynyt tai uhkaa pitkittyä, ovat työllisyyspalvelujen keskeinen asiakaskohderyhmä. Tavoitteena on kuntalaisten työllistyminen ja/tai työelämävalmiuksien edistäminen koulutuksen tai työllistymistä edistävän palvelun avulla. Työllisyyspalvelut tarjoaa apua myös yrityksille pitkäaikaistyöttömien palkkaamiseen liittyvissä asioissa. Työn painopiste on erityisesti asiakkaissa, jotka ovat saaneet työttömyyden perusteella työmarkkinatukea yli 300 päivää, nuoret, jotka ovat olleet yhtäjaksoisesti työttömänä yli 12 kuukautta tai 6 kuukautta (alle 25-vuotiaat). Kohderyhmään kuuluu myös velvoitetyöllistettävät sekä koululaiset, joille tarjotaan kesätyöpaikkoja.

Sopimus työllisyyspalveluiden hoidosta Mänttä-Vilppulan kaupungin toimesta on ollut voimassa vuoden 2018 alusta lähtien. Juupajoen kunta on Mänttä-Vilppulan kaupungin työllisyyspalveluiden asiakas ja osa palveluntuotantoa. Kunnat perustivat yhteisen ohjausryhmän tarkastelemaan sopimussisältöä ja valvomaan sopimuksessa kuvatun palvelun toteuttamista vuosittain. Ohjausryhmä kokoontuu vähintään kolme kertaa kalenterivuodessa. Ohjausryhmään kuuluvat Juupajoen kunnalta kunnanjohtaja ja hyvinvointijohtaja. Mänttä-Vilppulan kaupungilta ryhmään kuuluvat henkilöstöpäällikkö, sosiaalityöntekijä, palveluohjaaja ja palveluvastaava. Ohjausryhmän kokousmuistiot annetaan kaupungin- ja kunnanhallituksille tiedoksi.

Työmarkkinatuen kuntaosuus

v.2019 62 276 €

v.2018 89 741 €

v.2017 137 259 €

	1/2018	1/2019	1/2020
Avoimet työpaikat	2	23	10
Työttömien määrä työvoimasta	9,9 % 82	5,1 % 41	8,1 % 65
Rakennetyöttömät (sis.pitkäaikaistyöttömät)	37	17	24
Yli 50-vuotiaat	28	17	25
Alle 25-vuotiaat	5	alle 5	7
Miehet	36	16	33
Naiset	46	25	32
Osatyökykyiset	16	alle 5	10

Tunnuslukuista on nähtävissä työmarkkinatuen kuntaosuuden laskun jatkuminen. Ne työttömät asiakkaat, jotka kuuluvat aktivointiehdon piiriin, on tavoitettu ja aktivoitu varsin hyvin, mutta muiden työttömien asiakkaiden tavoittaminen ja jatkopoluttaminen on ollut v.2019 haasteellista. Tähän haasteeseen pyritään vastaamaan työllisyyden kuntakokeilulla, joten Juupajoen kunnanhallitus on päättänyt (4.11.2019 § 111 ja 10.2.2020 § 15), että myös Juupajoen kunta on muiden Pirkanmaan kuntien tavoin jatkovalmistelussa mukana tietyn reunaehdoin. Kokeiluihin ohjataan ne työttömät ja työvoimapaikatuissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiopäivärahaan. Lisäksi kohderyhmään kuuluvat kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat ja kaikki maahanmuuttajat, jotka ovat joko työttömänä tai työvoimapaikatuissa hanke-alueiden TE-toimistoissa. Kokeilukunta vastaa näiden asiakasryhmien julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden (TE-palveluiden) tarjoamisesta. Kokeilun ulkopuolelle jää siis ainoastaan ansioturvalla olevat yli 30-vuotiaat työttömät työnhakijat.

Kesätyöhaku toteutettiin jo toista kertaa sähköisesti Kuntarekryn kautta. Kaikki hakijat saivat kesätyötä, työpaikkoja olisi ollut enemmän kuin halukkaita hakijoita. Valituille järjestettiin toukokuussa yhteinen perehdytys- ja infotilaisuus, jossa nuoret tapasivat esimiehet sekä allekirjoittivat työsopimukset. Palveluohjaaja on ollut yhteydessä noin kymmeneen paikalliseen yritykseen. ja myös yrittäjät ovat olleet yhteydessä työllisyyspalveluihin. Kolmannen sektorin toimijoista suurin on seurakunta, jonka kanssa työskennellään yhteistyössä mm. sosiaalisen kuntoutuksen ryhmän parissa. Myös 4H:n kanssa on tehty yhteistyötä nuorten työllistämiseen liittyen.

Toiminnallinen tavoite	Toimenpiteet
Kunnan pitkäaikaistyöttömien ja nuorten työttömien aktivointitoimenpiteiden ylläpitäminen ja kehittäminen	Uusien käytänteiden vakiinnuttaminen Mänttä-Vilppulan yhteistyösopimuksen perusteella: <ul style="list-style-type: none"> - seurantamittarien tarkastelu - toiminnan vaikuttavuuden seuraaminen - aktivointiasteiden nostaminen Pirkanmaan kuntien parhaimpaan neljännekseen
Kaikki kunnan 16-17 -vuotiaat nuoret saavat kesätyöjakson	Kaikille halukkaille nuorille (16 - 18) tarjotaan 2 viikon työjakso kunnan tai sote-kumppanin työpisteissä Rekrytointiprosessia kehitetään sujuvaksi ja tasapuoliseksi

2.3 Hyvinvointipalvelut

Vastuualueen esimies: hyvinvointijohtaja Anne Tuovila

HYVINVOINTIPALVELUT	TA 2019	Bu- muutos	TA + muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot. %
Talousarvio ja määrärahat						
Toimintatulot	472 170		472 170	550 941,56	-78 771,56	116,7
Toimintamenot	-10 829 830		-10 829 830	-10 576 742,53	-253 087,47	97,7
Toimintakate (netto)	-10 357 660	0	-10 357 660	-10 025 800,97	-331 859,03	96,8
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-3 350		-3 350	-6 004,41	2 654,41	179,2
Tehtävän kokonaiskustannukset	-10 361 010	0	-10 361 010	-10 031 805,38	-329 204,62	96,8

Hyvinvointipalvelut sisältävä organisaatorakenne astui voimaan uuden valtuustokauden alusta 1.6.2017. Hyvinvointitoimeen sisältyvät kunnan koulutuspalvelut, varhaiskasvatus, vapaa-aikatoimi sekä sosiaali- ja terveystoimi.

Kuntalain mukaan kunnan tulee pyrkiä edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestävää kehitystä. Kuntien on otettava terveysnäkökohdat huomioon toiminnassaan ja päätöksissään. Terveiden edistäminen on osa kansanterveystyötä ja sen merkitystä painotetaan terveydenhuoltolaissa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avulla pyritään kaventamaan väestöryhmien välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja, ylläpidetään ja parannetaan hyvinvointia, terveyttä, osallisuutta sekä työ- ja toimintakykyä, vahvistetaan mielenterveyttä sekä ehkäistään sairauksia, tapaturmia, syrjäytymistä ja osattomuutta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kohdistuu niin yksilöön, väestöön, yhteisöön kuin elinympäristöönkin. Se on laaja-alaista kaikkia hallinnonaloja velvoittavaa terveyteen ja hyvinvointiin sekä niiden taustatekijöihin vaikuttamista sekä suunnitelmallista voimavarojen kohdentamista.

Kunnan kaikki hyvinvointipalvelut on koottu saman vastuualueen alaisuuteen, jota johtaa hyvinvointijohtaja.

2.3.1 Hyvinvointitoimi

Tulosalueen esimies: hyvinvointijohtaja Anne Tuovila

HYVINVOINTITOIMI	TA 2019	Bu- muutos	TA + muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot. %
Tuloarvio ja määrärahat						
Toimintatulot				55,65	-55,65	-100,0
Toimintamenot	-120 510		-120 510	-100 099,46	-20 410,54	83,1
Toimintakate (netto)	-120 510	0	-120 510	-100 043,81	-20 466,19	83,0
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tehtävän kokonaiskustannukset	-120 510	0	-120 510	-100 043,81	-20 466,19	83,0

Hyvinvointitoimi sisältää hyvinvointipalveluiden hallinnon. Hallinnon tehtävänä on tuottaa hyvinvointitoimen tarvitsemat toimistotehtävät. Hallinnon menoihin kuuluvat myös muita yleisiä hallintomenoja. Hallinnon talousarvioon on sisällytetty lisäksi toisen asteen koulutukseen liittyvät eläkevakuutusmaksut sekä sivistystoimen osuus varhaiseläkemaksuista (varhe), Starsoftin ohjelmien (MultiPrimus, Wilma, Kurre) ylläpitokustannukset ja toisen asteen koulutuksen opiskelijahuoltolain mukaisten palveluiden kustannukset.

2.3.2 Sosiaali- ja terveystoimi

Tulosalueen esimies: hyvinvointijohtaja Anne Tuovila

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	TA 2019	Bu- muutos	TA + muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot %
Tuloarvio ja määrärahat						
Toimintatulot				52 554,47	-52 554,47	100,0
Toimintamenot	-7 240 700		-7 240 700	-6 867 327,99	-373 372,01	94,8
Toimintakate (netto)	-7 240 700	0	-7 240 700	-6 814 773,52	-425 926,48	94,1
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tehtävän kokonaiskustannukset	-7 240 700	0	-7 240 700	-6 814 773,52	-425 926,48	94,1

Sosiaali- ja terveydenhuollon tavoitteena on tukea ja ylläpitää yksilöiden ja perheiden hyvinvointia ja itsenäistä toimintakykyä. Sosiaali- ja terveydenhuollon vastuualue käsittää sosiaali- ja terveyspalvelujen hallinnon, sote-kiinteistöt sekä yhteistoiminta-alueen kautta järjestetyt sote-palvelut. Lisäksi kokonaisuuteen kuuluvat eläinlääkintä- ja ympäristöterveydenhuollon palvelut.

Vuoden 2018 aikana Juupajoen sosiaali- ja terveyspalvelut organisoitiin osaksi Mäntävuoren Terveys Oy:n ja Mänttä-Vilppulan kaupungin organisaatiota. Järjestämisvastuu Juupajoen kunnan sosiaali- ja terveyspalveluista on Mänttä-Vilppulan kaupungilla. Mänttä-Vilppula hoitaa vastuukuntana yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveystoimen viranomaistehtävät. Palvelujen tuotannosta vastaavat käytännössä Mänttä-Vilppulan sekä Pihlajalinna Terveys Oy:n yhteisyritys Mäntävuoren Terveys Oy, Pihlajalinna Terveys Oy sekä muut palveluntuottajat. Mäntävuoren Terveys Oy:n toiminta organisoitiin vuoden 2018 aikana uudelleen. Yrityksen toiminta on jaettu kolmeen palvelualueeseen, jotka ovat terveyspalvelut asumispalvelut sekä avopalvelut. Tämän lisäksi yritys tuottaa konsultaatiopalveluita sekä tarvittavat tukipalvelut (taloushallinto, IT, HR ja puhtaanapito).

Yhteistoiminta-alueelle toimii yhteinen toimielin, peruspalvelulautakunta, joka on 7 jäseninen (4 Mänttä-Vilppula + 3 Juupajoki). Lautakunta kuuluu Mänttä-Vilppulan hallinto-organisaatioon. Sopijakuntien kuntajohtajilla ja hallitusten puheenjohtajilla on lautakunnan kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Peruspalvelulautakunnalla on lisäksi yksilöjaosto, joka päättää yksilöasioiden muutoksenhauista ja muista sille määrätyistä tehtävistä. Jaostossa on 3 jäsentä (2 Mänttä-Vilppula + 1 Juupajoki).

Hallinnon järjestämisessä noudatetaan vastuukuntana toimivan Mänttä-Vilppulan kaupunginvaltuuston hyväksymää hallintosääntöä ja sen nojalla annettuja muita määräyksiä ja ohjeita. Mänttä-Vilppulan kaupungin hallintosäännössä määritellään peruspalvelulautakunnan, yksilöjaoston sekä vastuukunnan viranhaltijoiden tehtävät, toimivalta, asioiden esittely ja toimintatavat. Yhteistoiminta-alueella perittävistä asiakasmaksuista päättää yhteinen peruspalvelulautakunta.

Yhteistoiminta-alueen sopimuksen mukaan, mikäli toiminnassa syntyy esim. kertaluonteisia, palvelusopimukseen liittymättömiä menoja, ne kohdistetaan sopijakunnille ensisijaisesti aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Mikäli em. menot koskevat koko yhteistoiminta-aluetta eivätkä ole aiheuttamisperusteella kohdistettavissa, ne kohdistetaan sopijakunnille asukasluvun mukaisessa suhteessa. Yhteistoiminta-aluetta koskevista investoinneista sopijaosapuolet neuvottelevat ennen investointipäätösten tekemistä.

Yksityisen palveluntuottajan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti kunnassa toimii kunnan ja palveluntuottajan yhteinen ohjausryhmä. Ohjausryhmän tehtävänä on sopimuksen toteutumisen ohjaus ja valvonta. Juupajoen ohjausryhmän toiminta päättyi 2017 lopussa. 31.5.2019 asti ohjausryhmässä Juupajoen kuntaa edustivat Jani Jauhiainen ja Anne Tuovila. 1.6.2019 alkaen kunnan edustajat ovat Taija Heletoja ja Anne Tuovila.

Ohjausryhmä kokoontuu säännöllisesti vähintään kolme kertaa vuodessa ja lisäksi aina kun tarvetta on. Ohjausryhmä käsittelee kaikkia sopimuksen toteutumiseen liittyviä kysymyksiä, säännöllisesti ainakin seuraavat asiat:

1. Laatuksien toteutuminen
2. Tuotantomäärät ja niiden suhde arvioituun tarpeeseen
3. Toiminnan muutosten ennakointi ja toiminnan kehittäminen
4. Potilas- ja asiakastyytyväisyyksmittausten tulokset
5. Henkilöstötyytyväisyys
6. Mahdollisesti ilmenneet potilasvahinkotapaukset
7. Tehdyt kantelut ja muistutukset (tiedoksi)
8. Palvelujen vaikuttavuuden ja yleisen hyvinvoinnin kehittymisen seuranta
9. Valmiuslain tarkoittamat sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnitelmat.

Ohjausryhmän kokouksista laaditaan kirjallinen muistio, jonka laatimisesta vastaa palveluntuottaja ja jonka tilaajan yhteyshenkilö hyväksyy.

Ohjausryhmän muistiot saatetaan peruspalvelulautakunnalle tiedoksi.

Mänttä-Vilppulan kaupunki kilpailutti keväällä 2016 sote -palvelunsa siten, että uusi palvelusopimus on tullut voimaan 1.8.2016 ja sopimus kattaa koko yhteistoiminta-alueen mukaan lukien Juupajoen alueen. Sopimus laajeni kattamaan Juupajoen kunnan alueen 1.1.2018 lukien, kun Juupajoen oman sote-sopimuksen voimassaolo päättyi. Mänttä-Vilppulan sopimus on tehty 15 vuodeksi eli vuoteen 2031 saakka.

Sosiaalityö

Sosiaalityön palveluihin kuuluvat lastensuojelu, aikuissosiaalityö, päihdehuolto, asumispalvelut (mielenterveyskuntoutajat), kehitysvammaisten erityispalvelut, vammaishuollon palvelut, kuntouttava työtoiminta, sosiaalipäivystyspalvelut, etsivän nuorisotyön palvelut ja lastenvalvojan palvelut. Juupajoen kunnanvirastolla työskentelee sosiaalitoimen asiakaspalvelua hoitava toimistosihiteeri.

Mänttä-Vilppulan sosiaalityöntekijät toimivat Juupajoella työnjakonsa mukaisesti ja tarvetta vastaten. Sosiaalityöntekijä on kutsuttaessa mukana koulun oppilashuoltoryhmässä; vastuu kouluista jaettu perhetyöntekijöiden kesken. Yhteistyö TE-keskuksen työvoimaneuvojien kanssa on kiinteää (esim. aktivointisuunnitelmien laatiminen yhteistyössä pitkäaikaistyöttömille).

Perhetyöntekijä on mukana matalan kynnyksen toiminnassa eli avoimessa päiväkotikettulassa sekä vanhempien keskusteluryhmän toiminnassa. Lapsiperheet saavat tarvitsemaansa perhetyön palvelua, joko ennalta ehkäisevää tai lastensuojelun tukitoimena järjestettyä perhetyötä.

Etsivän nuorisotyön –palvelut on hoidettu yhteistyössä Oriveden kaupungin kanssa.

Etsivä nuorisotyö on tarkoitettu orivesiläisille ja juupajokelaisille 15-29 -vuotiaille nuorille. Työn tarkoituksena on auttaa nuoria, jotka ovat erilaisista syistä ajautuneet palveluiden ja koulutuksen ulkopuolelle tai tarvitsevat tukea elämänhallinnassaan.

Etsivä nuorisotyö on ollut tarvittaessa paikalla Juupajoen yläkoululla yhteistyössä nuorisopalveluiden kanssa. Etsivät nuorisotyöntekijät kuuluvat Juupajoen lakisäätöiseen nuorten ohjaus- ja palveluverkostoon.

Ikäihmisten palvelut

Ikäihmisten palveluiden tavoitteena on järjestää vanhusten avohoidon palvelut ja laitoshoidon palvelut tarvetta vastaavalla tasolla siten, että omassa kotona asuminen toteutuu

mahdollisimman pitkään. Kunnan on vanhuspalvelulain (980/2012) 5 §:n mukaan laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi.

Kunnan on otettava suunnitelma huomioon valmisteltaessa ikääntyneen väestön asemaan ja iäkkäiden henkilöiden tarvitsemiin palveluihin vaikuttavaa kunnan päätöksentekoa ja kuntalaissa tarkoitettua talousarviota ja -suunnitelmaa.

Kotihoidon palvelut sisältävät kotiin annettavat palvelut, tukipalvelut, päiväkeskustoiminnan, omaishoidontuen palvelut ja pienryhmäkodin asumispalvelut. Kotihoidon tukipalveluita ovat turvapuhelinpalvelu, ateriapalvelu, kylvetyspalvelu, vaatehuoltopalvelu ja asiointipalvelu.

Kotihoidon palveluita järjestetään tarvetta vastaavasti. Kotiin annettavien palveluiden tavoitteena on tukea asiakkaiden toimintakykyä ja arjessa selviytymistä sairauden, vamman tai alentuneen toimintakyvyn vuoksi. Säännöllisen kotihoidon palvelujen piirissä oleville asiakkaille on laadittu hoito- ja palvelusuunnitelma. Kotihoito sisältää sekä kotipalvelun että kotisairaanhoidon palvelut. Kotona asumista tukevat palvelut yhdenmukaistetaan Mänttä-Vilppulan palvelujen kanssa sisältäen mm. Lähitorin ja kuntouttavan päivätoiminnan. Vuoden aikana toteutettiin Juupakodin saneeraushanke, joka valmistui helmikuussa 2018. Juupakoti muuttui tehostetun palveluasumisen yksiköksi, jossa jokaisessa asunnossa on oma wc- ja suihkutila. Saneerauksen yhteydessä uudistettiin myös Juupakodin ulkoilualueet sekä rakennuksen kunnallistekniikkaa. Uudistuksen jälkeen Juupakodissa on 20 huonetta, joista kahdessa on mahdollista asua 2 henkilöä esim. pariskunta.

Omaishoidolla tarkoitetaan ikääntyneen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla. Omaishoidon tuki muodostuu hoidettavalle annettavista, hänen tarvitsemistaan palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista.

Omaishoidonpalveluiden järjestämisessä noudatetaan vahvistettua toimintaohjeistusta. Tavoitteena on omaishoidontukea saavien ja uusien omaishoidontukipalveluiden piiriin tulevien hakijoiden yhdenvertainen kohtelu. Muissa hoivakodeissa annettava hoito on tarvittaessa ostopalvelusopimuksella eri palveluntuottajilta hankittua ympärivuorokautista hoivaa tehostetussa asumispalveluyksikössä. Veteraanien palvelut järjestetään Valtiokonttorin myöntämän rahoituksen puitteissa ja Valtiokonttorin ohjeistuksen mukaisesti.

Perusterveydenhuolto

Perusterveydenhuollon palveluihin kuuluvat avovastaanotto ja terveysneuvonta (lääkäriin, sairaanhoitajan ja terveydenhoitajien vastaanotto, diabeteshoito, ravitsemussuunnittelu), ensihoito, röntgen, lääkinnällinen kuntoutus, suun terveydenhuollon palvelut, mielenterveyshoito, perheneuvolapalvelut, terveyskeskussairaalahoito ja työterveyshuolto.

Juupajoen terveyskeskuksessa on arkipäivisin lääkärin vastaanotto, terveydenhoitajan palvelut, laboratorio, suun terveydenhuollon palvelut (hammaslääkäri ja suuhygienisti) ja lääkinnälliset kuntoutuspalvelut. Röntgenpalvelut ovat saatavilla Mänttä-Vilppulassa. Terveysasema on ensisijainen hoitopaikka, josta voidaan tarvittaessa lähettää edelleen jatkotutkimuksiin ja -hoitoihin. Iltaisin ja viikonloppuisin terveysasema on kiinni. Silloin äkilliset sairaudet ja tapaturmat hoidetaan Mänttä-Vilppulan kaupungin päivystyksessä.

Lakisääteiset työterveyshuollon palvelut Juupajoen yrittäjille tuottaa Pihlajalinna Oy.

Erikoissairaanhoido

Juupajoen kunta ja Mänttä-Vilppulan kaupunki muodostavat tilaajarenaan hankittaessa erikoissairaanhoidon palveluita Pirkanmaan sairaanhoitopiiristä. Erikoissairaanhoidon osalta palveluja on saatavissa myös muista yksiköistä potilaan valinnanvapaus huomioiden. Ensihoitopalvelut on järjestetty terveydenhuoltolain mukaisesti 1.1.2013 alkaen sairaanhoitopiirin toimesta omalla alueellaan.

Juupajoen kunnan sosiaali- ja terveystalveluiden tuottamisen palvelusopimukseen sisältyy kustannusvastuu erikoissairaanhoidon kustannuksista.

Eläinlääkintä- ja ympäristöterveydenhuolto

Eläinlääkintähuollon kautta toteutetaan peruseläinlääkäripalvelut päiväaikaan ja päivystysaikaan ympäri vuorokauden. Eläinlääkintähuoltoon kuuluvat myös tuotantotilojen kanssa tehtävät terveydenhuoltosopimukset ja eläinsuojelulain mukaiset tarkastukset.

Ympäristöterveydenhuolto on ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa ja elinympäristön, elintarvikkeiden ja veden terveellisuuden ylläpitäminen. Ympäristöterveydenhuollosta säädetään terveydensuojelulaissa, elintarvikelaissa, tupakkalaissa, kuluttajaturvallisuuslaissa ja eläinlääkintähuoltolaissa.

Kaikki ympäristöterveydenhuollon lainsäädäntö on keskitettävä samalle toimielimelle. Laki ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta edellyttää, että kuntien on järjestettävä ympäristöterveydenhuolto sellaisessa yksikössä, jossa on ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoitamiseen vähintään 10 henkilötyövuoden resurssit.

Ympäristöterveydenhuollon toimialueena on Tampere, Orivesi, Juupajoki, Kangasala, Pälkäne, Valkeakoski, Akaa ja Urjala. Ympäristöterveyden yleiset toimipisteet (3 kpl) sijaitsevat Tampereella, Kangasalla ja Valkeakoskella. Vastuukuntana on Tampere.

Juupajoen kunnan osuus yhteistoiminta-alueen kustannuksista vuonna [2018 on ollut 53 272 euroa](#). Tampereen kaupungin ympäristöterveyden valvontasuunnitelmassa vuosille 2015 – 2019 todetaan, että ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön tavoitteena on edistää ja valvoa elinympäristön ja yksilön terveyttä ja turvallisuutta sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Tavoitteena on varmistaa korkealaatuinen ympäristöterveydenhuollon valvonta, joka edellyttää, että valvonta on suunnitelmallista, sitä tehdään riittävin voimavaroin ja se on oikein kohdennettua, tehokasta sekä eri toimijoita tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti kohtelevaa.

2.3.3 Koulutuspalvelut

Tulosalueen esimies: perusopetuksen rehtori Lea Nurminen

KOULUTUSPALVELUT	TA 2019	Bu- muutos	TA + muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot %
Tuloarvio ja määrärahat						
Toimintatulot	381 070		381 070	390 290,56	-9 220,56	102,4
Toimintamenot	-2 362 140		-2 362 140	-2 444 437,81	82 297,81	103,5
Toimintakate (netto)	-1 981 070	0,00	-1 981 070	-2 054 147,25	73 077,25	103,7
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-3 350		-3 350	-3 352,92	2,92	100,1
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 984 420	0,00	-1 984 420	-2 057 500,17	73 080,17	103,7
Poikkeamat 2019: opettajien palkat sivukuluineen +20.000, kiinteistön huolto (siivouspalv., lämmitys, sähkö, sis. kiinteistöpalvelut) +36 000, matkustus- ja kuljetuspalvelut +7000, oppikirjat+koulu- ja toimistotarv. +6500						

Tulosyksiköiden esimiehet:

Perusopetuksen rehtori: Lea Nurminen

Henkilöstö 31.12.2019

Kirkonkylän koululla 3 luokanopettajaa, 3 osa-aikaista koulunkäynnin ohjaaja

Lisäksi koululla käy laaja-alainen erityisopettaja.

Koulukeskuksessa 4 luokanopettajaa, 4 lehtoria, 4 päätoimista tuntiopettajaa, 3 osa-aikaista kouluavustajaa, 1 sivutoiminen tuntiopettaja,

1 rehtori, 2 laaja-alaista erityisopettajaa

1 vahtimestari-talonmies

Molempien koulujen siivouspalvelut on hankittu ostopalveluna.

Oppilasmäärät laskentapäivänä 20.9.2019:

Kirkonkylän koulu 49 oppilasta+ 17 esikoululaista

Koulukeskus 3-6 74 oppilasta

Koulukeskus 7-9 68 oppilasta

yhteensä 191 oppilasta+ 17 esikoululaista

Oppilasmäärän kehitys kouluilla

Koulukeskus:

oppilas- määrä	2007- 2008	2008- 2009	2009- 2010	2010- 2011	2011- 2012	2012- 2013	2013- 2014	2014- 2015	2015- 2016	2016- 2017	2017- 2018	2018- 2019	2019- 2020
1lk	11	12	18	21	11	18	17	11	15	12	13		
2lk	8	11	12	21	18	12	17	17	13	17	12	14	
3lk	13	10	11	16	20	17	12	16	18	11	16	19	19
4lk	12	13	10	11	16	17	17	13	17	17	9	24	19
5lk	12	12	13	17	11	16	17	17	12	17	21	15	23
6lk	15	12	13	14	14	11	13	19	17	12	26	21	13
7lk	28	23	24	25	24	16	19	24	22	30	22	26	19
8lk	25	26	23	25	25	26	15	17	26	23	30	21	28
9lk	26	24	27	23	26	25	25	15	15	26	22	29	21
yht.	150	143	151	173	165	158	152	149	155	165	171	169	142

Kirkonkylän Koulu:

oppilas- määrä	2011- 2012	2012- 2013	2013- 2014	2014- 2015	2015- 2016	2016- 2017	2017- 2018	2018- 2019	2019- 2020
0.lk									17
1.lk	8	10	7	7	8	9	3	22	28
2.lk	13	9	9	7	7	8	8	3	21
3.lk	3	15	9	9	7	7	8		
4.lk	10	3	15	9	9	7	7		
5.lk	7	10	3	15	9	9			
6.lk	5	7	10	3	14	9			
yht.	46	54	53	50	54	49	26	25	66

Vuonna 2019 Juupajoen peruskoulu on antanut opetussuunnitelman tavoitteiden mukaista opetusta ottaen huomioon oppilaan yksilölliset tarpeet.

Oppilaan oppimista tuetaan kolmiportaisen tuen mukaisesti. 31.12. 2019 tehostetussa tuessa oli 30 peruskoulun oppilasta ja erityisen tuessa 18 oppilasta.

Saadut erityisvaltionavustukset:

Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet
20 000 euroa, 80% kokonaismenoista

Kielten tutoropettajatoiminnan kehittäminen
5000 euroa ei omavastuuosuutta

Tutoropettajien toiminta ja osaamisen kehittäminen
5000 euroa, 80% kokonaismenoista

Koulun kerhotoiminnan tukeminen
6500 euroa, 70% kokonaismenoista

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2019	Seuranta	toteutuminen
Varhaiskasvatuksen ja peruskoulun yhteisen toimintakulttuurin vahvistaminen ja yhteistyömuotojen kehittäminen	Yhteissuunnittelu esi- ja alkuopetuksessa Esiopetuksen ja alkuopetuksen toiminnallinen yhteistyö joustavassa alkuopetuksessa	Esi- ja alkuopetuksen yhteiset palaverit	Yhteiset suunnittelupalaverit viikottain. Yhteinen pitkä ulkoiluvälitunti käytössä lukuvuoden 2018-2019 alusta. Viikottaiset ”joustispajat” alkoivat lokakuussa
Laadukas perusopetus	Kaikki oppilaat saavat peruskoulun päättötodistuksen ja jatko-opiskelupaikan	päättötodistuksen saaneet /ikäluokka jatko-opiskelupaikan saaneet/ikäluokka	Kaikki 9. luokan oppilaat saivat peruskoulun päättötodistuksen ja jatko-opiskelupaikan.
Oppilaan koulupolun yksilöllinen tukeminen	Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisten käytänteiden toteuttaminen oppilashuoltosuunnitelman mukaisesti Kolmiportaisen tuen käyttö ja varhainen puuttuminen	Annettujen tukiopetustuntien seuranta Tehostetussa ja erityisessä tuessa olevien oppilaiden lkm Oppilashuoltotyöryhmien kokousten lkm	Tukiopetustunteja annettu yht. 265h sTehostelussa tuessa 31.12.2019 yht. 30 oppilasta ja erityisessä tuessa oppilasta 18 Oppilashuollon ohjausryhmän kokouksia 8, koulukohtaisen oppilashuoltoryhmän kokouksia koulukeskuksessa 3 ja Pienten lasten koululla 5 kertaa
Kodin ja koulun välisen yhteistyön suunnittelu ja kehittäminen	Avoin ja sujuva yhteistyö eri tavoin koulun ja kodin välillä Laadittujen Wilman pelisääntöjen jalkauttaminen ja mahdollinen päivittämien Yhteisöllinen oppilashuoltotyö	Pidettyjen vanhempainiltojen lkm Vanhempainneuvostojen toiminta Saatu palaute Wilman toimivuudesta ja käytöstä. Wilmaan kirjautuneiden lkm Koulukohtaisten oppilashuoltoryhmien kokoontumiskerrat	Vanhempainillat kaikille ikäluokille. Elokuussa koulukohtaiset vanhempainillat. Koulun tiedottaminen tapahtuu wilman kautta Vanhempien edustus ryhmässä vanhempainneuvoston edustajan kautta
Opetuksen	Oppilasarvioinnin		

<p>kehittäminen ja suunnittelu</p>	<p>kehittäminen</p> <p>Varheneetun kielten opetuksen suunnittelu ja aloittaminen</p> <p>Peda.net-oppimisolustan käyttöönotto ja hyödyntäminen opiskelussa ja tiedottamisessa.</p> <p>Tiedekasvatus osana opetusta kaikilla luokkasteilla</p>	<p>Kirjautuneiden lukumäärä</p> <p>Toteutuneet yhteistyötunnit Hyytiälän metsäseman kanssa</p>	<p>Kielten tutoropettaja Koulutukset A1-kielen opetus alkoi elokuussa 2019</p> <p>Peda.net tunnukset kaikilla koulukeskuksen oppilailla ja opettajilla.</p> <p>Lukuvuonna 2019-2020 tiedekasvatuksen monialainen oppimiskokonaisuus kaikilla ikäluokilla 0-9</p>
<p>Oppilaiden osallisuuden ja harrastustoiminnan kehittäminen</p>	<p>Monipuolinen koulujen kerhotoiminta</p> <p>Oppilaskuntien toiminnan tehostaminen ja kehittäminen nuoria koskevien asioiden käsittelyssä ja päätöksenteossa.</p> <p>Yhteistyö nuorisovaltuuston kanssa.</p> <p>Tukioppilastoiminta.</p>	<p>Pidettyjen kerhojen lkm ja osallistujien määrän seuranta</p> <p>Oppilaskunnan tekemien aloitteiden lkm Oppilaskunnan toimintakertomus</p> <p>Toteutuneet tapahtumat</p> <p>Tukioppilastoiminnan toimintakertomus</p>	<p>Vuoden 2018 toteutettu keväällä 5 ja syksyllä 4 erilaista kerhoa, yht. 203h, joissa keskim. 10-12 kävijää/kerta</p> <p>Aloitteita yht. , joista kpl toteutui</p>
<p>Henkilökunnan osaamisen vahvistaminen ja työhyvinvointi</p>	<p>Henkilöstön täydennyskoulutus</p> <p>Kunta3-hankkeella toteutettavan henkilöstön hyvinvointiohjelman jalkauttaminen</p> <p>Tutoropettajatoiminnan jatkaminen ja kehittäminen</p>	<p>Toteutuneiden koulutuspäivien seuranta</p> <p>Tyky-toimintaan osallistuneiden lkm Sairauspoissaolojen seuranta</p> <p>Tutor-hankkeen tunnit</p>	<p>Peruskoulun henkilöstöllä erilaisia koulutuspäiviä yht. 57 lisäksi OVTES:n mukaiset Veso-päivät.</p> <p>Tyky-tapahtumaan osallistui 15 henkilöä sairauspoissaolojen seuranta kunta3-hankkeen mukaisesti Terttu-ohjelmalla</p> <p>Tutor-tunteja 4/vko ja kielten tutor 1h/vko</p>

Oppilaskohtaiset kustannukset:

	Oppilasmäärä	Netto-kustannukset €	Oppilaskohtainen kustannus €
TP 2010	219	1.896.180	8.658
TP 2011	212	1.884.500	8.889
TP 2012	212	1.986.340	9.369
TP 2013	205	2.016.070	9.834
TP 2014	199	1.961.800	9.858
TP 2015	208	2.061.070	9.909
TP 2016	214	2.114.438	9.880
TP 2017	197	1.975.989	10.030
TP 2018	197	1.993.718	10.120
TP 2019	191	2.057.500	10.772

Ruokapalvelut

tulosyksikön esimies: Jenni Vuorela-Mattila

Ruokapalveluyksikkö tuottaa ateriapalvelut kouluille ja päiväkodille. Lisäksi valmistetaan kotihoidon tukipalveluina toimitettavat ateriapalvelut, jotka tuotetaan ostopalveluina Justiina Oy:lle. Yksikön tavoitteena on toimia kustannustehokkaasti, turvata toimintavarmuus kunnan eri työpisteissä unohtamatta työntekijöiden hyvinvointia. Ruoka valmistetaan koulukeskuksen keskuskeittiössä. Päiväkodin keittiö toimii palvelukeittiönä ja Kirkonkylän koulun keittiö jakelukeittiönä. Posti hoitaa ruokakuljetukset eri toimipisteisiin.

Vuoden 2019 asetettujen tavoitteiden lisäksi Ruokapalveluissa on kiinnitetty huomiota jätteiden kierrätykseen ja vuoden aikana kertyneen sekajätteen määrä on saatu puolitettua.

Työntekijöitä on 4, esimies ja 3 kokkia.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2019	Seuranta	Toteutuminen
Maukas, monipuolinen ja ravitsemussuosittelun mukainen ruoka tehokkaasti, taloudellisesti ja turvallisesti kaikille ruokapalvelun asiakkaille	Uuden toimintamallin luominen, kun Juupakodin ruokapalvelut siirtyvät Justiina Oy:lle Yhteistyö Justiina Oy:n kanssa	Uuden toimintamallin luominen, kun Juupakodin ruokapalvelut siirtyvät Justiina Oy:lle Yhteistyö Justiina Oy:n kanssa	Uuden toimintamallin myötä esimerkiksi keittoruokailussa on tarjolla aina itse tehty sämpylä.
Ravitsemuksellisesti, kasvatuksellisesti ja ekologisesti kestävä kouluruokailun edistäminen	Ruokaohjeiden vakiointi Uusien toimintatapojen jalkauttaminen kouluruokailuun niin oppilaille kuin henkilökunnallekin	Ruokaohjeiden vakiointi Uusien toimintatapojen jalkauttaminen kouluruokailuun niin oppilaille kuin henkilökunnallekin	Ruokaohjeiden vakiointi jatkuu edelleen Kouludiplomin kriteerit saavutettu keväällä -19. Tiivis yhteistyö henkilökunnan ja oppilaiden kanssa. Säännöllisesti kokoontuva oppilaskunnasta koostuva ruokaraati.
Henkilökunnan osaamisen vahvistaminen ja työhyvinvointi	Henkilöstön täydennyskoulutus Kunta3-hankkeella toteutettavan	Toteutuneiden koulutuspäivien seuranta Tyky-toimintaan osallistuneiden lkm	koulutuspäiviä 7,5 Tyky-toimintana järjestettyyn kulttuuri- ja virkistysiltan osallistui 4

henkilöstön hyvinvointiohjelman jalkauttaminen	Sairauspoissaolojen seuranta	työntekijää sairauspoissaolojen seuranta tapahtuu kunta3-hankkeen mukaisesti Terttu ohjelmalla
--	---------------------------------	---

Juupajoen kunnan ruokahuolto 2019/joulukuu

paikka	työntekijät	työajat	ruokailijamäärä	valmistetut ateriat / toimintapäivä
	4	7-14:39 maanantai- sunnuntai		
Kirkonkylän koulu			50 oppilasta 18 esikoululaista 7 henkilökunta	lounas 75 Aamupala keskim. 5 välipala, keskim. 17
Koulukeskus			143 oppilasta 21 henkilökunta	lounas 164 välipala keskim. 32
Päiväkoti			40 päiväkoti 9 henkilökunta	aamupala 25 lounas 33 välipala keskim. 24
Ateriapalvelu			21 asiakasta	keskim. 18/päivä

2.3.4 Varhaiskasvatus

Tulosalueen esimies: päiväkodin johtaja Malla Heinonen

VARHAISKASVATUSPALVELUT	TA 2019	Bu- muutos	TA + muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot %
Tuloarvio ja määrärahat						
Toimintatulot	51 000		51 000	57 041,21	-6 041,21	111,8
Toimintamenot	-811 650		-811 650	-863 414,27	51 764,27	106,4
Toimintakate (netto)	-760 650	0	-760 650	-806 373,06	45 723,06	106,0
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tehtävän kokonaiskustannukset	-760 650	0	-760 650	-806 373,06	45 723,06	106,0

Kunnan järjestämiä varhaiskasvatuspalveluita toteutetaan Juupajoen kunnan varhaiskasvatussuunnitelman ja hyväksytyyn esiopetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Lainsäädäntö ohjaa laadullisesti hyvien varhaiskasvatuspalveluiden toteutumista: Varhaiskasvatuslaki (2015), asetus varhaiskasvatuksesta (2018) sekä laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (2002). Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Alle kouluikäisillä lapsilla on vanhempainvapaan jälkeen subjektiivinen oikeus kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatuspalvelujen järjestäminen ja yksityisen varhaiskasvatuksen valvonta ovat kunnan vastuulla

Varhaiskasvatuksen tulosalue sisältää päiväkotihoidon, esiopetuksen, ryhmäperhepäivähoidon, avoimen varhaiskasvatustoiminnan ja lakisääteisen lastenhoidontuen. Pedagogiikkaa toteutetaan varhaiskasvatuksen toimintakulttuurissa, oppimisympäristöissä sekä kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuudessa siten, että lapsen päivästä muodostuu eheä kokonaisuus. Varhaiskasvatuspäivä on kaikkine toimintoineen arvokas ja merkityksellinen, toiminta on tavoitteellista ja suunnitelmallista koko päivän ajan.

Syksystä 2019 koko Juupajoen kunnan päivähoito on järjestetty päiväkodin tiloissa. Lapsimäärien pienentyessä ryhmäperhepäiväkotit Ryhmiksessä lopetettiin. Samalla myös vuorohoito siirtyi päiväkodin tiloihin. Päiväkodissa toimii edelleen kolme ryhmää; Nallet (0-3 vuotta), Oravat (4-5 vuotta), sekä Pöllöt (ns. sisarusryhmä, 1-4 vuotta). Henkilökunnan määrä myötäilee lainsäädäntöä siten, että alle 3-vuotiailla on yhtä hoitajaa kohden 4 lasta ja yli 3-vuotiailla on yhtä hoitajaa kohden 8 lasta.

Keväällä 2019 (05/2019) ryhmäperhepäiväkodissa toimineessa Siilit ryhmässä oli lapsia 15, joista kokopäiväisiä 6, ja osapäiväisiä 9.

Syksystä 2019 viikonloppuhoidon tarve on lisääntynyt vuorohoidon puolella, mikä näkyy myös henkilöstöresursseissa. Vuorohoitoon ei ole subjektiivista oikeutta, tarpeen määrittelevät vanhempien työvuorot.

Vuonna 2019 avoin varhaiskasvatus on jatkanut toimintaansa varhaiskasvatuksen, seurakunnan sekä varhaisen perhetyön yhteistyönä. Avoin päiväkotit Kettula kokoontuu n 2 krt/kk, ja kävijämäärä on ollut keskimäärin 21 henkilöä. Kerran kuussa järjestettävä vanhemmuusryhmä on koostunut osallistujia keskimäärin 5 vanhempaa. Vanhemmuusryhmän ajaksi lapsille on järjestetty lapsiparkki päiväkotitiin.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2019	Seuranta
Varhaiskasvatuspalvelujen riittävyys ja monipuolisuus	<p>Subjektiiivinen varhaiskasvatusoikeus toteutuu lain mukaan</p> <p>Subjektiiivisen varhaiskasvatusoikeuden rajaamisen vaikutusten seuranta</p> <p>Avoimet varhaiskasvatuspalvelut jatkuvat ennallaan</p>	<p>Kokopäiväpaikkaa hakeneiden ja paikan saaneiden lkm</p> <p>Osapäiväpaikkaa hakeneiden ja paikan saaneiden lkm</p> <p>Kävijämäärä ja toimintakerrat avoimessa päiväkodissa</p>
Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteisen toimintakulttuurin vahvistaminen ja yhteistyömuotojen kehittäminen	<p>Luodaan yhteisiä tavoitteita toiminnalle, jotta opinpolku olisi jatkumo varhaiskasvatuksesta peruskoulun loppuun saakka</p> <p>Oppilashuoltotyö esiopetuksessa</p>	<p>Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteiset palaverit</p> <p>Yhteisöllinen oppilashuoltotyö, kokoontumisten lkm</p>
	<p>Yhteissuunnittelu esi- ja alkuopetuksessa</p> <p>Esiopetuksen ja alkuopetuksen toiminnallinen yhteistyö</p>	<p>Esi- ja alkuopetuksen yhteinen suunnittelu-aika</p> <p>Tehtäväkuvaukset tarkennetaan</p>
<p>Digitaalisuuden hyödyntäminen varhaiskasvatuksessa, sekä lasten oppimisen tukemisessa että viestinnässä vanhempien kanssa</p> <p>TVT-laitteiden sekä varhaiskasvatuksen ja esiopetukseen liittyvien ohjelmien käyttöönotto ja hyödyntäminen</p>	<p>Monilukutaidon kehittämistä ja monipuolista digitaalisuuden hyödyntämistä toiminnallisesti</p> <p>Wilman käytön kehittäminen kodin kanssa käytävään yhteydenpitoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa</p> <p>Henkilöstön koulutus on suunnitelmallista ja aktiivista</p>	<p>Käytössä olevat menetelmät</p> <p>Saatu palaute Wilman toimivuudesta ja käytöstä, Wilmaan kirjautuneiden lkm</p> <p>Toteutuneet koulutukset tieto- ja viestintätekniikan toiminnan osalta</p>
Lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen varhaiskasvatuspalveluiden avulla	<p>Sapere-ruokakasvatusmenetelmä: terveellisten ruokailutottumusten edistäminen ja terveellisten elintapojen juurruttaminen</p> <p>Lukuaktiivisuuden ja lukutaidon kehittymisen tukeminen, kirjaston kanssa tehtävän yhteistyön lisääminen Lukukampanjan avulla</p> <p>Tunnetaitojen kehittymisen tukeminen henkilöstökoulutuksien, perheille suunnattujen tilaisuuksien ja materiaalien avulla</p>	<p>Toimenpiteet lasten ravitsemuksen järjestämisessä</p> <p>Säännölliset palaverit ruokapalveluhenkilöstön kanssa</p> <p>Lukukampanjaan osallistuneiden perheiden määrä</p> <p>Koulutustilaisuuksien, perheille tarkoitettujen tilaisuuksien määrä</p>
	<p>Yhteistyö moniammatillisen verkoston kanssa</p> <p>Perhetyön jalkautuminen esiopetukseen</p>	<p>Moniammatilliset verkostokokoukset, lkm</p> <p>Käyntikerrat, lkm</p>

Erityispäivähoidon kehittäminen	Erityislastentarhanopettajan palveluiden hankkiminen ostopalveluna	Tehostettua ja/tai erityistä tukea tarvitsevien lasten lkm Toteutuneet tunnit
Varhaiskasvatuspalvelujen suunnitelmien ja ohjeistusten hyödyntäminen	Varhaiskasvatussuunnitelman jalkauttaminen	Konkreettiset toimenpiteet
Henkilökunnan määrä ja osaamisen vahvistaminen ja työhyvinvointi	Avustajien määrän arviointi yhteistyössä sivistystoimen kanssa	Avustajien lkm
Henkilökunnan määrä ja osaamisen vahvistaminen ja työhyvinvointi	Henkilöstön koulutustarpeiden ja osaamisen kartoitus	Kehityskeskustelujen lkm Toteutuneiden koulutuspäivien seuranta
	Työkykyä ja työhyvinvointia edistävät ja ylläpitävät toimenpiteet	Tyky-toimintaan osallistuneiden lkm Sairauspoissaolojen seuranta
Tavoitteiden toteutuminen		
<u>Varhaiskasvatuspalveluiden riittävyys ja monipuolisuus</u>		
<p>Uusia hoitopaikkahakemuksia saapui yhteensä 18 kpl. Kaikille hakijoille järjestettiin hoitopaikka lakisääteisessä ajassa. Kokopäiväpaikkaa hakeneita oli 13 kpl ja osa-aikahoitoa 5 kpl.</p> <p>Syksystä 2019 koko Juupajoen kunnan päivähoidon on järjestetty päiväkodin tiloissa. Lapsimäärien pienentyessä ryhmäperhepäiväkoti Ryhmis lopetettiin. Samalla myös vuorohoito siirtyi päiväkodin tiloihin. Päiväkodissa toimii edelleen kolme ryhmää; Nallet (0-3 vuotta), Oravat (4-5 vuotta), sekä Pöllöt (ns. sisarusryhmä, 1-4 vuotta). Henkilökunnan määrä myötäilee lainsäädäntöä siten, että alle 3-vuotiailla on yhtä hoitajaa kohden 4 lasta ja yli 3-vuotiailla on yhtä hoitajaa kohden 8 lasta.</p> <p>Keväällä 2019 (05/2019) ryhmäperhepäiväkodissa toimineessa Siilit ryhmässä oli lapsia 15, joista kokopäiväisiä 6, ja osapäiväisiä 9.</p> <p>Syksystä 2019 viikonloppuhoidon tarve on lisääntynyt vuorohoidon puolella, mikä näkyy myös henkilöstöresursseissa. Vuorohoitoon ei ole subjektiivista oikeutta, tarpeen määrittelevät vanhempien työvuorot.</p> <p>Vuonna 2019 avoin varhaiskasvatus on jatkanut toimintaansa varhaiskasvatuksen, seurakunnan sekä varhaisen perhetyön yhteistyönä. Lapsille ja vanhemmille tarkoitettu avoin päiväkodin Kettula oli avoinna kevätkaudella 2019 5 kertaa, ja keräsi osallistujia keskimäärin 15 henkilöä. Kettulan lisäksi järjestettiin vanhemmuuden tukemiseen tarkoitettu vanhemmuusryhmä, joka kokoontui yhteensä 8 kertaa (4 aamupäivä-, ja 4 iltapäiväryhmää), ja keräsi osallistujia keskimäärin 4 vanhempaa. Syksyllä 2019 avoimen varhaiskasvatuksen toiminta siirrettiin Ryhmiksen vapautuneisiin tiloihin. Syyskaudella 2019 Kettula oli avoinna 7 kertaa, ja kävijämäärä oli keskimäärin 21 henkilöä. Kerran kuussa järjestettävä vanhemmuusryhmä kokoontui 3 kertaa, ja osallistujia oli keskimäärin 5 vanhempaa. Vanhemmuusryhmän ajaksi lapsille on järjestetty lapsiparkki päiväkotiin. Avoimen varhaiskasvatuksen osallistujamäärä on ollut nousujohteinen, ja toiminta tavoittaa kävijöitä hyvin. Kunnan varhaiskasvatuspalvelut (päiväkodin ja avoin varhaiskasvatus) tavoittaa suurimman osan kunnan alle kouluikäisistä lapsista ja heidän perheistään. Tämä on erityisen tärkeää ennaltaehkäisyn näkökulmasta, kun haasteisiin ja ongelmiin päästään puuttumaan jo varhaisessa vaiheessa.</p>		
<u>Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteisen toimintakulttuurin vahvistaminen ja yhteistyömuotojen kehittäminen</u>		
Esiopetus siirtyi Kirkonkylän koululle 1.8.2017. Esi- ja alkuopetus ovat muodostaneet asteittain joustavan esi- ja alkuopetuksen yksikön, Pienten lasten koulun. Varsinainen joustava esi- ja alkuopetustoiminta käynnistyi syksyllä 2018, jolloin esi- ja alkuopetus aloittivat yhteiset toiminnot,		

mm. yhteiset liikuntatuokiot ja joustavat opetustuokiot. Muutos oli lopullisesti valmis lukuvuoden 2019 alkaessa. Yhteissuunnittelu-aika esiopetuksen ja alkuopetuksen henkilöstön kesken on ollut erittäin tärkeää.

Lukuvuonna 2019-2020 esiopetuksessa on 17 lasta. Ryhmässä työskentelee varhaiskasvatuksen opettaja, lastenhoitaja sekä avustaja. Esikoululaisten hoito järjestetään Pienten lasten koululla klo 6.30-17 välillä. Vuorohoitoa tarvitsevat esioppilaat saavat hoitoa päiväkodilla.

Esiopetuksen kuljetukset on järjestetty Korkeakosken suunnalta keskitetysti bussilla, jonka kyytiin lapset nousevat Koskitien ja Sahantien varrelta keräilypysäkeiltä. Lylystä ja Kirkonkylän suunnalta kuljetukset toteutuvat pääsääntöisesti takseilla

Joustavan esi- ja alkuopetuksen yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä kokoontui 5 kertaa v.2019.

Esiopetuksessa olevien lasten erityisopetuksesta vastaa koulun erityisopettaja. Koulun kuraattoripalvelut kuuluvat myös esiopetuksessa oleville lapsille. Kuraattoripalveluiden kaksivuotinen sopimus on tehty Ruoveden kunnan kanssa syksyllä 2018.

Lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen varhaiskasvatuspalveluiden avulla

Yhteiset säännölliset palaverit ruokapalveluiden henkilöstön kanssa jatkuivat terveellisten ruokatottumusten juurruttamiseksi.

Varhaiskasvatus on jatkanut yhteistyötään kirjaston kanssa lukuaktiivisuuden ja lukutaidon kehittymisen tukemisessa. Lukukampanjan lisäksi päiväkotiryhmät ovat vierailleet kirjastossa kerran kuukaudessa satuhetken merkeissä. Lukukampanja tavoitti lukuvuonna 2019-2020 noin 55 perhettä + Kettulaan osallistuneet perheet.

Henkilöstön tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä on tuettu koulutusten avulla. Elokuussa 2019 lähes koko varhaiskasvatuksen henkilöstö osallistui yhdessä Mänttä-Vilppulan ja Ruoveden varhaiskasvatuksen työntekijöiden kanssa kasvatustieteiden tohtori Liisa Ahosen vuorovaikutuskoulutukseen.

Vanhempainiltoja järjestettiin syksyllä yksi, koko varhaiskasvatuksen yhteinen vanhempainilta, sekä esiopetuksen oma vanhempainilta.

Lape-hanke (Lasten ja perhepalveluiden muutosohjelma) on tuonut uusia työvälineitä ja yhteistyötapoja lasten ja perheiden tukeen liittyen, sekä rakentanut uudella tavalla moniammatillisen verkoston yhteistyötä tiiviimmäksi. Vaikka hanke on varsinaisesti päättynyt, yhtenäiset toimintatavat ja yhteydenpito eri toimijoiden välillä Pirkanmaan alueella jatkuu edelleen.

Varhaiskasvatus teki vuonna 2019 tiivistä yhteistyötä muun muassa kunnan terveydenhoitajan, varhaisen perhetyön sekä perheneuvolan psykologin kanssa lasten ja perheiden tukemiseksi. Tuki oli muun muassa konsultatiivista, perheiden ohjaamista palveluiden piiriin, sekä toimintaryhmien järjestämistä. Syksyllä ja keväällä 2019 järjestettiin esimerkiksi toiminnanohjaus- ja toimintaterapiaryhmä Inkkarit yhteistyössä varhaisen perhetyön ja Mäntänvuoren Terveyden toimintaterapeutin kanssa.

Syksyllä 2019 järjestettiin neljän lapsen Tunne-hoiva-ryhmä yhteistyössä perheneuvolan psykologin kanssa.

Moniammatillisia verkostokokoontumisia oli v. 2019 esikoulussa 9 kpl, joista yksi oli verkostopalaveri, ja 8 moniammatillista kokoontumista. Päiväkodin osalta verkostopalavereita järjestettiin 5 kpl.

Varhainen perhetyö jalkautui esiopetukseen 2 kertaa.

Erityispäivähoidon kehittäminen

Erityistä tukea tarvitsevia lapsia varhaiskasvatuksessa oli v.2019 5 kpl tehostetun tuen päätöksellä.

Erityislastentarhanopettajan palvelut turvattiin ostopalveluna sopimusluonteisesti. Tunteja oli varattu 90 ja ne toteutuivat kaikki.

Varhaiskasvatuspalvelujen suunnitelmien ja ohjeistusten hyödyntäminen

Koko päiväkodin henkilöstö on kokoontunut yhteisesti varhaiskasvatuspalveluiden suunnitelmien ja ohjeistusten tiimoilta. Lisäksi teemoja on käyty läpi työtiimeissä.

Henkilökunnan määrä ja osaamisen vahvistaminen ja työhyvinvointi

Avustajia varhaiskasvatuksessa v.2019 oli 1 kpl. Kaksi henkilöä on työllistetty työvoimapolitiittisin toimenpitein.

Kehityskeskustelut käytiin keväällä 2019. Niihin osallistuivat lähes kaikki varhaiskasvatuksen työntekijät.

Lokakuussa kunnan henkilöstölle järjestettyyn taidesuunnistukseen osallistui varhaiskasvatuksen osalta noin puolet henkilöstöstä.

Työntekijöiden työkykyä ja työhyvinvointia edistetään ilmaisella kuntosalin käytöllä, sekä antamalla 50 euron edestä kulttuuri- ja liikuntaseteleitä.

Tunnusluvut 2016- 2019

Palvelu	2016 (31.12.) Lasten lkm	2017 (31.12.) Lasten lkm	2018 (31.12.) Lasten lkm	2019 (31.12.) Lasten lkm
Päiväkoti / lasten lkm				
- kokopäivähoito	23	31	26	40
- osapäivähoito	23	22	17	11
- esiop.osapäivähoito		13	18	11
Perhepäivähoito/ lasten lkm				
- kokopäivähoito	-	-	-	-
- osapäivähoito	-	-	-	-
Ryhmäperhepäivähoito/ lasten lkm				
- kokopäivähoito	13	10	7	-
- osapäivähoito	13	7	6	-
YHTEENSÄ	72	83	74	62
Esiopetus päiväkodissa/ lasten lkm				
- kevät lukukausi	20	19	22	29
- syksy lukukausi	19	22	29	17
Päiväkoti / hoitopäivien lkm				
- kokopäivähoito	4783	4506	5356	5618
- osapäivähoito	406	1492	2386	1815
- esioppilaiden osapäivähoito	1674	1798	1883	1799

Perhepäivähoito/ hoitopäivien lkm				
- kokopäivähoito	-	-	-	-
- osapäivähoito	-	-	-	-
Ryhmäperhepäivähoito/ hoitopäivien lkm				
- kokopäivähoito	2070	1758	1313	-
- osapäivähoito	1727	1145	884	-
YHTEENSÄ	10660	10699	11822	9232

2.3.5 Muut sivistyspalvelut

Tulosalueen esimies: hyvinvointijohtaja Anne Tuovila

Tulosalue sisältää vapaan sivistystyön (kansalais- ja musiikkiopisto), kirjaston ja vapaa-aikapalvelut (kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatoimi).

MUUT SIVISTYSPALVELUT	TA 2019	Bu- muutos	TA + muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot %
Tuloarvio ja määrärahat						
Toimintatulot	40 100		40100	50 999,67	-10 899,67	127,2
Toimintamenot	-294 830		-294830	-301 463,00	6 633,00	102,2
Toimintakate (netto)	-254 730	0	-254730	-250 463,33	-4 266,67	98,3
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tehtävän kokonaiskustannukset	-254 730	0	-254730	-253 114,82	-1 615,18	99,4

Vapaa sivistystyö

Aikuiskoulutukseen kuuluvat Oriveden seudun kansalaisopiston (OSKO) ja Merikanto-opiston järjestämä opetus juupajokelaisille. Kansalaisopisto ja Merikanto-opisto tarjoavat Juupajoella mahdollisuuden tavoitteellisiin opintoihin sekä harrastusluonteiseen itsensä kehittämiseen.

Merikanto-opisto on valtionosuuden piirissä oleva seutukunnallinen taideoppilaitos, joka antaa musiikin ja tanssin laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta kuuden kunnan alueella: Virroilla, Ruovedellä, Ähtärissä, Mänttä-Vilppulassa, Juupajoella ja Orivedellä. Merikanto-opisto järjestää tavoitteellista musiikinopetusta sopimuskuntien musiikin harrastajille. Juupajoen edustajana Merikanto-opiston johtokunnassa oli vuonna 2018 Lea Nurminen ja varaedustajana Petri Sähä.

Oriveden seudun kansalaisopisto on Oriveden ja Juupajoen yhteinen kansalaisopisto. Toiminta kattaa perinteisen vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen musiikissa ja kuvataiteessa. Oriveden kaupungin organisaatiossa kansalaisopisto kuuluu elämänlaatu- ja palveluihin, ja näiden asioiden luottamushenkilötoimiin elämänlaatulautakunta. Juupajoen edustajana elämänlaatulautakunnassa on Taija Heletoja ja varaedustajana Erja Räsänen.

Kirjasto

Tuloyksikön esimies: kirjastonjohtaja Tarja Pyyaho

Henkilöstö: kirjastonjohtajan lisäksi yksi osa-aikainen kirjastovirkailija (50 %)

Vuosi 2019 on ollut kirjastolle kahden AVI-rahoitteen hankkeen vuosi: vuonna 2018 aloitettu Olkkari-hanke vietiin päätökseen, ja uuteen Automaateilla asiakaslähtöisyyttä -hankkeeseen saatiin kirjastonkehittämisrahaa 7500 €.

Olkkari-hankkeen myötä pääkirjastoa remontoitiin tammikuun ajan, jolloin kirjasto oli suljettu asiakkailta. Kirjaston lehtisali toimi sulun aikana Toivontuvan tiloissa, mutta muilta osin asiakaspalvelu oli remontin ajan tauolla. Uudistettu kirjasto avautui asiakkaille 28.1.2019, ja avajaisjuhlia vietettiin 6.3.2019. Asiakkaat antoivat remontista kirjastolle positiivista palautetta läpi vuoden, ja myös marras-joulukuussa toteutetun kirjaston kehittämiskyselyn tuoma asiakaspalaute kirjaston uudistuksesta oli erittäin myönteistä.

Automaateilla asiakaslähtöisyyttä -hankkeessa pääkirjaston ja Juupajoen koulukeskuksen kirjaston palveluita kehitettiin hankkimalla kirjastoihin omatoimikäyttöä mahdollistavat lainaus- ja palautusautomaatit. Tieto myönnetystä hankerahasta saatiin loppukeväästä, ja hanke käynnistettiin kesälomakauden jälkeen elokuussa, jolloin kirjasto pyysi tarjoukset suomalaisiin kirjastoihin lainaus- ja palautusautomaatteja toimittavilta yrityksiltä (Axiell Finland, Mikroväylä Oy ja P. V. Supa). Tarjousten perusteella lainaus- ja palautusautomaattien toimittajaksi valittiin P. V. Supa, jolta tilattiin pääkirjastoon LibMaster Classic -automaatti ja koulukeskuksen kirjastoon LibMaster Baby -automaatti. Automaatit asennettiin ja otettiin käyttöön kummassakin toimipisteessä joulukuussa.

Yhteistyöhön nuorisotoimen, koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa panostettiin edelleen. Nuokkarilta järjestettiin kirjastolle vierailu, jonka lisäksi nuorisotoimen toteuttaman Mun ympäristö -valokuvakilpailun sato koottiin näyttelyksi kirjastoon. Päiväkotiryhmät kävivät säännöllisesti kerran kuukaudessa kirjastossa satutunnilla, ja eskariryhmä sekä alakoulun luokkia kävi tutustumassa uudistettuun pääkirjastoon. Kirjavinkkausta järjestettiin eskareille ja Kettulan avoimelle päiväkodille. Lisäksi joulukuussa järjestettiin kaksi kaikille avointa satutuntia.

Vuonna 2019 kirjaston kävijämäärä ja kirjastokorttia käyttäneiden asiakkaiden lukumäärä nousivat huomattavasti edellisvuoteen nähden. Kirjojen lainaus lisääntyi, mutta kirjaston kokonaislainausluku laski hieman. Osin kokonaislainausluvun lasku selittyy pääkirjaston remonttisululla, mutta myös musiikin ja elokuvien suoratoistopalveluiden käytön yleistymisen heijastuu lainauslukuihin negatiivisesti. Toisaalta myös kirjaston tarjoamien e-palveluiden käyttö lisääntyi selvästi: e-lehtien käyttö moninkertaistui, ja sekä e-musiikin että e-kirjojen käytössä oli kasvua. E-kirjojen kohdalla vaikutusta käyttöluvun kasvuun on ollut paitsi e-kirjoihin kohdistuvan yleisen mielenkiinnon kasvulla, myös sillä, että kaikissa PIKI-kirjastoissa otettiin vuonna 2019 käyttöön uusi, englanninkielisiä e-kirjoja ja e-äänikirjoja tarjoava Overdrive-palvelu.

Kirjaston kustannukset nousivat vuonna 2019 jonkin verran edellisvuoteen verrattuna. Nousu johtuu AVI-hankkeiden kustannuksista sekä henkilöstön poissaolojen vuoksi tilapäisesti lisääntyneistä henkilöstökuluista.

Toiminnalliset tavoitteet ja seuranta

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2019	Seuranta
Kirjaston kokoelmien tuoreus	Hankitaan vähintään 350 uutta nidettä 1000 asukasta kohden/vuosi ja poistetaan vanhentunutta aineistoa vähintään 1000 nidettä/vuosi	Tavoite toteutui: hankintoja tehtiin kaikkiaan 431,53 kpl 1000 asukasta kohden ja vanhentunutta aineistoa poistettiin 1006 nidettä.
Yhteistyö kulttuuritoimen kanssa	Järjestetään kirjastossa vähintään 4 näyttelyä tai tilaisuutta/vuosi	Kirjasto järjesti neljä näyttelyä ja kaksi yleisötilaisuutta yhteistyössä kunnan muiden toimijoiden kanssa.
Yhteistyö nuorisotoimen kanssa	Järjestetään kirjastossa tapahtumia yhteistyössä nuorisotoimen kanssa vähintään kaksi kertaa vuodessa	Tavoite toteutui. Kirjasto ja nuorisotoimi järjestivät yhdessä nuorten kirjastoon tutustumisillan sekä nuorten valokuvanäyttelyn.
Yhteistyö koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa	Toimitetaan aineistoa lainattavaksi koulukeskukseen ja Kirkonkylän koululle Kohdennetaan kirjaston vuosittainen ostotuki koulukirjastoihin menevän aineiston hankintaan Koulukeskuksessa viikoittaiset koulukirjastopäivät Seitsemäsluokkalaisille järjestetään kirjastonkäytön opetusta 1 krt/lv. Koululaiset käyvät pääkirjastossa vähintään 1 krt/lv Järjestetään kirjavinkkausta sekä ala- että yläkoululaisille Päiväkotiryhmien satutunnit viikoittain	Kirjasto palveli säännöllisesti Kirkonkylän koululla joka toisen viikon keskiviikkona ja Juupajoen koulukeskuksessa jokaisena keskiviikkona. Koulukeskuksen kirjastoon hankittiin lainaus- ja palautusautomaatti. Koulukirjastoihin hankittiin ensisijaisesti vuosittaisella ostotuella 190 niteen verran lisää kirjallisuutta. Tällä hetkellä koulukeskuksen kirjaston kokoelmassa on 740 nidettä ja Kirkonkylän koulukirjaston kokoelmassa 909 nidettä. Seitsemäsluokkalaiset eivät käyneet kirjastossa, mutta koululaisista alakoulun vuosiluokat vierailivat kirjastossa. Kirjavinkkausta järjestettiin alakoululaisille, mutta yläkoululaisten kirjavinkkaus ei toteutunut. Jokainen päiväkotiryhmä kävi satutunnilla kerran kuussa, eli satutunteja pidettiin lähes viikoittain.
Selvitetään teknisen toimen kanssa	Aineiston palautus mahdollista kirjaston ollessa kiinni	Tavoite ei toteutunut. Teknisen toimen mukaan palautuslaatikon

palautuslaatikon mahdollisuus		toteuttaminen on käytännössä vaikeaa.
Korvataan molempien koulukirjastojen kirjastojärjestelmän puhelintunnistus suorayhteydellä	Toimiva suorayhteys Auroraan sekä Kirkonkylän koulun että Juupajoen koulukeskuksen tiloista	Auroran suorayhteys toimii koulukeskuksen uudella lainaus- ja palautusautomaatilla, mutta molempien koulukirjastojen asiakaspalvelukoneissa kirjastojärjestelmä vaatii yhä puhelintunnistautumisen. Teknisen toteutuksen ollessa haastava päätimme pysyä puhelintunnistautumisessa.
Kehitetään kirjaston roolia kaikille kuntalaisille avoimena yhteisenä olohuoneena	Muokataan kirjastotilasta viihtyisämpi kalusteiden ja muiden sisustusratkaisujen avulla Tarjotaan kirjastoa monenlaisten tilaisuuksien järjestämispaikaksi ja kokoontumistilaksi Kehitetään kirjaston iltakäyttöä (esim. lukupiiritoiminnan elvyttäminen, erilainen harrastustoiminta) Kaikille avoimet satutunnit toteutetaan vähintään kahdesti toimintakauden aikana	Tavoite toteutui. Syksyllä 2019 toteutetun asiakaskyselyn mukaan kirjastotila koetaan viihtyisäksi ja mukavaksi. Kirjastossa on vuoden aikana järjestetty sekä kulttuuritapahtumia että kokouksia, ja myös kaikille avoimet satutunnit toteutettiin kahdesti joulukuussa joulusatutuntien muodossa. Kirjaston tapahtumiin osallistuneiden määrä kaksinkertaistui.
Tutustutetaan kirjaston asiakkaat kirjaston e-lehtipalveluun	Kaksi kannettavaa tietokonetta e-lehtien lukukäyttöön; tietokoneille omat, rauhalliset lukupöydät	Tavoite toteutui. Lehtisaliin saatiin kaksi koulukeskukselta kierrätettyä kannettavaa tietokonetta e-lehtien lukukäyttöön, ja koneet ovat asiakkaiden käytössä päivittäin. Vuositilaston mukaan e-lehtiä käytettiin 625 kertaa.

Tunnusluvut	2017	2018	2019
kävijämäärät	7415	7722	9242
lainamäärät	23 369	20 222	19679
lainaajamäärät	442	423	492
euroa/laina	4,31	4,85	5,54
lainaus/asukas	11,94	10,62	10,45
toimintakulut/asukas	51,51	51,47	57,83

Kulttuuritoimi

Tuloyksikön esimies: vapaa-aikakoordinaattori Henna Ruostila

Kulttuuritoimen tehtävänä on kulttuuriharrastusmahdollisuuksien ja kulttuuritapahtumien järjestäminen. Kulttuurilla tarkoitetaan toimintaa, jossa ihminen käyttää omaa luovuuttaan tai osallistuu taiteeseen ja luovaan toimintaan. Kulttuuri on sisältöä, joka tekee elämästä mielekkään ja elämisen arvoisen.

Vapaa-aikakoordinaattorin kulttuurityöhön kuuluu:

- 1) osallistuminen yhteistyöryhmiin (mm. Matkalla Suomen sydämessä -verkosto, Pirkanmaan kulttuuritoimijat, Lasten Pirkkaset -verkosto) alueellisen matkailun ja kulttuurin kehittämisessä
- 2) yhteisöllisten tapahtumien ja retkien toteuttaminen yhteistyössä yhdistysten ja naapurikuntien kanssa
- 3) koulu- ja laitostaiteen toteuttaminen tilatuin esiintyjin/matkoin/työpajoin
- 4) kunnan nettisivujen ylläpito kulttuurin osalta sekä tiedottaminen ja mainostaminen eri medioissa
- 5) alueellisten matkailulehtien toimittaminen Juupajoen kunnan osalta
- 6) kulttuuriyhdistysten tukeminen avustuksin, myös osallistumalla yhdistysten tapahtumien järjestelyihin tarvittaessa, resurssien suomilla mahdollisuuksilla.

Avustukset:

Avustuksia myönnettiin kulttuuriyhdistyksille vuonna 2019 suunnitelmien mukaisesti.

Tapahtumat:

Järjestettiin konsertteja laitoksiin (päiväkodit, vanhainkoti, koulut), tuettiin yhdistysten tilaamia teatteriesityksiä, tilattiin esiintyjä kunnan ja yhdistysten eri tapahtumiin (mm. torikatoksen avajaiset, Joululahjamesut, Juupajoki-päivä).

Osallistuttiin Lasten Pirkkaset -lastenkulttuuriviikkoihin tilaamalla yhteisesitys kirjastolle ja järjestämällä Kalevala-seikkailu -tapahtuma koulukeskukselle yhdessä yhdistysten kanssa.

Retket:

Teatterimatkat (2kpl) ja Konserttimatka (1kpl) järjestettiin yhteistyössä Oriveden kulttuuritoimen kanssa. Koululaisille maksettiin teatterimatkat Oriveden Suojalle.

Yhteistyöverkostot:

Vapaa-aikakoordinaattori osallistui 3 yhteistyöverkoston toimintaan: Lasten Pirkkaset -lastenkulttuuriyöryhmä, Pirkanmaan kulttuuritoimijat sekä Matkalla Suomen Sydämessä -verkosto.

Tunnusluvut	2017	2018	2019
Teatterimatkat	4	2	2
Retket taidenäyttelyihin	1	0	0
Retket konsertteihin	0	0	1
Järjestetyt tapahtumat (teatteri, konsertti jne)	2	5	13
Kulttuurimatkat koululaisille	1	1	2

Toiminnallinen tavoite.	Tavoitetaso 2019	Seuranta
Tarjota taide- ja kulttuurielämyksiä sekä yhteisöllisiä tapahtumia tasapuolisesti kaikille kuntalaisille	Olemassa olevan toiminnan ylläpitäminen entisessä laajuudessaan ja organisaationmuutoksen mukanaan tuomien uusien toimintamallien kehittäminen.	Kävijämäärät Kuntalaispalaute
Lisätä yhteisöllisyyttä, hyvinvointia, ja kunnan näkyvyyttä		Näkyvyys
Edistää matkailua		
Tavoitteen toteutuminen Uusia käytänteitä luotiin vuodesta 2019 eteenpäin toteutettaviksi eri yhteistyöryhmissä. Retkiä toteutui suunniteltu määrä. Esiintyjiä tilattiin Juupajoelle reilusti entistä enemmän ja uusia tapahtumia järjestettiin, kustannusten rajoissa kuitenkin pysyttiin. Taidenäyttelyitä tuettiin avustuksin ja markkinointiyhteistyöllä. Yhteistyöryhmissä toimittiin entiseen malliin.		

Nuorisotoimi

Tulosyksikön esimies: vapaa-aikakoordinaattori Henna Ruostila

Henkilöstö:

Piritta Pasuri	vapaa-aikaohjaaja
Jukka Ruostila	kerho-ohjaaja (ostopalvelu)
Taija Heletoja	kerho-ohjaaja (ostopalvelu)
Mico Palomäki	kerho-ohjaaja
Sara Nurminen	kerho-ohjaaja
Jimi Paavola	kerho-ohjaaja
Minttu Arppe	Jalkautuvan nuorisotyön projekti
Kesätyöntekijät 4 kpl	uimakoulun sekä päiväleirin ohjaajat ja MLL:n leirin yövalvoja

Nuorisotoimen tehtävänä on nuorisotoiminnan seuraaminen ja kehittäminen, nuorisoyhdistysten ja nuorten itsensä järjestämän nuorisotoiminnan tukeminen. Tätä tehtävää on toteutettu mm myöntämällä avustuksia ja järjestämällä toimitiloja ja toimintaa.

Avustukset:

Avustuksia myönnettiin vuonna 2019 suunnitelmien mukaisesti.

Leirit:

Leirit toimintaa uudistettiin: 4H:n kanssa järjestettiin yöleirien sijaan 2 viikkoa kestävä päiväleiri Kopsamon kylätalolla, jota voitiin rahoittaa AVI:n kerhorahalla. MLL:n kanssa järjestettiin perinteiset kesäleirit Heimolassa (3kpl, pienten päiväleiri ja 2 eri ikäisten yöleiriä). Uudistus oli onnistunut, ja mallia jatketaan tulevina kesinä.

Kerhot:

Nuorisotoimen kerhoja toteutettiin 9: bändikerho, teatterikerho, liikuntakerhot (2kpl), taidenuokkari, leffakerho sekä talvi-, kesä- ja syyslomien päiväleirit. Kerhotoimintaan saatiin avustusta AVI:lta.

Retket:

Retkiä suunniteltiin yksi itsenäisesti ja kaksi yhteistyössä Oriveden vapaa-aikatoimen kanssa. Vain yksi yhteistyömatka toteutui Juupajoen osalta, muihin ei ollut Juupajoelta osallistujia. Yhteistyötä jatketaan edelleen.

Tapahtumat:

Juupajoen Nuorisotoimi osallistui kuudetta kertaa Tampereen koordinoimaan Pirkanmaan nuorten kulttuuriviikkoihin (KultTour – viikot) järjestämällä oman paikallistapahtuman (1 kpl). Nuorisotalolla järjestettiin perjantai-iltaisin tapahtumia (11 kpl).

Nuorisotalo:

Nuorisotalon avointen ovien toimintaa järjestettiin 4 iltana viikossa. Joka toinen perjantai yhteistyössä 4H:n kanssa (valvoja-apu).

Lisäksi nuorisotilaa käytettiin seuraaviin tilaisuuksiin:

Yksityiset juhluvuokraukset

Etsivän nuorisotyön asiakastapaamiset

Yhdistysten ja kunnan työntekijöiden kokoukset

Porukoiden nuokkari ”Porkkari” – kerran kk järjestettävä vanhempien keskusteluilta

Koulunuorisotyö:

Vapaa-aikaohjaaja teki koulunuorisotyötä 1 päivänä viikossa oppilaskunnan toimintaa ohjaamalla, välituntiliikuntaa ohjaamalla sekä nuorten parissa olemalla. Lisäksi järjestettiin seiskaluokkien ryhmäytyspäivä Heimolassa.

Lisäksi vapaa-aikaohjaaja on 50 % työajastaan koulukeskuksella ”Pysäkin” ohjaajana (kasvatusohjaajana) erillisellä hankerahalla.

Nuorten vaikuttaminen:

Nuorten vaikuttamismahdollisuuksia ylläpidettiin koulunuorisotyössä oppilaskuntatoimintaa ohjaamalla sekä Juupajoen nuorisovaltuuston toiminnalla.

Nuorisovaltuusto kokoontui 7 kertaa, joista viimeinen oli yleiskokous.

Nuorisovaltuuston ohjaaja osallistui 1 koulutukseen ja 1 nuorisovaltuuston jäsen osallistui alueelliseen yhteistyöpäivään.

Nuorisovaltuusto osallistui 2 tapahtuman järjestämiseen (torikatoksen avajaiset ja paneelikeskustelu sekä kirjaston live stream -ilta) sekä usean hankkeen toteutukseen (Lataamo-katos, taidenuokkari).

Vaikuttamistyötä tehtiin aloittein ja lausunnoin kunnanhallitukselle ja viranhaltijoille.

Nimettiin jäseniä raateihin pyynnöstä (2kpl).

Juupajoen nuorisovaltuustosta on 1 jäsen ”Pirkanmaa 2021 -nuorisotyöryhmässä” (maakunnallinen nuorisovaltuusto -hanke).

Marraskuussa 2019 valittiin uusi nuorisovaltuusto kaudelle 2020-2021.

Kansainvälinen nuorisotyö:

Juupajoen nuorisotoimi on mukana yhteistyössä Mänttä-Vilppulan ja Oriveden kanssa Poko Ry:n rahoittamassa kansainvälisen nuorisohankkeen pilotissa (Pathways for youth FI-DE). Hankkeen aikana suomalaiset ja saksalaiset, omia elämänpolkujaan vielä etsivät nuoret pääsevät tutustumaan toistensa kulttuureihin ja esittelemään omaa kotiseutuaan, samalla kehittyen kielitaidoissa, teknisissä taidoissa ja projektityön taidoissa. Hankkeen työpajat ja leirit suomessa ja Saksassa toteutetaan vuoden 2020 aikana.

Juupajoen vapaa-aikakoordinaattori ja hyvinvointijohtaja osallistuivat vuonna 2019 hankkeen suunnitteluun yhteistyöryhmässä sekä sopimusneuvotteluihin Saksassa.

Yhteistyöverkostot:

Kuntatiimi kokoontui 3 kertaa.

Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto kokoontui 3 kertaa.

Vapaa-aikakoordinaattori osallistui Pirkanmaan kulttuurisen nuorisotyön (KultTour-ryhmä) tapaamisiin.

Ehkäisevä päihdetyö:

Ehkäisevää päihdetyötä toteutettiin päihteettömällä toiminnalla ja suoralla vaikuttamisella kanssakäymisessä.

Toimintatilat:

Nuorisotalon yläkerrassa, Toimintavintillä kerhotila 4H:lla ja Juupajoen Eräpartiolla. Toimintavintin bänditilassa kokoontuu bändikerho, sekä tila on myös soittajien käytössä Nuokkarin avointen ovien iltoina. Toimintavintille kunnostettiin taidenuokkari -kerhon toimintana myös uusi huone Nuokkarin laajennukseksi

Nuorisotalo toimi entiseen tapaan 4 kertaa viikossa avointen ovien toimintana, jossa perjantai-iltaisain myös tapahtumia silloin tällöin.

Lylyn kylätalolla (tilaa vuokraa yksityiseltä Juupajoen kunta) säännöllistä toimintaa järjesti Lylyn kyläyhdistys.Heimolaa ja Kopsamon kylätaloa vuokrattiin kesätoimintaan.

Liikuntahallia ja Kopsamon koulun liikuntasalia käytettiin liikuntakerhoihin.

Nuorisotoimen kerhotoimintaa järjestettiin Nuokkarilla, Toimintavintillä, koulukeskuksella sekä Kirkonkylän koululla.

Tilojen varustelu:

Toimintavinttiä pintaremontoitiin nuorten kanssa taidekerhossa ja Nuokkarin keittiöön ja ohjaajien tilaan hankittiin tarvittavaa kalustoa (jääkaappi ja lukollinen kaappi).

Tunnusluvut	2017	2018	2019
Yleis- ja kohdeavustuksia yhteensä	13 700	12 990	14 600
Leiriosallistujia (yöleirit)	62	56	59
Päiväleireille osallistujia	-	52	48
Kerhotoimintaan osallistujia (syksy)	64	57	77
Nuokkarilla kävijöitä keskimäärin/ilta (syksy)	15	19	14
Porkkarille osallistujat	-	-	12
Nuorisotoimen retkiä	3	1	1
Tapahtumia	8	11	11

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2019	Mittarit
Nuorisoyhdistysten tukeminen	Avustukset ja yhteistyö	Toiminnan määrä- ja laatuksiteerit avustuksissa, tilastot yhteistyötoiminnassa
Kasvatus- ja valistustyö	Kouluyhteistyön jatkaminen Nuorisotilatyöskentely	Nuorten hyvinvoinnin arviointi monialaisessa yhteistyössä Toteutuneet kerrat ja kävijämäärät, lkm
Nuorisotoiminnan järjestäminen	Nuorisotalotoimintaa, kerhoja, retkiä, leirejä ja tapahtumia toteutetaan entiseen tapaan, määrältään lisätysti työntekijäresurssien kasvettua.	Kävijätilastot
Nuorisovaltuuston toiminnan vakiinnuttaminen, ylläpitäminen ja yhteistyö	Osallistutaan aktiivisesti nuorisovaltuuston toimintaan ja sen kehittämiseen	Kokouskerrat, toteutuneet tilaisuudet
Tavoitteiden toteutuminen: Avustuksia jaettiin suunnitellusti. Yhteistyötoiminta pysyi yllä ja kehittyi. Kouluyhteistyötä jatkettiin ja hieman lisättiin tuntimäärällisesti . Nuokkarin aukioloa saatiin lisättyä yhteistyöllä 4H:n kanssa. Kerhotoimintaa saatiin järjestettyä hieman lisää johtuen AVI:n avustusrahoituksen kasvusta. Päiväleirin järjestäminen myös kesällä on uusi toimintamalli, josta palaute oli hyvää, ja sitä näin ollen jatketaan. Nuorten vaikuttamismahdollisuuksia kehitettiin edelleen Nuorisovaltuuston toiminnassa.		

Liikuntatoimi

Tulosyksikön esimies: vapaa-aikakoordinaattori Henna Ruostila

Henkilöstö:

Taija Heletoja liikunnanohjaaja (ostopalvelu)
Niina Lauttaanaho uimaopettaja

Liikuntatoimen tehtävänä on liikuntatoiminnan suunnitteleminen ja kehittäminen sekä tukeminen. Tätä tehtävää on toteutettu mm. myöntämällä avustuksia ja järjestämällä toimitiloja ja toimintaa.

Yhteistyötoiminta:

Yhteistyötä sote -palvelujen koordinoiman elintapaohjauksen palvelutarjottimen kehittämiseksi jatkettiin. Vapaa-aikakoordinaattori toimii elintapaohjauksen yhteyshenkilönä kunnan organisaatiossa, ja palveluja liikuntapalvelujen osalta voidaan ostaa ulkoistettuna budjetin rajoissa.

Ohjattu toiminta:

Uimakoulut järjestettiin suunnitelmien mukaisesti Kopsamolla, Salokunnassa ja Pirttikankaalla heinäkuussa kahden viikon ajan. Ohjaaja palkattiin tuntityöntekijänä, lisäksi apuohjaajana kesätyöntekijä.
Kerran viikossa kevät- ja syyskaudella järjestettiin eläkeläisten kuntosaliryhmä ja tasapainojumppa.

Retket:

Liikuntatoimen retket (2kpl suunnitteilla yht. työssä lähikuntien kanssa) eivät toteutuneet Juupajoen osalta osallistujien puuttumisen vuoksi.

Liikuntapaikkarakentaminen ja tilojen varustelu:

Liikuntatoimi hankki kirjastolle liikuntavälineitä uuden palvelun, liikuntavälinelainaamon, perustamiseksi. Liikuntavälinelainaamon toiminta aloitetaan vuoden 2020 alussa.

Yhteistyöverkostot:

Toimintaa järjestivät liikuntatoimen oman toiminnan lisäksi koulukeskuksen kerhotoiminta, Juupajoen liikuntaseurat, nuorisoyhdistykset sekä Oriveden seudun kansalaisopisto.

Liikuntapaikat:

Liikuntahallin liikuntasali on sekä ryhmien että yksityiskäyttäjien käytössä koulun liikuntatuntien ulkopuolella.

Kopsamon koulun liikuntasalia varataan myös yhdistysten, kunnan ja yritysten käyttöön.

Kuntosali on kuntalaisten yksilökäytössä ja ryhmien käytössä.

Kunnan latuja tilataan vuosittain samoille reiteille, mutta ajokustannukset vaihtelevat lumitilanteiden vuoksi.

Frisbeegolf- ja parkour -radat koulukeskuksen ympäristössä.

Pururata, urheilukenttä ja jääkiekkokaukalo koulukeskuksen ympäristössä.

Uimarannat ja uimapaidat (yht. 5kpl).

Tunnusluvut	2017	2018	2019
Urheilukoulut osallistujia	13	-	-
Uimakoulut osallistujia	39	48	47
Kuntosalin käyttäjiä	158	181	301
Liikuntasalin vapaa-ajan käyttäjiä	300	330	270
Ohjattuja ryhmiä	2	2	2
Liikuntatoimen retkiä	2	3	-

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2019	Mittarit
Liikuntatoiminnan tukeminen	Avustukset (nuorisotoimen budjetissa) ja yhteistyö	Toiminnan määrä- ja laatuksiteerit avustuksissa, tilastot yhteistyötoiminnassa
Liikuntapaikkojen ylläpito	Liikuntahallin toiminnan ylläpitäminen kalustohankinnoin ja vuoroja jakamalla. Latuverkkoa ylläpidetään entisessä laajuudessaan.	Tilojen käyttöaste ja käyttäjäpalaute
Liikuntatoiminnan järjestäminen	Uima- ja urheilukoulut, retket sekä jumpparyhmät	Kävijätilastot
<p>Tavoitteiden toteutuminen: Avustuksia jaettiin suunnitellusti. Laturien ajoa oli poikkeuksellisen paljon runsaslumisen talven vuoksi. Liikuntapaikkoja ylläpidettiin ja paranneltiin budjetin rajoissa. Ohjattua toimintaa (uimakoulut ja jummat) tarjottiin tuntityöntekijöin ja ulkoistettuna liikunnanohjaajan palveluna. Urheilukouluja ei järjestetty enää erillisenä toimintana vaan toiminta sidottiin päiväleiritoimintaan.</p>		

2.4 Tekniset palvelut

Vastuualueen esimies: tekninen johtaja Pekka Maasilta

2.4.1 Tekninen toimi

Tulosalueen esimies: tekninen johtaja Pekka Maasilta

TEKNISET PALVELUT	2019	Bu- muutos	TA + muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot %
Talousarvio ja määrärahat						
Toimintatulot	1 191 850		1 191 850	1 174 492,40	17 357,60	98,5
Toimintamenot	-1 171 420		-1 171 420	-1 141 802,12	-29 617,88	97,5
Toimintakate (netto)	20 430	0	20 430	32 690,28	-12 260,28	160,0
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-506 840		-506 840	-509 852,39	3 012,39	100,6
Tehtävän kokonaiskustannukset	-486 410	0	-486 410	-477 162,11	-9 247,89	98,1

Tekninen toimi vastaa kunnan teknisestä toimintaympäristöstä sekä asunto-olojen kehittämisestä tasapuolisesti ja taloudellisesti ympäristön laatu ja arvo huomioiden. Tekninen toimi huolehtii kunnan toimesta tapahtuvasta rakennuttamisesta, rakentamisesta sekä kunnossapito ja käyttötehtävistä talonrakennuksen osalta, aluelämpö- ja vesihuoltolaitoksen kunnossapito- ja käyttötehtävistä sekä vastaa kunnan asuntojen vuokraukseen liittyvien tehtävien hoidosta. Teknisten palvelujen vastuulle kuuluu myös rakennusvalvonnan tehtävät sekä ympäristövalvonnan sekä jätehuollon yhteistoiminta- ja seurantatehtävät. Lisäksi tekninen toimi valmistele kunnan kaavoitusta ja maankäytön suunnittelua.

Teknisten palveluiden 2019 tilinpäätös sisältää hallintopäällikön palkkamenoja 50 %.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2019	Mittari	Toteutuminen
Monipuolinen ja kuntalaisten arvostama laadukas toimintaympäristö	Asiakastyytyväisyys	Asukkaiden ja yritysten palautteet	Palautteet
Työilmapiiri, työolosuhteet ja henkilöstön työtyytyväisyys hyvällä tasolla	Sujuva sekä nopea sisäinen ja ulkoinen asiakaspalvelu	Työtehtävien oikea-aikainen hoitaminen	Työtehtävät on pystytty hoitamaan oikea-aikaisesti.
	Henkilöstölle järjestetään ammatillista koulutusta	Ajan tasalla olevat koulutukset	Koulutukset ajan tasalla

Kiinteistöt

Tekninen toimi vastaa määrärahojensa puitteissa teknisen hallinnon ja hallintokuntien kiinteistöjen ylläpidosta, rakennuttamisesta ja rakentamisesta, peruskorjauksesta ja teknisestä kunnossapidosta. Eri hallintokunnille annetuista palveluista peritään sisäisen tulona tukipalveluista aiheutuvat kustannukset. Kiinteistöjen siivouksesta ja kalustosta vastaa asianomainen hallintokunta.

Hallintokuntien kiinteistöt käsittävät koulut, vanhainkodin, päiväkeskuksen, vapaa-aikatalon, päiväkodin ja ryhmäperhepäiväkodin. Teknisen hallinnon kiinteistöt käsittävät kunnanviraston, paloaseman, vuokra-asunnot sekä teknisen varikon.

Paloaseman, Korkeakosken Rivitalon ja Vanhustentalo II:n talonmiespalvelut hoitaa Janne Salomaa Oy.

Vanhustentalo II:ssa on kaikkiaan 16 kappaletta erityisryhmille suunnattuja huoneistoja. Talon käyttöaste joulukuun/2019 oli 62 %. Korkeakosken Rivitalon (entinen Vanhustentalo 1) käyttöaste oli 100 %.

Maa- ja metsätilojen pinta-ala on 379 ha, josta metsänhoitomaksun alaista metsämaata 327 ha. Metsänhoito ja hakkuut on suoritettu metsätaloussuunnitelman mukaisesti.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2019	Mittari	Toteutuminen
Tilojen käytettävyys			
Asuntojen käyttöaste	85 %	Tilasto	81 %
Kiinteistöjen teknisen kunnan seuranta	Huoltokirjan laadinta kiinteistöille	valmis/ei	ei toteutunut
Metsien hyvä hoito	Raivaus ja taimikonhoito	Metsätaloussuunnitelma	Raivaus ja taimikonhoito on hoidettu metsätaloussuunnitelman mukaisesti

Tunnusluvut	2017	2018	TP 2019
Kiinteistönhoidon huoneistoala, htm ²	11 062	11 062	11 062
Metsät, ha	332	327	327

Pelastustoimi ja ympäristönsuojelu

Sisältää aluepelastuslaitoksen, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on huolehtia Juupajoen kunnan alueella rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä sekä rakentamisen ohjauksesta ja neuvonnasta. Rakennusvalvonnalle kuuluu rakentamisen viranomaistehtävien ja niihin liittyvän valvonnan, ohjauksen ja neuvonnan lisäksi mm. korjaus- ja energianeuvonta sekä korjaus- ja energia-avustusten käsittely ja päätöksenteko. Rakennusvalvonta antaa lisäksi erilaisia toimivaltaansa kuuluvia lausuntoja.

Palo- ja pelastustoimesta vastaa Pirkanmaan pelastuslaitos. Pirkanmaan pelastuslaitos huolehtii Pirkanmaan alueen 22 kunnan pelastustoimesta. Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitoksen keskeiset tehtävät ovat onnettomuuksien ennaltaehkäisy, ihmisten ja omaisuuden pelastaminen, ympäristön suojaaminen sekä normaaliajan häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautuminen.

Pelastuslaitoksen toiminta-alue on jaettu kolmeen pelastusalueeseen, itäinen-, läntinen- ja pohjoinen pelastusalue. Pelastuslaitoksen Pohjoisen toiminta-alueen muodostavat 7 kuntaa: Orivesi, Mänttä-Vilppula, Virrat, Ruovesi, Kihniö, Parkano, Juupajoki ja entinen Kurun alue. Juupajoen kunnassa pelastustoiminnasta huolehtii Korkeakosken VPK pelastuslaitoksen kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti.

Pelastuslaitos toteuttaa myös ensihoitopalveluita osassa Pirkanmaata sekä järjestää osaltaan ensivastetoiminnan lähes koko Pirkanmaalla.

Ympäristönsuojelupalvelut ostetaan Oriveden kaupungilta. Ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Oriveden ympäristölautakunta, jossa on edustaja Juupajoelta. Ympäristönsuojeluun kuuluu myös romuajoneuvojen siirrosta aiheutuvat kustannukset, sekä Kulmalanvuoren

kaatopaikan vesistötarkkailusta aiheutuvat menot.

Jätehuollon käytännön järjestämisestä vastaa Pirkanmaan Jätehuolto Oy. Kuntien yhteisenä jätehuoltoviranomaisena toimii Tampereen kaupungin alueellinen jätehuoltolautakunta. Tampereen kaupunki toimii yhteistoiminta-alueen isäntäkuntana. Jätehuoltolautakunnan tehtävänä on päättää jätelaissa säädetyistä viranomaistehtävistä, joita ovat mm. päätökset jätehuoltomääräyksistä, jätteenkuljetuksen järjestämisestä, jätetaksan hyväksymisestä, jätemaksujen maksuunpanosta, jätetaksasta tehdyistä muistutuksista ja jätemaksujen kohtuullistamisesta. Jätehuoltolautakunnan kustannukset katetaan jätehuoltomaksuista.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2019	Mittari	Toteutuminen
Rakennuslupien käsittelyaika	Käsittelyaika 2 - 4 viikkoa	Tilasto	Pystytty pääosin käsittelemään aikataulussa

Tunnusluvut	2017	2018	2019
Rakennusvalvonta			
lupamäärä	32	33	45
katselmusten määrä	210	160	160

Liikelaitokset

Sisältää kaukolämpölaitoksen, vesilaitoksen, viemärlaitoksen ja konekeskuksen kustannuspaikat. Tekninen toimi vastaa liikelaitosten käyttö- ja kunnossapitotehtävistä sekä investointihankkeista. Vesihuoltolaitoksen eriytetty tilinpäätös esitetään erillisenä.

Kaukolämpö ostetaan Juupajoen Lämpö Oy:ltä ja johdetaan verkostoa pitkin kiinteistöihin. Juupajoen Lämpö Oy on aluelämpöyhtiö, joka tuottaa lämpöä Korkeakosken taajaman kiinteistöihin ja JPJ Wood Oy:n tarpeisiin. Kunnan omistusosuus yhtiössä on 50 %.

Juupajoen kunnan vesilaitos käyttää raakavetenään pohjavettä. Kunnan raakavesi otetaan normaalisti Huikonkankaan pohjavedenottamoilta Korkeakoski I, II ja III. Raakavesi käsitellään, happamuudesta johtuen Huikonkankaan vedenkäsittelylaitoksella. Vedenkäsittelykemikaalina käytetään kalkkikiveä. Vesilaitoksella on lisäksi käytössään yhdyslinja Oriveden kaupungin Kiviharjun vedenottamoon. Vedenkäsittelyä ja vedenottamoiden toimintaa ohjataan ja valvotaan Mipron automaatiojärjestelmän avulla.

Vedenottamo II:lle on varavoimalaite mikä varmistaa häiriöttömän vedentoimituksen myös mahdollisten sähkökatkojen aikana.

Vesilaitos on toiminut hyvin, ja kuluttajille on pystytty toimittamaan heidän tarpeitaan vastaava määrä asetetut laatuvaatimukset täyttävää vettä.

Viemärlaitostoiminnan tavoitteena on häiriötön Vesioikeuden lupaehtojen mukainen jätevesien käsittely. Jätevesipumppaamoiden toimintaa ohjataan ja valvotaan Grundfosin kaukokäyttö- ja valvontaohjelmalla.

Lylyn puhdistamoa on pystytty hoitamaan lupaehtojen mukaisesti ja kustannustehokkaasti. Juupajoen kunta ja Oriveden kaupunki allekirjoittivat vuonna 2007 sopimuksen jätevesien johtamisesta ja käsittelystä. Sopimuksella Oriveden kaupunki sitoutuu vastaanottamaan Juupajoen kunnan viemärlaitoksen jätevedet sekä sako- ja umpikaivolietteen Tähtiniemen

jätevedenpuhdistamolle. Juupajoen kunta johtaa jätevedet siirtoviemäriä pitkin Oriveden kaupungin verkostoon. Siirtoviemäri otettiin käyttöön 15.12.2012. Kunta omistaa siirtoviemärin omalta osaltaan.

Lokakuussa valmistui Korkeakosken keskustan alueen vesijohdon saneeraustyö. Työ tehtiin suuntaporaamalla ja saneerattavaa vesijohtoverkosta oli 1.189 metriä Työn urakoitsijana toimi Virtain Kiinteistöpalvelu Oy.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2019	Mittari	Seuranta
Normien edellyttämä talousveden laatu	Ei laatupoikkeamia.	Vesianalyysit	Testausselesteiden mukaisesti talousvesi on täyttänyt laatuvaatimukset
Veden toimitusvarmuus	Ei häiriöitä	Vedentoimituksen keskeytykset	Ei häiriöitä
Lylyn puhdistamon toiminta	Lupaehtojen täyttäminen	Puhdistamotarkkailut	Puhdistamo on toiminut lupaehtojen mukaisesti
Verkoston kestävyys	verkoston peruskorjaus	Vesijohtovuodot / jätevesiverkoston vuotovedet	Peruskorjausta tehty Korkeakoskella vuodesta 2015 alkaen
Vesihuoltolaitoksen sopimusehtojen ja yleisten toimitusehtojen päivittäminen	Toimitettu kaikille kuluttajille	toteutunut / ei	Ei toteutunut
Työilmapiiri, työolosuhteet ja henkilöstön tyytyväisyys hyvällä tasolla	Henkilöstölle järjestetään ammatillista koulutusta	Ajan tasalla olevat lain vaatimat koulutukset Kehityskeskustelut	Henkilöstölle järjestetty tarvittava koulutus Kehityskeskustelut pidetty.
Vesihuoltolain velvoitteet	Laissa määritellyt velvoitteet ajan tasalla	valmis/ei	Toteutunut

Tunnusluvut: Suoritteet	2017	2018	TP 2019
Kaukolämpölaitos			
Kaukolämpölinjojen pituus m	4 694	4 694	4 694
Kiinteistöjen lämmitettävä m ³	120 870	118 700	118 700
Ostettu kaukolämpömäärä MWh	6 708,80	6 932,00	6 940,00
Myyty kaukolämpömäärä MWh	5 372,58	5 480,33	5 359,24
Vesilaitos			
Asiakkaita kpl	817	821	822
Myyty vesimäärä m ³	93 005	91 523	95 157
Puhdasvesitaksi (€/m ³)	1,64	1,67	1,67
Vesijohtoverkoston pituus m	119 041	119 041	119 041
Viemärlaitos			
Asiakkaita kpl	494	498	499
Laskutettu jätevesi m ³	72 290	65 569	69 108
Jätevesitaksi	2,76	2,82	2,82
Viemäriverkoston pituus m	59 833	59 833	59 833
Jätevesipumppaamot	25	25	25

Liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet

Sisältää rakennuskaavateiden sekä yleisten alueiden kunnossapidon, sekä yksityisteiden kunnossapitoavustukset. Yleisiin alueisiin kuuluvat puistot, leikkikentät, matonpesupaikat ja urheilualueet.

Liikenneväylät pidettiin yhteistyössä urakoitsijoiden kanssa koko laajuudessaan kohtuullisen liikkumisen mahdollistavassa kunnossa.

Muita yleisiä alueita hoidettiin talousarviomäärärahojen puitteissa.

Yksityisteiden vuoden 2018 kunnossapitoavustusta myönnettiin 75 % vuosien 2012 – 2014 keskimääräisestä avustuksesta.

Viheralueita, puistoja, uimarantoja ja leikkikenttiä hoidettiin kunnan työntekijöiden sekä kesätyöntekijöiden avulla.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2019	Mittarit	Seuranta
Kunnossapitostandardin toteuttaminen	Kunnossapitostandardi	Yhteydenotot	
Katualueiden turvallisuus	Ei onnettomuuksia Katuvalaistuksen uudistaminen	Onnettomuusmäärät Uusitut valaisimet vuosi, % valaisimien määrästä	Ei onnettomuuksia
Leikkikentät	Leikkivälineiden ja ympäristön huolto	Ei onnettomuuksia	Ei onnettomuuksia

Tunnusluvut: Suoritteet	2017	2018	2019
Kunnossapidettävät kaavatiet, lkm	60	60	60
Kunnossapidettävät kevyenliikenteenväylät, km	3	3	3
Avustettavat yksityistiet, lkm	39	39	39
Avustettavat yksityistiet, km	84	84	84
Uimarannat, kpl	3	3	3
Puistojen ja muiden tilojen pinta-ala	10	10	10
Leikkipaikat	8	8	8

2.5 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu 2019 ULK	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama
TULOSSELKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	913 350		913 350	858 628,66	54 721,34
Maksutuotot	79 600		79 600	93 679,82	-14 079,82
Tuet ja avustukset	120 900		120 900	141 033,92	-20 133,92
Muut toimintatuotot	196 500		196 500	203 159,88	-6 659,88
TOIMINTATUOTOT	1 310 350		1 310 350	1 296 502,28	13 847,72
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-3 008 580		-3 008 580	-3 124 810,39	116 230,39
Palvelujen ostot	-8 458 860		-8 458 860	-7 889 009,90	-569 850,10
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-638 230		-638 230	-663 207,03	24 977,03
Avustukset	-276 600		-276 600	-206 513,75	-70 086,25
Muut toimintakulut	-160 570		-160 570	-175 190,28	14 620,28
TOIMINTAKULUT	-12 542 840		-12 542 840	-12 058 731,35	-484 108,65
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-11 232 490	0	-11 232 490	-10 762 229,07	-470 260,93
Verotulot	7 446 000		7 446 000	7 158 861,20	287 138,80
Valtionosuudet	4 326 970		4 326 970	4 413 202,00	-86 232,00
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	19 600		19 600	258,06	19 341,94
Muut rahoitustuotot				71 206,68	-71 206,68
Korkokulut	-38 200		-38 200	-31 736,56	-6 463,44
Muut rahoituskulut	-29 000		-29 000	-50 384,77	21 384,77
Rahoitustuotot ja -kulut	-47 600		-47 600	-10 656,59	-36 943,41
VUOSIKATE	492 880	0	492 880	799 177,54	-306 297,54
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-523 520		-523 520	-517 398,05	-6 121,95
Kertaluonteiset poistot					
Arvonalentumiset					
Poistot ja arvonalentumiset	-523 520		-523 520	-517 398,05	-6 121,95
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Satunnaiset tuotot ja kulut					
TILIKAUDEN TULOS	-30 640	0	-30 640	281 779,49	-312 419,49
Varausten ja rahastojen muutokset					
Poistoeron muutos	10 500		10 500	10 571,23	-71,23
Varausten muutos					
Rahastojen muutos					
Varausten ja rahastojen muutokset	10 500		10 500	10 571,23	-71,23
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-20 140	0	-20 140	292 350,72	-312 490,72

<i>Verotulojen erittely 2019</i>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutos	Talousarvio muut.jälk.	Toteuma	Poikkeama
Verotulot	1 000 €			1 000 €	1 000 €
Kunnan tulovero	5770		5770	5542	228
Kiinteistövero	555		555	503	52
Osuus yhteisöveron tuotos ¹	1121		1121	1114	7
Yhteensä	7446		7446	7159	287

Verotettavien tulojen vertailu

Vuosi	Tulovero- prosentti	Verotettava tulo milj.eur	Muutos
2010	19	25,15	-0,12 %
2011	19	25,48	1,31 %
2012	19	26,14	2,59 %
2013	20	28,38	8,57 %
2014	20	29,68	4,58 %
2015	21	27,64	-6,87 %
2016	21	27,4	-0,87 %
2017	21	26,37	-3,73 %
2018	21	26,38	0,04 %
2019	21	26,72	1,29 %

Verotettavien tulojen vertailu

Vuosi	Tulovero- prosentti	Verotettava tulo milj.eur	Muutos
2010	19	25,15	-0,12 %
2011	19	25,48	1,31 %
2012	19	26,14	2,59 %
2013	20	28,38	8,57 %
2014	20	29,68	4,58 %
2015	21	27,64	-6,87 %
2016	21	27,4	-0,87 %
2017	21	26,37	-3,73 %
2018	21	26,38	0,04 %
2019	21	26,72	1,29 %

Kiinteistöveroprosentit 2019

Yleinen	1,15
Vakituinen asuinrakennus	0,45
Muu asuinrakennus	1,05
Yleishyödyllinen yhteisö	0,00

Valtionosuuksien erittely 2019	Alkuperäinen	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama
	talousarvio	muutokset	muut.jälk.		
Valtionosuudet	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	4747		4747	4755	-8
Verotulomentysten kompensatio	0		0	82	-82
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-421		-421	-424	3
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0		0	0	0

2.6 Investointien toteutuminen

	Tp 2018	Budjetti 2019	Toteuma 2019 01-12	Poikk. Poikkeama
KUNNANHALLITUS/INVESTOINNIT				
Atk-hankinnat				
Käyttöomaisuuden osto	0,00	-40 000	-36 990,01	-3 009,99
Osakkeet ja osuudet				
Muut menot	-17 000,00		-27 005,45	27 005,45
HYVINVOINTITOIMI/INVESTOINNIT				
Vanhustenhuolto				
Menot	-207 398,26			
Rahoitusosuudet investointeihin	127 976,00			
Netto	-79 422,26			
KOULUTUSPALVELUT/INVESTOINNIT				
Talonrakennuksen pieninvestoinnit				
Menot	-56 504,78	-50 000	-54 547,80	4 547,80
TEKNINEN TOIMI/INVESTOINNIT				
Paloaseman laajennus				
Menot	-15 395,60	-400 000	-427 294,67	27 294,67
Koskitien kevytväylä				
Menot			-12 209,68	12 209,68
Korkeakosken vesihuollon saneeraus				
Menot	-170 790,88	-150 000	-153 446,01	3 446,01
INVESTOINNIT YHTEENSÄ				
Menot	-450 090	-640 000	-711 493,62	71 493,62
Rahoitusosuudet investointeihin	127 976	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	-17 000,00	0	0,00	
Netto	-339 114	-640 000	-711 493,62	71 493,62

2.7 Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen	Talousarvion	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama
2019	talousarvio	muutokset	muut.jälkeen		(ta-tot)
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta	492 880,00	0,00	492 880,00	799 177,54	-306 297,54
Vuosikate+/-	492 880,00	0,00	492 880,00	799 177,54	-306 297,54
Satunnaiset erät +/-				0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät +/-				0,00	0,00
Investointien rahavirta	-640 000,00	0,00	-640 000,00	-711 493,62	71 493,62
Investointimenot -	-640 000,00		-640 000,00	-711 493,62	71 493,62
Rahoitusosuudet investointeihin +	0,00		0,00		0,00
Pysyvien vastaav. luovutustulot +	0,00		0,00	0,00	0,00
Toiminta ja investoinnit, netto	-147 120,00	0,00	-147 120,00	87 683,92	-234 803,92
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainojen vähennys muilta +			0,00	14 040,00	-14 040,00
<i>Antolainojen vähennys liikel. +</i>					
Antolainojen lisäys muille			0,00	-10 000,00	10 000,00
<i>Antolainojen lisäys liikel. -</i>					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	400 000,00		400 000,00	433 739,85	-33 739,85
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-412 550,00	0,00	-412 550,00	-412 732,38	182,38
Lyhytaikaisten lainojen muutos				0,00	0,00
Oman pääoman muutokset				0,00	
Vaikutus maksuvalmiuteen	-159 670,00	0,00	-159 670,00	112 731,39	-272 401,39

2.8. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

ULK/SIS	Sito- vuus	Määräraha				Tuloarviot					
		Ta 2019	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Ta 2019	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Hallintopalvelut											
Konsernihallinto	N	-1 053 190		-1 053 190	-851 492	-201 698	144 600	0	144 600	80 832	63 768
Hyvinvointipalvelut											
Hyvinvointitoimi	N	-120 510		-120 510	-100 099	-20 411				56	-56
Sosiaali- ja terveystoimi	N	-7 240 700		-7 240 700	-6 867 328	-373 372				52 554	-52 554
Koulutuspalvelut	N	-2 365 490		-2 365 490	-2 447 791	82 301	381 070		381 070	390 291	-9 221
Varhaiskasvatuspalvelut	N	-811 650		-811 650	-863 414	51 764	51 000		51 000	57 041	-6 041
Muut sivistyspalvelut	N	-294 830		-294 830	-304 114	9 284	40 100		40 100	51 000	-10 900
Tekniset palvelut											
Tekninen toimi	N	-1 678 260		-1 678 260	-1 651 655	-26 605	1 191 850		1 191 850	1 174 492	17 358
TULOSSELKELMAOSA											
Verotulot							7 446 000		7 446 000	7 158 861	287 138
Valtionosuudet							4 326 970		4 326 970	4 413 202	-86 232
Korkotulot							19 600		19 600	258	19 342
Muut rahoitustulot										71 206	-71 206
Korkomenot		-38 200		-38 200	-31 736	-6 463					
Muut rahoitusmenot		-29 000		-29 000	-50 384	21 384					
INVESTOINTIOSA											
Kunnanhallitus investoinnit											
ATK-hankinnat		-40 000		-40 000	-36 990	-3 009					
Osakkeet					-27 005	27 005					
Koulutuspalvelut investoinnit											
Talorakennuksen pieninvestoinnit		-50 000		-50 000	-54 547	4 547					
Tekninen toimi investoinnit											
Paloaseman laajennus		-400 000		-400 000	-427 294	27 294					
Koskitien kevytvyäly					-12 209	12 209					
Korkeakosken vesihuollon saneeraus		-150 000		-150 000	-153 446	3 446					
RAHOITUSOSA											
Antolainauksen muutokset											
Lainakannan muutokset		-412 550		-412 550	-412 732	182	400 000		400 000	446 522	-46 522
Vaikutus maksuvalmiuteen											
YHTEENSÄ		-14 684 380	0	-14 684 380	-14 292 236	-392 142	14 001 190	0	14 001 190	13 896 315	104 874

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA(ulkoinen)

Kunta ja vesihuoltolaitos

	2019		2018	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	858 628,66		870 881,96	
Maksutuotot	93 679,82		97 020,76	
Tuet ja avustukset	141 033,92		86 042,85	
Muut toimintatuotot	<u>203 159,88</u>	<u>1 296 502,28</u>	<u>173 023,66</u>	<u>1 226 969,23</u>
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-2 428 588,21		-2 416 983,21	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-656 070,52		-645 249,37	
Muut henkilösivukulut	-40 151,66		-50 673,97	
Palvelujen ostot	-7 889 009,90		-7 931 140,63	
Aineet, tarvikkeet ja tavara	-663 207,03		-678 270,08	
Avustukset	-206 513,75		-219 017,35	
Muut toimintakulut	<u>-175 190,28</u>	<u>-12 058 731,35</u>	<u>-176 317,61</u>	<u>-12 117 652,22</u>
Toimintakate		-10 762 229,07		-10 890 682,99
Verotulot		7 158 861,20		6 911 260,91
Valtionosuudet		4 413 202,00		4 239 190,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	258,06		21 737,43	
Muut rahoitustuotot	71 206,68		93 035,05	
Korkokulut	-31 736,56		-34 299,40	
Muut rahoituskulut	<u>-50 384,77</u>	<u>-10 656,59</u>	<u>12 865,70</u>	<u>93 338,78</u>
Vuosikate		799 177,54		353 106,70
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-517 398,05		-513 117,03
Tilikauden tulos		281 779,49		-160 010,33
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		10 571,23		10 571,23
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		292 350,72		-149 439,10

3.2 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA (ulkoinen)

Kunta ja vesihuoltolaitos

	2019		2018	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	799 177,54	799 177,54	353 106,70	353 106,70
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-711 493,62		-467 089,52	
Rahoitusosuudet investointimenoihin		-711 493,62	127 976,00	-339 113,52
Toiminnan ja investointien rahavirta		87 683,92		13 993,18
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-10 000,00		170,00	
Antolainasaamisten vähennys	14 040,00	4 040,00	37 683,46	37 853,46
Lainakannan muuutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	446 522,00			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-412 732,38	33 789,62	-97 188,39	-97 188,39
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	946,00		1 600,00	
Saamisten muutos	-92 567,84		-167 169,33	
Korottomien vekojen muutos	-18 167,98	-109 789,82	266 256,12	100 686,79
Rahoituksen rahavirta		-71 960,20		41 351,86
Rahavarojen muutos		15 723,72		55 345,04
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.		692 685,04		676 961,32
Rahavarat 1.1.		676 961,32		621 616,28
		15 723,72		55 345,04

3.3 Tase

TASE (ulkoinen)

Kunta ja vesihuoltolaitos

	2019	2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	12 561 040,24	12 370 984,67
Aineettomat hyödykkeet	749 019,83	767 766,43
Tietokoneohjelmistot	35448,76	
Oriveden puhdistamo	713571,07	767766,43
Aineelliset hyödykkeet	7 910 701,97	7 724 865,25
Maa- ja vesialueet	1 117 948,82	1 117 948,82
Rakennukset	4 319 549,35	4 046 332,37
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 429 458,79	2 495 739,25
Koneet ja kalusto	26 505,93	29 960,90
Muut aineelliset hyödykkeet		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	17 239,08	34 883,91
Sijoitukset	3 901 318,44	3 878 352,99
Osakkeet ja osuudet	3 813 708,44	3 786 702,99
Muut lainasaamiset	62 900,00	66 940,00
Muut saamiset	24 710,00	24 710,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 767,47	3 764,58
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	3058,31	3 055,42
Muut toimeksiantojen varat	709,16	709,16
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 296 573,83	1 188 282,27
Saamiset	603 888,79	511 320,95
Lyhytaikaiset saamiset	346 822,25	288 557,36
Siirtosaamiset	257 066,54	222 763,59
Rahoitusarvopaperit	5 275,60	4 505,60
Osakkeet ja osuudet	5 275,60	4 505,60
Rahat ja pankkisaamiset	687 409,44	672 455,72
VASTAAVAA	<u>13 861 381,54</u>	<u>13 563 031,52</u>

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA	8 951 095,71	8 658 744,99
Peruspääoma	5 884 395,99	5 884 395,99
Arvonkorotusrahasto	647 183,50	647 183,50
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	2 127 165,50	2 276 604,60
Tilikauden yli-/alijäämä	292 350,72	-149 439,10
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	251 065,84	261 637,07
Poistoero	251 065,84	261 637,07
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	18 103,47	17 154,58
Lahjoitusrahastojen pääomat	3 058,31	3 055,42
Muut toimeksiantojen pääomat	15 045,16	14 099,16
VIERAS PÄÄOMA	4 641 116,52	4 625 494,88
Pitkäaikainen	2 657 302,05	2 223 562,20
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 288 711,00	1 851 937,00
Lainat julkisyhteisöiltä	8 399,18	11 433,33
Muut velat	360 191,87	360 191,87
Lyhytaikainen	1 983 814,47	2 401 932,68
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat	900 000,00	900 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 748,00	409 748,00
Lainat julkisyhteisöiltä	3 034,16	2 984,39
Ostovelat	385 720,85	421 319,04
Muut velat	49 731,77	96 812,14
Siirtovelat	635 579,69	571 069,11
VASTATTAVAA	<u>13 861 381,54</u>	<u>13 563 031,52</u>

3.4 Konsernin tuloslaskelma

TULOSLASKELMA

	Konserni 2019		Konserni 2018	
Toimintatuotot		7 774 510,75		7 480 298,39
Toimintakulut		-18 029 145,21		-17 859 735,65
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta		<u>30 927,21</u>		<u>23 630,02</u>
Toimintakate		-10 223 707,25		-10 355 807,24
Verotulot		7 158 861,20		6 911 260,91
Valtionosuudet		4 413 202,00		4 239 190,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	7 606,57		24 854,69	
Muut rahoitustuotot	75 274,48		10 384,46	
Korkokulut	-66 760,51		-62 976,44	
Muut rahoituskulut	<u>-76 469,31</u>	<u>-60 348,77</u>	<u>-9 479,13</u>	<u>-37 216,42</u>
Vuosikate		1 288 007,18		757 427,25
Poistot ja arvonalentumisestt				
Suunnitelman mukaiset poistot	-824 612,54		-831 462,19	
Omistuksen eliminointierot	-757,10		0,00	
Arvonalentumiset	<u>0,00</u>	<u>-825 369,64</u>	<u>0,00</u>	<u>-831 462,19</u>
Satunnaiset erät		<u>0,00</u>		<u>0,00</u>
Tilikauden tulot		462 637,54		-74 034,94
Tilinpäätössiirrot		10 829,35		10 959,67
Tilikauden verot		-9 323,08		-12 304,07
Laskennalliset verot		-1 297,74		13,28
Vähemmistöosuudet		<u>72 639,61</u>		<u>71 125,32</u>
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		535 485,68		-4 240,74

3.5 Konsernin rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA

	Konserni 2019		Konserni 2018	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1 288 007,18		757 427,25	
Satunnaiset erät	0,00		0,00	
Tilikauden verot	-9 323,08		-12 304,07	
Tulorahoituksen korjaukset	<u>-101 056,81</u>	1 177 627,29	<u>19 632,00</u>	764 755,18
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 320 435,24		-1 223 984,43	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	820,98		127 976,00	
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot	<u>9 933,93</u>	-1 309 680,33	<u>-3 312,35</u>	-1 099 320,78
Toiminnan ja investointien rahavirta		-132 053,04		-334 565,60
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-10 000,00		0,00	
Antolainasaamisten vähennys	<u>13 035,46</u>	3 035,46	<u>38 440,19</u>	38 440,19
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	954 773,44		204 947,62	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-185 901,25		-154 118,28	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>-405 716,81</u>	363 155,38	<u>261 557,62</u>	312 386,96
Oman pääoman muutokset		8 185,30		10 645,72
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja po. muutokset	-10 856,95		6 840,05	
Vaihto-omaisuuden muutos	-2 649,50		-3 681,64	
Saamisten muutos	124 037,23		-373 039,94	
Korottomien vekojen muutos	<u>-26 945,34</u>	83 585,44	<u>387 584,14</u>	17 702,61
Rahoituksen rahavirta		457 961,58		379 175,48
Rahavarojen muutos		325 908,54		44 609,88
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.		1 516 911,11		1 191 002,57
Rahavarat 1.1.		<u>1 191 002,57</u>		<u>1 146 392,68</u>
		325 908,54		44 609,88

3.6 Konsernin tase

TASE

	Konserni 2019	Konserni 2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	16 697 161,00	16 217 549,81
Aineettomat hyödykkeet	1 027 485,71	1 033 405,44
Aineettomat oikeudet	887 413,98	905 915,77
Muut pitkävaikutteiset menot	122 317,03	125 965,09
Ennakkomaksut	17 754,70	1 524,58
Aineelliset hyödykkeet	12 940 500,02	12 494 095,03
Maa- ja vesialueet	1 237 469,00	1 233 102,38
Rakennukset	7 883 220,35	7 417 164,18
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 558 608,00	2 586 718,62
Koneet ja kalusto	277 173,98	261 967,28
Muut aineelliset hyödykkeet	1 728,66	1 647,46
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	982 300,03	993 495,11
Sijoitukset	2 682 587,30	2 634 693,24
Osakkuusyhteisöosuudet	2 219 534,17	2 192 868,68
Muut osakkeet	389 259,71	360 988,53
Joukkovelkakirjalainasaamiset	43 612,00	52 286,67
Muut lainasaamiset	30 181,42	28 549,36
Muut saamiset		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	46 587,97	55 356,10
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 708 130,75	2 505 537,07
Vaihto-omaisuus	82 679,18	80 029,68
Saamiset	1 108 540,46	1 234 504,82
Pitkäaikaiset saamiset	13 209,77	12 737,22
Lyhytaikaiset saamiset	1 095 330,69	1 221 767,60
Rahoitusarvopaperit	38 518,88	22 639,94
Rahat ja pankkisaamiset	1 478 392,23	1 168 362,63
VASTAAVAA	<u>19 405 291,75</u>	<u>18 723 086,88</u>

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA	9 656 017,67	9 235 115,56
Peruspääoma	5 877 209,09	5 878 707,24
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	1 246,79	1 246,79
Arvonkorotusrahasto	649 016,02	649 016,02
Muut omat rahastot	3 568,68	3 150,65
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	2 589 491,41	2 707 235,60
Tilikauden yli-/alijäämä	535 485,68	-4 240,74
VÄHEMMISTÖOSUUDET	101 585,21	84 560,28
PAKOLLISET VARAUKSET	157 681,20	225 413,98
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	157 681,20	225 413,98
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	77 617,11	97 242,19
VIERAS PÄÄOMA	9 412 390,56	9 080 754,87
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	5 634 620,51	4 911 700,47
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	384 367,50	389 713,40
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	1 128 737,75	1 493 247,43
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	2 264 664,80	2 286 093,57
VASTATTAVAA	<u>19 405 291,75</u>	<u>18 723 086,88</u>

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

Liite 1

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointeihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Poistosuunnitelmaa on muutettu 1.1.2013 alkaen, Kvalt 17.12.2012, § 30. Uutta poistosuunnitelmaa sovelletaan hyödykkeille, jotka ovat valmistuneet 1.1.2013 tai sen jälkeen. Samassa yhteydessä kunnanvaltuusto päätti, että jo valmistuneiden vuosien 2008-2012 hyödykkeiden poistoaikaa lyhennetään suunnitelmapoistojen perusteiden mukaiseen alarajaan teknis-taloudellisilla perusteilla. Ennen 1.1.2011 valmistuneille hyödykkeille käytetään vanhaa poistosuunnitelmaa.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Liite **Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet**

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty Juupajoen kunnan kaikki tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä velat ja saamiset on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset

pysyviin vastaaviin sisältyvät katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden yli- tai alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kuntajaoston yleisohjeen mukaan kuntakonsernin sisällä käytetyt erilaiset poistosuunnitelmat saa jättää yhdenmukaistamatta, jos tytäryhtiö kirjaa omassa kirjanpidossaan hyödykkeen hankintamenon vaikutusaikanaan kuluksi ennalta vahvistetun suunnitelman mukaan ja poistosuunnitelma vastaa hyödykkeen taloudellista pitoaikaa ja vastaisia tulonodotuksia.

Suunnitelmapoistoja ei täten ole oikaistu.

Kuntayhtymät

Kuntayhtymien taseet ja niiden liitetiedot on yhdistelty konsernitilinpäätökseen lukuarvoiltaan omistusosuuden mukaisesti.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Liite 6 Toimintatuotot tehtäväalueittain

Toimintatuotot tehtäväalueittain *)				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Yleishallinto	127 551	112 838	80 832	59 714
Sosiaali- ja terveystuotot	5 641 833	5 376 881	52 554	32 579
Opetus- ja kulttuuripalvelut	691 297	673 264	287 469	225 311
Yhdyskuntapalvelut	18 046	10 103	18 046	10 103
Muut palvelut	744 719	774 733	169 961	188 178
Liiketoiminta	551 065	711 084	687 640	711 084
Kunnan toimintatuotot yhteensä *)	7 774 510	7 658 903	1 296 501	1 226 969

*) toimintatuottojen erittely esitetään ulkoisista eristä

Liite 7 Verotulojen erittely

Lt 7

Verotulojen erittely		
	2019	2018
Kunnan tulovero	5 542 223	5 424 254
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 113 980	1 003 008
Kiinteistövero	502 659	483 999
Verotulot yhteensä	7 158 861	6 911 261

Liite 8 Valtionosuuksien erittely

Lt 8

Valtionosuuksien erittely		
	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	4 837 410	4 659 689
Em. sisältyvä verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	886 932	911 868
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-424 208	-420 499
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0
Valtionosuudet yhteensä	4 413 202	4 239 190

Liite 9 Palvelujen ostojen erittely (kunta)

Palvelujen ostojen erittely (kunta) (Ulkoiset palvelut)	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	6 820 201	6 896 303
Muiden palvelujen ostot	1 068 809	1 034 837
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	7 889 010	7 931 140

Liite 11 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

POISTOSUUNNITELMA		
Omaisuuslaji		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
	Tasapoisto	
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	2 - 5	vuotta
Aineettomat oikeudet	5 - 20	vuotta
Liikearvo	2 - 5	vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	2 - 5	vuotta
Muut	2 - 5	vuotta
Erityisestä syystä em poistoajat voivat olla enintään	20	vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Asuinrakennukset	30 - 50	vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50	vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30	vuotta
Talousrakennukset	10 - 20	vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30	vuotta
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20	vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 30	vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	15 - 30	vuotta
Aluelämpöverkosto	20 - 30	vuotta
Vedenjakeluverkosto	30 - 40	vuotta
Viemäriverkosto	30 - 40	vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20	vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 - 20	vuotta
Puhelin- ja tietoverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 - 12	vuotta
Vesi yms.lait.laitoskoneet ja laitteet	10 - 20	vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20	vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15	vuotta
Kuljetusvälineet	4 - 7	vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10	vuotta
Muut raskaat koneet	10 - 15	vuotta
Muut kevyet koneet	5 - 10	vuotta
Sairaala-, terv.h.-yms laitteet	5 - 15	vuotta
Atk-laitteet	3 - 5	vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5	vuotta
Luonnonvarat	Substanssipoisto	
Poistoaikoina käytetään lyhintä mahdollista poistoaikaa, ellei kunnanhallitus yksittäisen hyödykkeen kohdalla erikseen toisin päättä.		
Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000€, kirjataan vuosikuluksi.		

Liite 13 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden olennaiset myyntivoitot ja –tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden olennaiset myyntivoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	0	0	0	0
Rakennusten myyntivoitot			0	0
Muut myyntivoitot	8 924	1 189	0	0
Myyntivoitot yhteensä	8 924	1 189	0	0
Muut toimintakulut				
Myyntitappio	0	7 065	0	0
Myyntitappiot yhteensä	0	7 065	0	0

Liite 15 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

Lt 15

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2019	2018
Osinkotuotot muista yhteisöistä	44 899	2 308
Peruspääoman korot muista yhteisöistä	2 370	2 211
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	21 342	21 342
Yhteensä	68 611	25 861

Liite 16 Erittely poistoeron muutoksista

Lt 16

Erittely poistoeron muutoksista		
	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	-10 571	-10 571
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus	0	0
Poistoeron muutos yhteensä	-10 571	-10 571

Liite 18 Arvonkorotukset

Arvonkorotukset	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	649 016	649 016	647 183	647 183
Arvonkorotukset	0	0	0	0
Arvonkorotusten purku	0	0	0	0
Arvo 31.12.	649 016	649 016	647 183	647 183
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	649 016	649 016	647 183	647 183
Arvonkorotuksen kohteena olevien metsätilojen arvo on määritetty varovaisuuden periaatetta noudattaen. Arvonkorotus on tehty kaikkiin metsätiloihin, joiden osalta kirjanpitolain mukaiset arvonkorotuksen edellytykset täyttyvät.				

Liite 19 Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet								
	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet					
Pysyvien vastaavien muutokset, vuosi 2019	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankkeet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.2019	767 766,43	767 766,43	1 117 948,82	4 046 332,37	2 495 739,25	29 960,90	34 883,91	7 724 865,25
Lisäykset tilikauden aikana	36 990,01	36 990,01	0,00	495 410,32	161 169,07	8 563,60	470 060,90	1 135 203,89
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	487 705,73	487 705,73
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2019	804 756,44	804 756,44	1 117 948,82	4 541 742,69	2 656 908,32	38 524,50	17 239,08	8 372 363,41
Suunnitelman mukaiset poistot tilikaudella	55 736,61	55 736,61	0,00	222 193,34	227 449,53	12 018,57	0,00	461 661,44
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktivoidut korkomenot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintam. 31.12.2019	749 019,83	749 019,83	1 117 948,82	4 319 549,35	2 429 458,79	26 505,93	17 239,08	7 910 701,97
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	749 019,83	749 019,83	1 117 948,82	4 319 549,35	2 429 458,79	26 505,93	17 239,08	7 910 701,97
Olennaiset lisäpoistot								
Erittely olennaisista lisäpoistoista								
	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset			
Pysyvien vastaavien sijoitukset, vuosi 2019	Osakkeet tytäryhtiöt	Kuntayhtymä-osuudet	Osakkeet muut osakkuusyht.	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset tytäryhteisöiltä	Saamiset muilta	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	445 103,66	1 088 680,32	2 127 218,08	125 700,93	3 786 702,99	27 000,00	64 650,00	91 650,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	27 005,45	27 005,45	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 000,00	2 040,00	4 040,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2019	445 103,66	1 088 680,32	2 127 218,08	152 706,38	3 813 708,44	25 000,00	62 610,00	87 610,00
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	445 103,66	1 088 680,32	2 127 218,08	152 706,38	3 813 708,44	25 000,00	62 610,00	87 610,00

Liite 20-22 Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 2019						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (€)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta / tappiosta
Tytäryhteisöt						
Koskitalot Oy	Juupajoki	100 %	100 %	841 079	1 493 608	46 860
Kiinteistö Oy Kirjakoski	Juupajoki	100 %	100 %	72 913	41 854	-4 082
Kiinteistö Oy Kopsamon Linna	Juupajoki	50,43 %	50,43 %	90 304	2 469	10
Asuntohankintayht. Juupas Oy	Juupajoki	100 %	100 %	47 446	0	-931
Yhteensä				1 051 743	1 537 931	41 857
Kuntayhtymät						
Pirkanmaan sh-piiri	Tampere	0,56 %	0,56 %	1 138 048	3 170 415	52 511
Pirkanmaan liitto	Tampere	0,52 %	0,52 %	7 462	32 636	-64
Sastamalan koulutusky	Sastamala	0,99 %	0,99 %	444 861	88 524	26 966
Yhteensä				1 590 371	3 291 575	79 413
Osakkuusyhtiöt						
Juupajoen Lämpö Oy	Juupajoki	50 %	50 %	149 215	873 223	8 871
Kiinteistö Oy Juupajoen Koskiportti	Juupajoki	47,40 %	47,40 %	2 001 663	11 869	15 008
Yhteensä				2 150 878	885 092	23 878

Liite 23 Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä

Saamisten erittely	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	35 297,31	0,00	38 949,58
Lainasaamiset	25 000,00	0,00	27 000,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	25 000,00	35 297,31	27 000,00	38 949,58
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	21 342,11	0,00	21 342,11
Yhteensä	0,00	21 342,11	0,00	21 342,11
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	0,00	17 945,67	0,00	17 491,85
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	17 945,67	0,00	17 491,85
Saamiset yhteensä	25 000,00	74 585,09	27 000,00	77 783,54

Liite 24 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Muut siirtosaamiset				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	21 342	21 342	21 342	21 342
Kelan korvaus työterveyshuollosta	30 594	28 588	14 234	13 290
Tuet ja avustukset	19 493	16 407	10 841	16 407
ESH:n laskutuksen korjaus, Mänttä-Vilppula	0	114 102	0	114 102
Sotelaskutuksen palautus, Mänttä-Vilppula	207 163	44 445	207 163	44 445
Muut siirtosaamiset	26 814	59 758	3 487	13 177
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	305 406	284 642	257 066	222 763

Liite 25 Oman pääoman erittely

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	5 877 209	5 878 707	5 884 396	5 884 396
Lisäykset	1 247	1 247		
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	5 878 456	5 879 954	5 884 396	5 884 396
Arvonkorotusrahasto 1.1.	649 016	649 016	647 184	647 184
Lisäykset				
Vähennykset	0	0		
Arvonkorotusrahasto 31.12	649 016	649 016	647 184	647 184
Muut omat rahastot	3 569	3 151		
Edellisten tilikausien yli-/ alijäämä 31.12.	2 589 491	2 447 703	2 127 166	2 276 604
Tilikauden yli-/ alijäämä	535 486	-4 241	292 351	-149 439
Oma pääoma yhteensä	9 656 018	8 975 583	8 951 096	8 658 745

Liite 26 Erittely poistoerosta

Erittely poistoerosta		
	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	251 065,84	261 637,07
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero	0,00	0,00
Poistoero yhteensä	251 065,84	261 637,07

Liite 27 Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin 5 v. kuluttua

Lt 27

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin 5 v. kuluttua		
	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 249 719	812 945

Liite 28 Joukkovelkakirjalainat

Lt 28		
Joukkovelkakirjalainat		
	2019	2018
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat		
Kuntatodistus laina 109698		900 000,00
korko 0,00 %		
erääntyy 5.3.2019		
Kuntatodistus laina 150740	900 000,00	
korko 0,20 %		
erääntyy 10.3.2020		
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	900 000,00	900 000,00

Liite 30 Vieras pääoma yhteensä

Vieras pääoma	2019		2018	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Ostovelat	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Muut velat	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Siirtovelat	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Yhteensä	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Ostovelat	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Muut velat	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Siirtovelat	0,00 €	1 603,17 €	0,00 €	0,00 €
Yhteensä	0,00 €	1 603,17 €	0,00 €	0,00 €
Velat osakkuusyhteisöille				
Saadut ennakot	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Ostovelat	0,00 €	34 104,96 €	0,00 €	38 390,40 €
Muut velat	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Siirtovelat	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Yhteensä	0,00 €	34 104,96 €	0,00 €	38 390,40 €
Vieras pääoma yhteensä	0,00 €	35 708,13 €	0,00 €	38 390,40 €

Liite 31 Sekkilimiitti

Sekkitililimiitti		
	2019	2018
Luotollisen sekkitilin sekkilimiitti 31.12.	615 000	615 000
-siitä käyttämättä oleva määrä	615 000	615 000

Liite 32 Muiden velkojen erittely

Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Pitkäaikaiset muut velat				
Liittymismaksut	360 192	360 192	360 192	360 192
Muut velat	22 269	27 452	0	0
Pitkäaikaiset muut velat yhteensä	382 461	387 644	360 192	360 192
Lyhytaikaiset muut velat				
Liittymismaksut	0	0	0	0
Muut velat	217 367	252 830	49 732	96 812
Lyhytaikaiset muut velat yhteensä	217 367	252 830	49 732	96 812

Liite 33 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Hankeavustukset	51 679	74 390
Menojäämät		
Lomapalkkavelan ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	264 390	290 047
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	85 610	
Korkojaksotukset	9 440	7 817
Negatiivinen verontilitys 12/2018	0	77 448
Soten lisälasku, Mänttä-Vilppula	219 558	114 102
Muut menojäämät	4 903	7 264
Lyhytaikaiset siirtovelat	635 580	571 068
Siirtovelat yhteensä	635 580	571 068

Liite 38 Leasingvastuiden yhteismäärä

Lt 38

Vuokra- ja leasingvastuiden yhteismäärä				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä	479 794	438 637	0	0
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	134 526	135 852	0	0
- sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet			0	0
Leasingvastuut yhteensä	141 311	140 042	55 059	33 353
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	32 779	33 911	10 774	9 114
- siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut	2 408	2 358	0	0
Yhteensä	621 105	578 679	55 059	33 353
Leasing sopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

Liite 39 Vastuusitoumukset

Lt 39

Vastuusitoumukset				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0	0	3 050 000	3 050 000
Jäljellä oleva pääoma	0	0	1 800 513	1 952 032
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	362 379	378 371	362 277	362 277
Jäljellä oleva pääoma	286 604	298 561	286 502	298 502

Liite 40 Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Lt 40

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2019	2018
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	11 342 235	10 869 796
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	7 462	6 983

Liite 41 Muut taloudelliset vastuut

Lt 41

Muut taloudelliset vastuut		
	2019	2018
Arvonlisäveron palautusvastuu	443 208	415 921
Yhteensä	443 208	415 921
Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakennusten ja perusparannusten hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (ALV 120 §).		

Liite 42 Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä 31.12.2019		
	2019	2018
Hallinto	6	6
Hyvinvointipalvelut	46	44
Tekninen toimi	4	4
Yhteensä	56	54
*Juupajoen kunnan organisaatiouudistus astui voimaan 1.6.2017, jolloin sivistystoimi siirtyi osaksi hyvinvointipalveluita.		

Liite 43 Henkilöstökulut

Henkilöstökulut		
	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	3 124 810	3 112 907
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	11 791	4 212
Henkilöstökulut yhteensä	3 136 602	3 117 118

Liite 44 Valtuustoryhmille annetut tuet 2019

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut		
Puolue	2019	2018
Itä-Pirkanmaan Vihreät ry	88,00	165,00
Juupajoen Demarit ry	353,00	562,50
Juupajoen Keskustan kunnallisjärjestö	513,45	654,13
Juupajoen Kokoomus ry	258,01	476,27
Juupajoen Perussuomalaiset ry	22,00	33,00
Juupajoen Vasemmistoliitto ry	17,50	23,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	1 251,96	1 913,90

Liite 45 Tilinrkastajan palkkiot

Lt 45		
Tilintarkastajan palkkiot		
BDO Auditor Oy	2019	2018
Tilintarkastuspalkkiot	4 393	4 149
Tilintarkastajan lausunnot	0	845
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	0	0
Muut palkkiot	1 182	1 520
Palkkiot yhteensä	5 575	6 514

Liite 46 Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista
Kunnanjohtajan kanssa on 22.5.2019 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 6 kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta.

5 Eriytetyt tilinpäätökset

5.1 Vesihuoltolaitos

TOIMINTAKERTOMUS

Taseyksikön esimies: Tekninen johtaja Pekka Maasilta

Juupajoen kunnan vesihuoltolaitos on kirjanpidollisesti eriytetty tulosyksikkö kunnan teknisten palvelujen vastuualueella. Vesihuoltolaitos tuottaa toiminta-alueellaan vesihuoltopalvelut tulorahoitteisesti.

Vesihuoltolakia koskevat muutokset (22.8.2014/681) ovat tulleet voimaan 1.9.2014. Lain mukaan kunnan tai yrityksen tulee kirjanpidossaan eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja vesihuollolle on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tase ja tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteenä olevat tiedot. Vesihuoltolaitoksen toimintakertomuksessa esitetään vesihuoltolaitokselle asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista vesihuoltolaitoksen talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi tulos- tai rahoituslaskelmassa taikka taseessa.

Veden- ja jäteveden kulutus- ja perusmaksuja korotettiin 1.1.2018 alkaen 2 %. Liittymismaksuja ei korotettu.

Asiakkaiden vesihuoltopalvelut tuotettiin laadukkaasti eikä suuria ongelmia, esim. veden saastumista, laajaa vesikatkoa tai ympäristövahinkoja syntynyt.

Vedenkäyttäjille jaettavan talousveden vesihuoltolaitos tuottaa itse kolmella vedenottamalla. Vesilaitos käyttää raakavetenään pohjavettä. Kunnan raakavesi otetaan normaalisti Huikonkankaan pohjavedenottoamolta Korkeakoski I, II ja III. Raakavesi käsitellään happamuudesta johtuen Huikonkankaan vedenkäsittelylaitoksella. Vedenkäsittelykemikaalina käytetään kalkkikiveä. Vesilaitoksella on lisäksi käytössään yhdyslinja Oriveden kaupungin Kiviharjun vedenottamoon. Vedenkäsittelyä ja vedenottamoiden toimintaa ohjataan ja valvotaan Mipron automaatiojärjestelmän avulla.

Vesilaitos on toiminut hyvin, ja kuluttajille on pystytty toimittamaan heidän tarpeitaan vastaava määrä asetettuja laatuvaatimukset täyttävää vettä.

Viemärlaitostoiminnan tavoitteena on häiriötön Vesioikeuden lupaehtojen mukainen

jätevesien käsittely. Jätevesipumppaamoiden toimintaa ohjataan ja valvotaan Grundfosin kaukokäyttö- ja valvontaohjelmalla.

Lyllyn puhdistamo on pystytty hoitamaan lupaehtojen mukaisesti ja kustannustehokkaasti.

Jätevedet johdetaan Oriveden tähtiniemen jätevedenpuhdistamolle. Juupajoelta johdettava vesimäärä mitataan Korkeakosken pumppaamon yhteydessä sijaitsevalla jäteveden virtausmittausasemalla. Oriveden kaupunki veloittaa Juupajoen kunnalta jätevesien vastaanottamisesta ja käsittelemisestä jätevesimaksun, joka on 31 % kulloinkin voimassa olevasta Oriveden kaupungin vesihuoltolaitoksen taksan mukaisesta jäteveden käyttömaksusta.

Lokakuussa valmistui Korkeakosken keskustan alueen vesijohdon saneeraustyö. Työ tehtiin suuntaporaamalla ja saneerattavaa vesijohtoverkostoa oli 1.189 metriä Työn urakoitsijana toimi Virtain Kiinteistöpalvelu Oy.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Vesihuoltolaitoksen sisäisessä valvonnassa noudatetaan kunnan toimintoja ja päätöksiä. Vesihuoltolaitoksen riskienhallinta kohdistuu taloudellisten, teknisten ja turvallisuusriskien hallintaan.

Vesihuollon maksuilla tulee pitkällä aikavälillä kattaa toiminnan kulut ja investoinnit.

Sähkökatkoihin on varauduttu hankkimalla vedenottamo II:lle varavoimalaite joka varmistaa häiriöttömän vedentoimituksen myös mahdollisten sähkökatkojen aikana.

Talouden toteuma

Vuoden 2019 tilinpäätöksessä liikevaihto oli 495 723,32 euroa ja liikeylijäämä 122 950,45 euroa, rahoitustuotot ja -kulut olivat -22 217,36 euroa ja tilikauden ylijäämäksi muodostui 100 733,09 euroa.

Vesi- ja jätevesimaksutulot olivat talousarviossa 503 650 euroa ja toteutuma 485 723,32 euroa (98,4 %). Vesihuollon liittymismaksut alittuivat 3 280 euroa budjetoidusta. Toimintakulut alittuivat 36 803,17 € (86,5 %) budjetoidusta.

Vesihuoltolaitoksen investointien toteuma on esitetty kunnan tilinpäätöksen investointiosassa.

Vesihuoltolaitos			
Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Liikevaihto	503 650	495 723,32	7 927
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0,00	0
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-32 920	-36 589,72	3 670
Palvelujen ostot	-177 950	-138 563,76	-39 386
	-210 870	-175 153,48	35 717
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-49 330	-50 272,61	943
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-11 590	-9 498,39	-2 092
Muut henkilösivukulut	-990	-996,27	6
	-61 910	-60 767,27	-1 143
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-135 400	-136 796,04	1 396
Liiketoiminnan muut kulut	0,00	-56,08	56
Liikelylijäämä (-alijäämä)	95 470	122 950,45	-27 480
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot			
Muut rahoitustuotot	0,00	781,36	-781
Kunnalle maksetut korkokulut		-2 177,45	2 177
Muille maksetut korkokulut	-10 500	-8 530,25	-1 970
Korvaus peruspääomasta	-8 960	-8 962,02	2
Muut rahoituskulut	-600	-3 329,00	2 729
	-20 060	-22 217,36	2 157
Yli+ /alijäämä ennen satunnaisia eriä	75 410	100 733,09	-25 323
Yli+/alijäämä ennen varauksia	75 410	100 733,09	-25 323
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	75 410,00	100 733,09	-25 323

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2018	Mittari	Seuranta
Normien edellyttämä talousveden laatu	Ei laatueroja.	Vesianalyysit	Testauselosteiden mukaisesti talousvesi on täyttänyt laatuvaatimukset
Veden toimitusvarmuus	Ei häiriöitä	Vedentoimituksen keskeytykset	Ei häiriöitä
Lylyn puhdistamon toiminta	Lupaehtojen täyttäminen	Puhdistamotarkkailut	Puhdistamo on toiminut lupaehtojen mukaisesti
Verkon kestävyys	verkon peruskorjaus	Vesijohtovuodot / jätevesiverkon vuotovedet	Peruskorjausta tehty Korkeakoskella vuodesta 2015 alkaen
Vesihuoltolaitoksen sopimusehtojen ja yleisten toimitusehtojen päivittäminen	Toimitettu kaikille kuluttajille	toteutunut / ei	Ei toteutunut
Työilmapiiri, työolosuhteet ja henkilöstön työtyytyväisyys hyvällä tasolla	Henkilöstölle järjestetään ammatillista koulutusta	Ajan tasalla olevat lain vaatimat koulutukset Kehityskeskustelut	Henkilöstölle järjestetty tarvittava koulutus Kehityskeskustelut pidetty.
Vesihuoltolain velvoitteet	Laissa määritellyt velvoitteet ajan tasalla	valmis/ei	Toteutunut

Tunnusluvut	2017	2018	TP 2019
Vesilaitos			
Asiakkaita kpl	817	821	822
Myyty vesimäärä m ³	93 005	91 523	95 157
Puhdasvesitaksi (€/m ³)	1,64	1,67	1,67
Vesijohtoverkon pituus m	119 041	119 041	119 041
Viemärlaitos			
Asiakkaita kpl	494	498	499
Laskutettu jätevesi m ³	72 290	65 569	69 108
Jätevesitaksi	2,76	2,82	2,82
Viemäriverkon pituus m	59 833	59 833	59 833
Jätevesipumppaamot	25	25	25

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Vesihuoltolaitos		
TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Liikevaihto	495 723,32	504 572
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	0
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-36 589,72	-31 741
Palvelujen ostot	-138 563,76	-140 987
	-175 153,48	-172 728
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-50 272,61	-48 803
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-9 498,39	-8 969
Muut henkilösivukulut	-996,27	-1 035
	-60 767,27	-58 807
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-136 796,04	-157 353
Liiketoiminnan muut kulut	-56,08	-258
Liikeylijäämä (-alijäämä)	122 950,45	115 426
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	781,36	1 166
Kunnalle maksetut korkokulut	-2 177,45	-2 145
Muille maksetut korkokulut	-8 530,25	-9 874
Korvaus peruspääomasta	-8 962,02	-8 962
Muut rahoituskulut	-3 329,00	333
	-22 217,36	-19 482
Yli+ /alijäämä enenn satunnaisia eriä	100 733,09	95 943
Yli+/alijäämä ennen varauksia	100 733,09	95 943
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	100 733,09	95 943
TUNNUSLUVUT		
Sijoitetut pääoman tuotto-%	5,98	4,89
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto-%	9,23	7,76
Voitto-%	20,32	19,01

VESIHUOLTOLAITOS TASE	2019	2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	2 243 623,07	2 226 973,10
Aineettomat hyödykkeet	713 571,07	767 766,43
Muut pitkävaikutteiset menot	713 571,07	767 766,43
Aineelliset hyödykkeet	1 530 052,00	1 459 206,67
Maa- ja vesialueet	21 343,53	21 343,53
Rakennukset	15 011,42	16 096,46
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 493 697,05	1 421 766,68
Koneet ja kalusto	0,00	0,00
Muut aineelliset hyödykkeet	0,00	0,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	0,00
Sijoitukset		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	744 524,94	618 858,38
Saamiset	744 524,94	618 858,38
Lyhytaikaiset saamiset	614 090,40	577 407,27
Myyntisaamiset	143 823,65	142 219,34
Muut saamiset kunnalta (yhdystili)	468 479,82	433 074,70
Muut saamiset	1 786,93	2 113,23
Rahat ja pankkisaamiset	130 434,54	41 451,11
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 988 148,01	2 845 831,48
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	675 852,07	575 118,98
Peruspääoma	149 367,08	149 367,08
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	425 751,90	329 808,58
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	100 733,09	95 943,32
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Kertynyt poistoero	0	0
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	960 191,87	960 191,87
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	600 000,00	600 000,00
Lainat kunnalta		
Lainat julkisyhteisöiltä		
Liittymismaksut ja muut velat	360 191,87	360 191,87
Lyhytaikainen	1 352 104,07	1 310 520,63
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		400 000,00
Lainat kunnalta		
Lainat julkisyhteisöiltä		
Ostovelat	115 086,43	17 392,38
Vesihuoltolaitos/ kunta yhdystili	1 222 355,30	880 387,47
Muut velat		
Siirtovelat	14 662,34	12 740,78
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 988 148,01	2 845 831,48

Vesihuoltolaitos		
RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Toiminnan rahavirta		
Liikelyijäämä (alijäämä)	122 950,45	115 425,55
Poistot ja arvonalentumiset	136 796,04	157 353,24
Rahoitustuotot ja -kulut	-22 217,36	-19 482,16
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät		
Vuosikate	237 529,13	253 296,63
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-153 446,01	-170 790,88
Rajoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		
Toiminnan ja investointien rahavirta	84 083,12	82 505,75
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-400 000,00	-21 500,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta	0,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	0	0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta	-1 278,01	-56 221,17
Saamisten muutos kunnalta	-35 405,12	-35 324,78
velkojen muutos kunnalta	360 363,05	8 962,02
Korottomien velkojen muutos muilta	81 220,39	-71 894,27
Rahoituksen rahavirta	4 900,31	-175 978,20
Rahavarojen muutos		
Rahavarojen muutos	88 983,43	-93 472,45
Rahavarat 31.12.	130 434,54	41 451,11
Rahavarat 1.1.	41 451,11	134 923,63
Rahavarojen muutos	88 983,43	-93 472,52
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirta	84 083,12	82 505,75
Investointien tulorahoitus, %	154,80	148,31
Pääomamenojen tulorahoitus, %	42,92	131,73
Lainanhoitokate	1,98	2,14

TILINPÄÄTÖKSEN KESKEISET LIITETIEDOT

Liite 1

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät (KPA 2:2.1 § 1-kohta)

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointeihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Tilinpäätöksessä liitetiedot on esitetty vastaavasti kuin Juupajoen kunnan tilinpäätöksessä noudattaen liitetietonumerointia 1-46.

Liite 6

Tuloslaskelman toimintatuotot	2019	2018
Ulkoinen liikevaihto	460 597,26	469 834,25
Sisäinen liikevaihto	35 126,06	34 737,90
Liiketoiminnan muut ulkoiset tuotot		0,00
Liiketoiminnan muut sisäiset tuotot		0,00
Taseyksikön toimintatuotot yhteensä	495 723,32	504 572,15

Liite 11

Poistosuunnitelma		
Omaisuuslaji		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
	Tasapoisto	
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	2 - 5	vuotta
Aineettomat oikeudet	5 - 20	vuotta
Liikearvo	2 - 5	vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	2 - 5	vuotta
Muut	2 - 5	vuotta
Erityisestä syystä em poistoajat voivat olla enintään	20	vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Asuinrakennukset	30 - 50	vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50	vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30	vuotta
Talousrakennukset	10 - 20	vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30	vuotta
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20	vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 30	vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	15 - 30	vuotta
Aluelämpöverkosto	20 - 30	vuotta
Vedenjakeluverkosto	30 - 40	vuotta
Viemäriverkosto	30 - 40	vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20	vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovaistulaitteet	15 - 20	vuotta
Puhelin- ja tietoverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 - 12	vuotta
Vesi yms.lait.laitoskoneet ja laitteet	10 - 20	vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20	vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15	vuotta
Kuljetusvälineet	4 - 7	vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10	vuotta
Muut raskaat koneet	10 - 15	vuotta
Muut kevyet koneet	5 - 10	vuotta
Sairaala-, terv.h.-yms laitteet	5 - 15	vuotta
Atk-laitteet	3 - 5	vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5	vuotta
Luonnonvarat	Substanssipoisto	
Poistoaikoina käytetään lyhintä mahdollista poistoaikaa, ellei kunnanhallitus yksittäisen hyödykkeen kohdalla erikseen toisin päättä.		
Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000€, kirjataan vuosikuluksi.		

Liite 19

Pysyvien vastaavien muutokset Vuosi 2019	Muut pitkä- vaik. menot	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet	Koneet ja kalusto	Ennakkom. ja keskene.hank.	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	767 766,43	21 343,53	16 096,46	1 421 766,68		0	2 226 973,10
Lisäykset tilikaudella				153446,01			153 446,01
Rahoitusosuudet tilikaudella					0		0
Vähennykset tilikaudella					0		0
Hankintameno 31.12.2019	767 766,43	21 343,53	16 096,46	1 575 212,69		0	2 380 419,11
Sumupoistot tilikaudella	54 195,36		1 085,04	81 515,64		0	136 796,04
Poistamaton hankintam. 31.12	713 571,07	21 343,53	15 011,42	1 493 697,05	0,00	0,00	2 243 623,07
Arvonkorotukset					0		0
Kirjanpitoarvo 31.12.	713 571,07	21 343,53	15 011,42	1 493 697,05	0,00	0,00	2 243 623,07

Liite 23

Saamisten erittely	2019	2019	2018	2018
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Myyntisaamiset		143 823,65		142 219,34
Muut saamiset		1 739,18		
Muut saamiset kunnalta (yhdyntili)		468 479,82		433 074,70
Siirtosaamiset		47,75		2 113,23
Saamiset yhteensä		614 090,40		577 407,27

Liite 25

Oman pääoman erittely	Vesilaitos 2019	Vesilaitos 2018
Peruspääoma 1.1.	149 367	149 367
Lisäykset	0	0
Vähennykset	0	0
Peruspääoma 31.12.	149 367	149 367
Arvonkorotusrahasaasto 1.1.		
Arvonkorotusten lisäys		
Arvonkorotusrahasaasto 31.12.		
Muut omat rahastot		
Edellisten tilik. yli-/ alijäämä	425 752	329 808
Tilikauden yli-/ alijäämä	100 733	95 943
Oma pääoma yhteensä	675 852	575 118

Liite 30

Vieras pääoma	2019	2019	2018	2018
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Ostovelat		115 086,43		17 392,38
Muut velat kunnalle (yhdyntili)		1 217 750,44		857 387,39
Muut velat	360 191,87	4 604,86	360 191,87	23 000,00
Siirtovelat		14 662,34		12 740,78
Vieras pääoma yhteensä	360 191,87	1 352 104,07	360 191,87	910 520,55

Liite 32

Muiden velkojen erittely	2019	2018
Muut velat		
Liittymismaksut	360 192	360 192
Muut velat		
Muut velat yhteensä	360 192	360 192

Liite 33

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Menojäämät		
Palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	8 000,00	4 670,00
Korkojaksotukset	2 716,67	2 959,45
Muut menojäämät	3 945,67	5 111,33
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	14 662,34	12 740,78

Liite 42

Henkilöstön lukumäärä	2019
Vesilaitos	1
Yhteensä	1

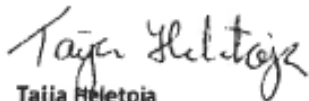
6. Allekirjoitukset ja merkinnät

6 Allekirjoitukset ja merkinnät

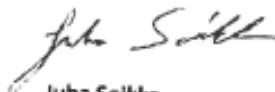
JUUPAJOEN KUNTA

Juupajoki 23.3.2020

JUUPAJOEN KUNNANHALLITUS

Taija Heletoja
kunnanhallituksen puheenjohtaja

Juha Solkka
kunnanhallituksen varapuheenjohtaja

Juho Eskola
kunnanhallituksen jäsen

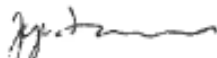
Emmi Pajunen
kunnanhallituksen varajäsen

Ulla Mäkinen
kunnanhallituksen jäsen

Iiri Välttilä
kunnanhallituksen jäsen

Jyri Lammela
kunnanjohtaja

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitoavan mukaisesti. Suoritetusta tilintarkastuksesta on annettu tänään tilintarkastuskertomus.

Nokialla
~~Juupajolla~~ 28. 4 2020

Laura Hyvönen, JHPT JHT, HT
BDO Audiator Oy